Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. rugsėjo 24 d.*

„Valstybės pagalba – Chemijos pramonė – Sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama nesuderinama su vidaus rinka – Valstybės pagalbos sąvoka – Valstybės ištekliai – Pranašumas – Susigrąžinimas – Ekonominis tęstinumas – Gero administravimo principas – Pareiga motyvuoti“

Byloje T-121/15

Fortischem a.s., įsteigta Novakuose (Slovakija), atstovaujama advokatų C. Arhold, P. Hodál ir M. Staroň,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą L. Armati ir G. Conte,

atsakovę,

palaikomą

AlzChem AG, įsteigtos Trostberge (Vokietija), iš pradžių atstovaujamos solisitoriaus P. Alexiadis, advokatų A. Borsos ir I. Georgiopoulos, vėliau advokatų M. Alexiadis, Borsos ir V. Dolka,

įstojusios į bylą šalies,

dėl SESV 263 straipsniu grindžiamo prašymo panaikinti 2014 m. spalio 15 d. Komisijos sprendimo (ES) 2015/1826 dėl valstybės pagalbos SA.33797 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP), kurią Slovakija teikė įmonei NCHZ (OL L 269, 2015, p. 71), 1 straipsnį ir 3–5 straipsnius

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas G. Berardis, teisėjai S. Papasavvas ir O. Spineanu-Matei (pranešėja),

sekretorius P. Cullen, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. balandžio 10 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

I. Ginčo aplinkybės

1 *Novácké chemické závody, a.s. v konkurze* (toliau – NCHZ) buvo privačių savininkų valdoma cheminių produktų gamintoja, turinti tris padalinius. Ši bendrovė eksploatavo cheminių medžiagų gamyklą Trenčyne (Slovakija). Jos pagrindinė veikla – kalcio karbido ir techninių dujų gamyba, polivinilchlorido (PVC) ir jo perdirbimo produktų gamyba, taip pat vis labiau auganti bazinių ir specializuotų chemijos produktų nedideliu mastu gamyba.

2 2009 m. spalio 8 d. NCHZ, tuo metu priklausiusi *Disor Holdings Ltd*, pareiškė, kad negali toliau vykdyti savo veiklos ir, pateikusi pelno nuostolių ataskaitą, pradėjo bankroto procedūrą.

3 2009 m. lapkričio 5 d. Slovakijos Respublika priėmė *Zákon č. 493/2009 Z.z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa strategických spoločností a o zmene a doplnení niektorých zákonov* (Įstatymas Nr. 493/2009 dėl tam tikrų priemonių, susijusių su strategiškai svarbiomis bendrovėmis, ir dėl tam tikrų įstatymų dalinio pakeitimo, toliau – Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas). Šis įstatymas, įsigaliojęs 2009 m. gruodžio 1 d., valstybei suteikė pirmumo teisę pirkti strategiškai svarbias bendroves, kurioms taikoma bankroto procedūra, ir reikalavo, kad būtų paskirtas bankroto administratorius, siekiant užtikrinti strategiškai svarbios bendrovės veiklos tęsimą per šią procedūrą. 2009 m. gruodžio 2 d. kompetentingos Slovakijos valdžios institucijos NCHZ pripažino strategiškai svarbia bendrove, kaip tai suprantama pagal tą įstatymą; ji šiuo statusu naudojosi iki jo galiojimo pabaigos 2010 m. gruodžio 31 d. (toliau – pirmasis bankroto laikotarpis). Tas įstatymas buvo taikomas tik bendrovei NCHZ, o pagal jį bankroto administratoriui buvo nustatyta pareiga užtikrinti bendrovės veiklos tęsimą per šią procedūrą ir užkirsti kelią nepagrįstam kolektyviniam darbo santykių nutraukimui.

4 2009 m. gruodžio 28 d. buvo įsteigtas kompetentingas komitetas, kaip tai suprantama pagal *Zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov* (Įstatymas Nr. 7/2005 dėl bankroto, restruktūrizavimo ir tam tikrų įstatymų dalinio pakeitimo, toliau – Bankroto įstatymas) 82 straipsnį. Remiantis šiuo įstatymu tą komitetą sudarė kreditorių komitetas, kuriame buvo atstovaujama neapsaugotiems kreditoriams, kuriems bankroto bylos iškėlimo dieną bankrutuojanti bendrovė turėjo skolų, neužtikrintų skolinių įsipareigojimų užtikrinimo priemonėmis, įrašiusiems savo skolas kaip „skolas iki bankroto“ (toliau – kreditorių komitetas), privilegijuotiems kreditoriams, kurių skolos buvo užtikrintos tam tikromis užtikrinimo priemonėmis, ir *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas, Slovakija).

5 2009 m. gruodžio 29 d. pirmą bankroto administratorių dėl asmeninių priežasčių pakeitė naujas bankroto administratorius (toliau – administratorius).

6 2010 m. birželio 17 d. *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) administratoriui nurodė parduoti NCHZ kaip veikiančią įmonę laikantis parengtų procedūros etapų. 2010 m. rugpjūčio 12 d. paskelbus konkursą (toliau – 2010 m. konkursas), 2010 m. lapkričio 24 d. kompetentingas komitetas atmetė vienintelį pasiūlymą. 2010 m. gruodžio 3 d. *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) administratoriui nurodė parengti išsamią NCHZ ekonominės situacijos analizę. Nelygu šios analizės rezultatai, administratorius turėjo arba priimti, arba atmesti vienintelį pateiktą pasiūlymą. 2010 m. gruodžio 8 d. analizė buvo parengta, o administratorius pranešė, kad vienintelis pasiūlymas atmestas.

7 Nuo 2010 m. gruodžio 31 d. NCHZ buvo taikomas Bankroto įstatymas (toliau – antrasis bankroto laikotarpis). 2011 m. sausio 26 d. bendrame kreditorių komiteto kreditorių ir privilegijuotų kreditorių posėdyje administratorius jiems pranešė, kad NCHZ veiklos sąnaudos yra didesnės nei veiklos pajamos. Jis taip pat pateikė kreditoriams 2010 m. gruodžio 23 d. ekonominę analizę, kuri buvo

papildyta vadovų pristatymu. Tie kreditoriai nusprendė tęsti NCHZ veiklą (toliau –2011 m. sausio 26 d. sprendimas). 2011 m. vasario 17 d. šį sprendimą patvirtinus *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) sprendimu, administratorius tęsė bendrovės veiklą.

8 2011 m. birželio 7 d. *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) priėmė nutartį dėl vykdymo, kuria administratoriui nurodė parduoti NCHZ pagal to teismo surengtą viešojo pirkimo konkurso procedūrą (toliau – 2011 m. konkurso procedūra). 2011 m. liepos 12 d. paskelbus apie konkursą (toliau – 2011 m. konkursas), 2011 m. lapkričio 29 d. buvo pateikti du pasiūlymai.

9 2011 m. spalio 13 d. Europos Komisija gavo *AlzChem AG* skundą dėl neteisėtos pagalbos, kurią Slovakijos Respublika suteikė NCHZ. *AlzChem AG* yra bendrovė (su buveine Vokietijoje), vykdanti veiklą keliose tam tikrų Europos Sąjungos valstybių narių, įskaitant Slovakijos Respubliką, specializuotų chemijos produktų rinkose. Šis skundas papildytas 2012 m. birželio 14 dieną

10 2011 m. spalio 17 d. Komisija Slovakijos valdžios institucijoms perdavė gautą skundą ir prašymą pateikti informacijos. 2012 m. kovo 22 d. ir birželio 21 d. Komisija joms atsiuntė naujus prašymus pateikti informacijos. Slovakijos valdžios institucijos atsakė į visus šiuos prašymus.

11 2011 m. gruodžio 7 d. administratorius informavo *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) apie 2011 m. konkurso procedūros ir kreditorių balsavimo kompetentingame komitete rezultatus. 2011 m. gruodžio 14 d. *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) paprašė administratoriaus įvertinti papildomą pasiūlymą. 2011 m. gruodžio 15 d. administratorius parengė analizę, pagal kurią, atsižvelgiant į tai, kad šis pasiūlymas buvo pateiktas tik dėl dalies NCHZ turto, jis nebuvo naudingas kreditorių interesams. 2011 m. gruodžio 29 d. *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) priėmė nutartį dėl vykdymo, joje administratoriui nurodė konkurso laimėtoja paskelbti *Via Chem Slovakia a.s*. 2012 m. sausio 16 d. sudarius šios bendrovės ir NCHZ pirkimo-pardavimo sutartį, 2012 m. liepos 19 d. *Protimonopolný úrad SR* (Slovakijos konkurencijos institucija) pardavimą patvirtino ir pirkimo procedūra buvo užbaigta 2012 m. liepos 31 d.

12 2012 m. rugpjūčio 1 d. *Via Chem Slovakia* pardavė NCHZ chemijos padalinį, išskyrus nekilnojamąjį turtą (statinius ir žemę), ieškovei *Fortischem a.s*., kuri vykdo veiklą chemijos produktų gamybos sektoriuje. Ieškovė yra valdoma *Energochemica SE*, kuri, kaip ji pažymėjo per teismo posėdį atsakydama į Bendrojo Teismo pateiktą klausimą, buvo įsteigta 2012 m. gegužės mėn. Chemijos produktų gamybai reikalingas nekilnojamasis turtas ieškovei suteiktas naudoti pagal nuomos sutartį.

13 2013 m. sausio 24 d. įvyko Komisijos ir *AlzChem* susitikimas, surengtas paprašius šiai bendrovei; ji 2013 m. kovo 8 d. ir 22 d. laiškuose pateikė papildomos informacijos.

14 2013 m. liepos 2 d. Komisija pranešė Slovakijos institucijoms apie savo sprendimą pradėti formalią tyrimo procedūrą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį (OL C 297, 2013, p. 85) dėl, viena vertus, valstybės leidimo, remiantis Strategiškai svarbių bendrovių įstatymu, tęsti NCHZ veiklą nuo 2009 m. gruodžio iki 2010 m. gruodžio ir, kita vertus, 2011 m. sausio 26 d. sprendimo tęsti NCHZ veiklą baigus galioti Strategiškai svarbių bendrovių įstatymui. Komisija, be to, išreiškė abejonių dėl 2011 m. viešojo pirkimo konkurso, kuriame buvo parduota NCHZ, besąlyginio pobūdžio, ir manė, jog esantys aiškūs požymiai leido manyti, kad ekonominis tęstinumas tarp NCHZ ir naujo subjekto išliko nenutrūkęs.

15 Priėmusi 2013 m. liepos 2 d. sprendimą Komisija gavo Slovakijos valdžios institucijų, *AlzChem* ir kitos suinteresuotos šalies pastabas. Šių trečiųjų suinteresuotų šalių pastabos su naujais klausimais buvo išsiųstos Slovakijos valdžios institucijoms, kurios 2014 m. sausio 14 d. pateikė savo pastabas.

16 2013 m. spalio 7 d. ir 2014 m. vasario 17 d., Slovakijos valdžios institucijoms paprašius, įvyko Komisijos tarnybų ir šių institucijų susitikimai. 2014 m. kovo 20 d. Komisija išsiuntė papildomą prašymą pateikti paaiškinimų vienai iš trečiųjų suinteresuotųjų šalių, kuri 2014 m. gegužės 6 d. į jį atsakė. 2014 m. gegužės 2 d. Komisija Slovakijos valdžios institucijoms išsiuntė naujus klausimus, jos atsakė 2014 m. gegužės 14 d. ir 30 d.

II. Ginčijamas sprendimas

17 2014 m. spalio 15 d. Komisija priėmė Sprendimą (ES) 2015/1826 dėl valstybės pagalbos SA.33797 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP), kurią Slovakija suteikė įmonei NCHZ (OL L 269, 2015, p. 71, toliau – ginčijamas sprendimas).

18 Komisija nusprendė, kad strateginės bendrovės statuso suteikimas NCHZ (toliau – pirmoji priemonė) yra atrankinis pranašumas tos bendrovės naudai, jis priskirtinas valstybei ir apima valstybės išteklių naudojimą iškraipant konkurenciją rinkoje, kuri yra atvira valstybių narių tarpusavio prekybai. Remdamasi tuo Komisija padarė išvadą, kad ši priemonė yra valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ir kad ši pagalba yra neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka (ginčijamo sprendimo 110 ir 114–124 konstatuojamosios dalys). Nustačiusi, kad valstybės pagalbos suma lygi 4 783 424,10 EUR, ji nusprendė, kad pagalba turi būti susigrąžinta iš NCHZ ir nurodymas susigrąžinti turėtų taip pat būti taikomas ieškovei, kurią su NCHZ sieja ekonominis tęstinumas (ginčijamo sprendimo 101 ir 174 konstatuojamosios dalys).

19 Vis dėlto Komisija manė, kad NCHZ veiklos tęsimas remiantis 2011 m. sausio 26 d. sprendimu (toliau – antroji priemonė) nėra valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes bent dvi kumuliacinės valstybės pagalbos buvimo sąlygos (atitinkamos priemonės priskirtinumas valstybei ir ekonominio pranašumo buvimas) netenkinamos (ginčijamo sprendimo 113 konstatuojamoji dalis).

20 Ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis suformuluota taip:

„*1 straipsnis*

4 783 424,10 EUR valstybės pagalba bendrovei NCHZ, suteikta paskelbus ją strategine bendrove pagal Strategiškai svarbių bendrovių [įstatymą], [taip] apsaugant ją nuo bankroto [įstatymo] įprasto taikymo, buvo Slovakijos [Respublikos] suteikta neteisėtai, pažeidžiant [SESV] 108 straipsnio 3 dalį, ir yra nesuderinama su vidaus rinka.

<…>

3 straipsnis

1. [Slovakijos Respublika] turi susigrąžinti iš NCHZ 1 straipsnyje nurodytą nesuderinamą pagalbą.

2. Atsižvelgiant į ekonominį tęstinumą tarp NCHZ ir [ieškovės], įsipareigojimas grąžinti pagalbą turėtų taip pat būti taikomas [ir ieškovei].

3. Sumoms, kurios turi būti susigrąžintos, turi būti skaičiuojamos palūkanos nuo tos datos, kai jos buvo suteiktos NCHZ iki jų faktinio susigrąžinimo.

4. Palūkanų norma taikoma pagrindinei sumai ir susikaupusioms palūkanoms, remiantis Reglamento (EB) Nr. 794/2004 <…> V skyriumi ir Reglamentu (EB) Nr. 271/2008, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 794/2004.

4 straipsnis

1. 1 straipsnyje nurodyta pagalba turi būti susigrąžinta nedelsiant ir veiksmingai.

2. [Slovakijos Respublika] turi užtikrinti, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo šio sprendimo pranešimo.

5 straipsnis

1. Praėjus dviem mėnesiams po šio sprendimo pranešimo [Slovakijos Respublika] turi pateikti šią informaciją:

a) nurodyti visą sumą (pagrindinę sumą ir susigrąžinimo palūkanas), kuri turi būti susigrąžinta iš gavėjų;

b) išsamų priemonių, kurios jau buvo taikytos arba kurias planuojama taikyti, siekiant laikytis šio sprendimo, apibūdinimą;

c) dokumentus, įrodančius, kad gavėjui buvo nurodyta grąžinti pagalbą.

2. [Slovakijos Respublika] turi informuoti Komisiją apie pažangą taikant nacionalines priemones šiam sprendimui įgyvendinti iki tol, kol bus susigrąžinta 1 straipsnyje nurodyta pagalba. Ji turi iškart, Komisijai paprašius, pateikti informacij[os] apie priemones, kurios jau buvo taikytos arba kurias planuojama taikyti, siekiant laikytis šio sprendimo. Ji taip pat turi pateikti išsamią informaciją apie jau susigrąžintą iš gavėjų pagalbos sumą ir susigrąžinimo palūkanas.

6 straipsnis

Šis sprendimas skirtas [Slovakijos Respublikai].

III. Procesas

21 2015 m. kovo 6 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovės ieškinį.

22 2015 m. liepos 14 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo aktą, juo *ALZChem* paprašė leisti įstoti į šią bylą palaikyti Komisijos reikalavimų.

23 2015 m. rugpjūčio 6 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo dokumentą, juo ieškovė prašė užtikrinti tam tikros informacijos, esančios ieškinyje, jo prieduose ir dublike, taip pat šio priede, konfidencialumą *AlzChem* atžvilgiu, jeigu jai bus leista įstoti į bylą. Ieškovė prie prašymo pridėjo tų procesinių dokumentų nekonfidencialią versiją.

24 2015 m. rugsėjo 22 d. nutartimi Bendrojo Teismo devintosios kolegijos pirmininkas leido įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų. Ieškovės parengtos ieškinio ir dubliko bei jų priedų nekonfidencialios versijos buvo išsiųstos įstojusiai į bylą šaliai. 2015 m. spalio 8 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo dokumentą, juo įstojusi į bylą šalis ginčijo prašymą užtikrinti konfidencialumą.

25 2015 m. spalio 8 d. ši byla buvo paskirta naujam teisėjui pranešėjui, posėdžiaujančiam devintojoje kolegijoje. 2016 m. spalio 3 d. Bendrojo Teismo pirmininko sprendimu ši byla buvo paskirta naujam teisėjui pranešėjui. Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, taikant Bendrojo Teismo procedūros reglamento 27 straipsnio 5 dalį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į šeštąją kolegiją, todėl ši byla paskirta šiai kolegijai.

26 2017 m. vasario 6 d. Bendrasis Teismas (šeštoji kolegija) ieškovei raštu pateikė klausimus dėl jos prašymo užtikrinti konfidencialumą. Ji atsakė į šiuos klausimus per nustatytą terminą.

27 2017 m. rugsėjo 13 d. Nutartimi *Fortischem / Komisija* (T-121/15, nepaskelbta Rink., EU:T:2017:648) Bendrojo Teismo šeštosios kolegijos pirmininkas patenkino prašymą užtikrinti konfidencialumą dėl tam tikros informacijos, pateiktos ieškinyje ir tam tikrų keliuose ieškinio ir dubliko prieduose pateiktų duomenų, ir atmetė likusią prašymo užtikrinti konfidencialumą dalį. Bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimas buvo atidėtas. 2017 m. spalio 26 d. ieškovės parengta nekonfidenciali versija ir 2017 m. rugsėjo 13 d. Nutarties *Fortischem / Komisija* (T-121/15, nepaskelbta Rink., EU:T:2017:648) rezoliucinės dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti procesiniai dokumentai buvo išsiųsti įstojusiai į bylą šaliai.

28 2018 m. sausio 5 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo įstojusios į bylą šalies įstojimo į bylą paaiškinimą.

29 2018 m. vasario 5 d. ir 7 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo atitinkamai Komisijos ir ieškovės pastabas dėl įstojimo į bylą paaiškinimo.

30 Teisėjo pranešėjo siūlymu Bendrasis Teismas (šeštoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas Procedūros reglamento 89 straipsnyje nustatytas proceso organizavimo priemones, šalims pateikė klausimus raštu ir nurodė pateikti vieną dokumentą. Šalys į šiuos klausimus atsakė per nustatytą terminą ir pateikė prašytą dokumentą.

31 Šalys buvo išklausytos ir atsakė į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus per 2019 m. balandžio 10 d. posėdį.

IV. Šalių reikalavimai

32 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

– panaikinti ginčijamo sprendimo 1, 3–5 straipsnius,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

33 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinį,

– priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

34 Įstojusi į bylą šalis prašo iš esmės atmesti ieškinį.

V. Dėl teisės

35 Grįsdama ieškinį ieškovė remiasi šešiais pagrindais. Pirmasis ieškinio pagrindas pateiktas dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimo. Antrasis ieškinio pagrindas pateiktas dėl pareigos atlikti kruopštų ir nešališką tyrimą ir Komisijai tenkančios bendradarbiavimo pareigos nevykdymo. Trečiasis ieškinio pagrindas pateiktas dėl SESV 296 straipsnio antros pastraipos pažeidimo, susijusio su Komisijos išvada dėl NCHZ suteiktos valstybės pagalbos egzistavimo. Ketvirtasis ieškinio pagrindas pateiktas dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies, 108 straipsnio 2 dalies ir 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 14 straipsnio 1 dalies pažeidimo,

nes ieškovei taip pat buvo pritaikytas reikalavimas grąžinti tariamą pagalbą. Subsidiarus penktasis ieškinio pagrindas pateiktas dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies, 108 straipsnio 2 dalies ir Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalies pažeidimo, nes ieškovei nustatytos pareigos grąžinti nurodytą valstybės pagalbą išplėtimas neapribotas 60 % tos pagalbos dydžio. Šeštasis ieškinio pagrindas pateiktas dėl SESV 296 straipsnio pažeidimo ir siejamas su Komisijos išvada dėl ekonominio tęstinumo egzistavimo.

36 Bendrasis Teismas mano, kad tikslinga paeiliui nagrinėti trečiąjį pagrindą, pirmojo pagrindo pirmas dvi dalis, antrąjį pagrindą, pirmojo pagrindo trečią dalį, šeštąjį pagrindą, ketvirtąjį pagrindą ir galiausiai penktąjį pagrindą.

A. Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su SESV 296 straipsnio antros pastraipos pažeidimu, siejamu su Komisijos išvada dėl NCHZ suteiktos valstybės pagalbos egzistavimo

37 Anot ieškovės, Komisija, remdamasi jurisprudencija, turi tinkamai nurodyti priežastis, dėl kurių jos surinktos faktinės ir teisinės aplinkybės įrodo valstybės pagalbos egzistavimą. Todėl Komisija turi paaiškinti ir priežastis, dėl kurių atitinkamos valstybės pateiktų faktinių ir teisinių argumentų nepakako tokios pagalbos egzistavimui paneigti. Ieškovė teigia, kad ginčijamas sprendimas nemotyvuotas dėl kelių aspektų. Pirma, tame sprendime nėra motyvavimo dėl Komisijos išvadų, kad, remiantis Strategiškai svarbių bendrovių įstatymu, NCHZ suteiktas ekonominis pranašumas, kuris šiai bendrovei nebūtų suteiktas, jeigu būtų vykusi įprasta bankroto procedūra. Anot ieškovės, nors Slovakijos valdžios institucijos atsiuntė išsamius argumentus dėl faktinių aplinkybių, patvirtinančius, kad kreditoriai nusprendė tęsti NCHZ veiklą, Komisija, užuot nagrinėjusi šiuos duomenis, tik pateikė bendrų ir savavališkų abejonių. Antra, ginčijamas sprendimas nemotyvuotas dėl klausimo, kodėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas netenkina rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijaus.

38 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija ginčija ieškovės argumentų pagrįstumą.

39 Remiantis suformuota jurisprudencija, SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje reikalaujamas motyvavimas turi atitikti atitinkamo teisės akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai atskleisti tą teisės aktą priėmusios institucijos argumentus, kad suinteresuotosios šalys galėtų susipažinti su priimtos priemonės pagrindimu, o Sąjungos teismas – vykdyti kontrolę (žr. 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *AlzChem / Komisija*, T-284/15, EU:T:2018:950, nepaskelbtas Rink., 70 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

40 Pareiga motyvuoti turi būti vertinama atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes, visų pirma į akto turinį, motyvų, kuriais remiamasi, pobūdį ir į galimą asmenų, kuriems šis aktas skirtas, arba kitų asmenų, su kuriais šis aktas susijęs, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, suinteresuotumą gauti paaiškinimus (2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *AlzChem / Komisija*, T-284/15, EU:T:2018:950, nepaskelbtas Rink., 71 punktas).

41 Nereikalaujama, kad motyvuojant būtų nurodytos visos svarbios faktinės ir teisinės aplinkybės, nes nustatant, ar akto motyvai atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į šio akto formuluotę, bet ir kontekstą ir į visas nagrinėjamą sritį reglamentuojančias teisės normas. Konkrečiai kalbant, Komisija neprivalo išsakyti nuomonės dėl suinteresuotųjų asmenų visų jai pateiktų argumentų. Ji tik turi išdėstyti faktines aplinkybes ir teisinius argumentus, turinčius esminės reikšmės sprendimo sistemai (žr. 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *AlzChem / Komisija*, T-284/15, EU:T:2018:950, nepaskelbtas Rink., 72 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

42 Galiausiai SESV 296 straipsnio antros pastraipos pažeidimu grindžiamas pagrindas pateiktas atskirai nuo SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu grindžiamo pagrindo. Iš tikrųjų, nors pirmasis pagrindas dėl nemotyvavimo ar nepakankamo motyvavimo siejamas su esminių procedūrinių reikalavimų

pažeidimu, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį, ir yra su viešąja tvarka siejamas pagrindas, kuriuo Sąjungos teismas turi remtis savo iniciatyva, antrasis pagrindas, siejamas su sprendimo teisėtumu dėl esmės, yra pateiktas dėl SESV taikymo teisės nuostatų pažeidimo, kaip tai suprantama pagal tą patį SESV 263 straipsnį, ir jį Sąjungos teismas gali nagrinėti tik jeigu juo remiasi ieškovas. Taigi pareiga motyvuoti yra kitas nei ginčijamo sprendimo motyvų pagrįstumo klausimas (dėl šio aspekto žr. 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 67 punktą).

43 Atsižvelgiant būtent į šio sprendimo 39–42 punktuose nurodytus argumentus reikia išnagrinėti, ar ginčijamas sprendimas yra nemotyvuotas arba nepakankamai motyvuotas, kaip tai suprantama pagal SESV 296 straipsnį.

44 Ginčijamame sprendime Komisija konstatavo, kad NCHZ turėjo skolų įvairiems viešiesiems subjektams dėl nuostolingai toliau vykdytos veiklos. Ji nusprendė, kad, priešingai nei pagal įprastą bankroto teisėje nustatytą tvarką, veikiantis bankroto administratorius neatliko jokios analizės, o kreditorių susirinkime nebuvo galimybės nuspręsti dėl NCHZ ateities. Ji pažymėjo, jog veikiantis bankroto administratorius pripažino, kad privalėjo pagal Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą užtikrinti tolesnį NCHZ veikimą ir neturėjo jokios galimybės mąstyti apie kitus sprendimo variantus (ginčijamo sprendimo 79 ir 80 konstatuojamosios dalys).

45 Šiuo klausimu Komisija nusprendė, kad sprendimas taikyti Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą NCHZ buvo grindžiamas ne argumentais, į kuriuos būtų atsižvelgę jos kreditoriai, o kitais – viešosios politikos argumentais, nes Slovakijos vyriausybės sprendime nurodytas tik darbo vietų netekimas ir konkurencingumo Slovakijos chemijos pramonės srityje sumažėjimas, t. y. apskritai Slovakijos ekonomika. Todėl, anot jos, akivaizdu, kad valstybės sprendimas taikyti šį įstatymą NCHZ nebuvo grindžiamas rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio kreditoriaus kriterijumi (ginčijamo sprendimo 82 konstatuojamoji dalis).

46 Atsakydama į Slovakijos valdžios institucijų pateiktus argumentus, kad kreditoriai tikriausiai būtų nusprendę tęsti NCHZ veiklą, net jeigu jai nebūtų taikytas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas, Komisija visų pirma pažymėjo, kad nebuvo nagrinėti kiti galimi patikimi sprendimai Slovakijos valdžios institucijų nurodytoje pirmojo administratoriaus 2009 m. spalio 26 d. analizėje (toliau – 2009 m. spalio 26 d. analizė), nebuvo atliktas išsamesnis tyrimas ir kad antrojo bankroto laikotarpio pradžioje priimtas sprendimas tęsti NCHZ veiklą buvo priimtas, nors kreditorių ekonominė situacija buvo kitokia (ginčijamo sprendimo 82– 84 konstatuojamosios dalys). Komisijos nuomone, 2014 m. kovo mėn. administratoriaus analizė (toliau – 2014 m. kovo mėn. analizė), grindžiama metodologija, taikyta analizuojant situaciją per tą antrą laikotarpį, buvo labai glausta, hipotetinė ir parengta *ex post* (ginčijamo sprendimo 87 konstatuojamoji dalis). Ji padarė išvadą, kad Slovakijos valdžios institucijos neįrodė, kad, jeigu NCHZ nebūtų taikytas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas, šios bendrovės tolesnei veiklai būtų pritarta bankroto procedūros pradžioje arba 2010 m., remiantis išsamia reikiamos ir tinkamos formos analize ir visų šalių diskusijomis (ginčijamo sprendimo 88 konstatuojamoji dalis).

47 Be to, Komisija akcentavo tai, kad taikytas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas pašalino netikrumą dėl sprendimo priėmimo pagal įprastą bankroto teisėje nustatytą tvarką, nes visos NCHZ veiklos tęstinumas buvo užtikrintas bent tol, kol nustos galioti tas įstatymas, t. y. iki 2010 m. pabaigos. Anot Komisijos, tai buvo „stiprus signalas" chemijos pramonės sektoriui, kuriame tiekimo saugumas klientams ypač svarbus. Ji nurodė, kad 2009 m. ir 2010 m. NCHZ neteko tam tikrų klientų, kaip tai parodė administratoriaus ekonominė analizė, atlikta nustojus galioti Strategiškai svarbių bendrovių įstatymui. Todėl ji nusprendė, kad, jeigu NCHZ nebūtų taikytas šis įstatymas, būtų kilusi daug didesnė rizika, kad pardavimai sumažės dėl bankroto procedūros nulemto netikrumo ir padidėjusios rizikos, kad kreditoriai nuspręs, jog ekonominiu požiūriu tolesnė NCHZ veikla neracionali, ir pasinaudos galimybe NCHZ veiklą nutraukti (ginčijamo sprendimo 85, 86, 88 ir 89 konstatuojamosios dalys).

48 Komisija nusprendė, kad Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas NCHZ suteikė ekonominį pranašumą ir šią bendrovę apsaugojo nuo įprastos bankroto procedūros eigos pagal Bankroto įstatymą, nes bankroto administratorius, kreditoriai ir bankroto bylą nagrinėjantis teismas neturėjo galimybės nutraukti NCHZ veiklos ar reikšmingai sumažinti darbuotojų skaičiaus bankroto procedūros pradžioje arba 2010 m. atsižvelgiant į šios bendrovės ekonominės situacijos raidą. Anot Komisijos, pirmoji priemonė taip pat suteikė užtikrintumą NCHZ ir trečiosioms šalims (konkrečiai klientams ir tiekėjams), kad šios bendrovės veikla bus tęsiama, o tai įprastomis bankroto sąlygomis niekada nėra garantuojama, todėl ta bendrovė buvo palankiau vertinama, palyginti su panašioje situacijoje esančiais konkurentais (ginčijamo sprendimo 78, 85, 89 ir 90 konstatuojamosios dalys).

49 Iš šių argumentų matyti, jog ginčijamame sprendime, priešingai, nei tvirtina ieškovė, Komisija nurodė priežastis, dėl kurių nusprendė, kad Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas NCHZ šiai bendrovei suteikė ekonominį pranašumą, kuris jai nebūtų suteiktas taikant įprastą bankroto teisėje nustatytą tvarką. Ji išanalizavo šio įstatymo taikymo pasekmes, t. y. automatiškai tęsiamą NCHZ veiklą ir kolektyvinio darbo santykių nutraukimo kliūtis, nepaisant šios bendrovės ekonominės situacijos raidos ir to, kad ji negalėjo grąžinti skolų, be kita ko, įvairiems viešiesiems subjektams. Komisija paminėjo ir savo vertinimą, kad automatiškas NCHZ veiklos pratęsimas jos klientams ir tiekėjams suteikė garantiją, kurios nebūtų buvę vykdant įprastą bankroto procedūrą.

50 Be to, priešingai, nei teigia ieškovė, Komisija nurodė priežastis, dėl kurių manė, kad Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas neatitiko rinkos sąlygomis veikiančio ekonominio subjekto kriterijaus ir neapribojo „svarstymų vien pastaba, kad to įstatymo taikymas <…> buvo grindžiamas viešosios politikos argumentais, į kuriuos privatus investuotojas nebūtų atsižvelgęs“. Iš tikrųjų, suformulavusi šį vertinimą, Komisija, priešingai, nei teigia ieškovė, atsakė ir į Slovakijos valdžios institucijų argumentus dėl pirmojo ir antrojo administratorių pozicijų. Ji pagrindė, kodėl, pirma, atmetė 2009 m. spalio 26 d. analizę ir 2014 m. kovo mėn. analizę, ir, antra, manė neturinti įrodymų, kad per pirmąjį bankroto laikotarpį kompetentingas komitetas būtų palankiai nusprendęs dėl tolesnės NCHZ veiklos. Ji nurodė mananti, kad 2014 m. kovo mėn. analizė, grindžiama metodologija, taikyta to laikotarpio analizei, buvo labai glausta, hipotetinė ir parengta *ex post*, ir šiuo klausimu darė nuorodą į skirtingus Sąjungos teismo trijų sprendimų punktus, kuriuose nuspręsta, kad privataus investuotojo kriterijaus taikymui reikšminga yra tik atitinkamo valstybės sprendimo priėmimo momentu turima informacija ir tuo metu numatomos aplinkybės. Be to, ji nurodė, kad manė, jog Slovakijos valdžios institucijos nepateikė įrodymų, kad bankroto procedūros pradžioje arba 2010 metais iš tikrųjų būtų buvę pritarta tolesnei NCHZ veiklai, remiantis išsamia reikiamos ir tinkamos formos analize ir visų atitinkamų šalių diskusijomis. Galiausiai ji nurodė kreditorių ekonominės situacijos skirtingumą priimant sprendimą antrojo laikotarpio pradžioje.

51 Beje, ieškovės argumentai dėl nepaaiškintų priežasčių, kodėl Komisija nusprendė, kad kompetentingas komitetas nebūtų priėmęs teigiamo sprendimo dėl tolesnės NCHZ veiklos, nesusiję su pakankamu ginčijamo sprendimo motyvavimu, tačiau rodo ieškovės prieštaravimą dėl analizėje pateiktų Komisijos samprotavimų ir išvadų pagrįstumo, taigi ieškovė ginčija faktinę aplinkybę, kad nepateikta įrodymų apie tai, ką būtų nusprendęs kompetentingas komitetas. Tačiau pareigos motyvuoti vykdymo klausimas yra kitas nei ginčijamo sprendimo motyvų pagrįstumo klausimas, remiantis šio sprendimo 42 punkte nurodyta jurisprudencija.

52 Vadinasi, negalima daryti išvados, kad ginčijamas sprendimas nemotyvuotas, kiek tai susiję su Komisijos išvada dėl NCHZ suteiktos valstybės pagalbos egzistavimo, todėl trečiąjį pagrindą reikia atmesti.

B. Dėl pirmojo pagrindo pirmos ir antros dalių, susijusių atitinkamai su valstybės išteklių perdavimu ir ekonominio pranašumo suteikimu NCHZ

53 Pirmąjį pagrindą dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimo sudaro trys dalys. Pirmoje dalyje ieškovė ginčija tai, kad dėl NCHZ pripažinimo „strategine bendrove“ buvo perduoti valstybės ištekliai. Antroje dalyje ji tvirtina, kad ši priemonė nesuteikė ekonominio pranašumo NCHZ. Trečioje dalyje ji teigia, kad, nors Komisija galėjo pagrįstai nuspręsti, kad NCHZ suteikta valstybės pagalba, nes taikyta pirmoji priemonė, ji padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, apskaičiuodama tos pagalbos dydį.

54 Bendrasis Teismas mano, kad pirmiausia tikslinga nagrinėti pirmojo pagrindo dvi pirmąsias dalis, susijusias su nagrinėjamos priemonės kvalifikavimu kaip valstybės pagalbos, o jo trečia dalis, skirta šiai pagalbai apskaičiuoti, bus nagrinėjama po antrojo pagrindo.

55 Pirmojo pagrindo pirmoje dalyje ieškovė tvirtina, kad Komisijos vertinimas, pateiktas ginčijamo sprendimo 75–77 konstatuojamosiose dalyse, neįrodo valstybės išteklių perdavimo, kurį lėmė NCHZ pripažinimas „strategine bendrove“. Visų pirma ji teigia, kad dėl NCHZ pripažinimo strategine bendrove neįvyko toks perdavimas, nes Slovakijos valstybė nepatyrė jokios papildomos naštos, palyginti su ta, kurią būtų turėjusi, jeigu būtų vykdyta įprasta bankroto procedūra. Anot ieškovės, jurisprudencijoje nustatyta, kad valstybės išteklių perdavimui reikia daugiau nei abstrakčios viešųjų pasyvų padidėjimo dėl tolesnės bendrovės veiklos per bankroto procedūrą rizikos, nes viešųjų pasyvų padidėjimas yra atitinkamo Bankroto įstatymo taikymo pasekmė. Ieškovė šiuo klausimu daro nuorodą į 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimą *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579, 36, 41 ir 43 punktai). Antra, pastabose dėl įstojimo į bylą paaiškinimo ji teigia, jog neįmanoma vertinti natūralių veiklos tęsimo pasekmių per bankroto procedūrą kaip „faktinio viešųjų skolų atsisakymo“. Anot ieškovės, pritarus tokiam argumentui, bet kokia tolesnė veikla, kurią vykdant auga skolos viešiesiems kreditoriams vykdant bankroto procedūrą, galėtų būti prilyginta valstybės išteklių perdavimui. Trečia, dublike ji nurodė, jog pripažįsta, kad 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendime *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579) įtvirtintas kriterijus, skirtas nustatyti, ar buvo perduoti valstybės ištekliai, yra pakankamai panašus į kriterijų, pagal kurį galima nustatyti, ar buvo suteiktas ekonominis pranašumas.

56 Pirmojo pagrindo antroje dalyje ieškovė nurodo Komisijos padarytą akivaizdžią vertinimo klaidą dėl NCHZ suteikto ekonominio pranašumo, suteikto dėl to, kad ji pripažinta „strategine bendrove“. Visų pirma NCHZ nebuvo suteikta jokio pranašumo, kurio ji nebūtų įgijusi pagal įprastą bankroto teisėje nustatytą tvarką, nes bet kuriuo atveju jos kreditoriai būtų nusprendę tęsti veiklą, o laikinas kolektyvinio darbo santykių nutraukimo draudimas buvo palankus tik Slovakijos valstybei, bet ne NCHZ. Antra, Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas atitiko rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijų, nes jis viešiesiems kreditoriams buvo ekonomiškai naudingas.

57 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija ginčija ieškovės argumentų pagrįstumą.

1. Jurisprudencijos priminimas

58 Pirmiausia primintina, jog kvalifikuojant kaip valstybės pagalbą pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį reikalaujama, kad būtų tenkinamos visos šioje nuostatoje įtvirtintos sąlygos. Pirma, turi būti valstybės įsikišimas arba kišimasis panaudojant valstybinius išteklius. Antra, šis įsikišimas turi daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai. Trečia, jis turi suteikti atrankinį pranašumą jos gavėjui. Ketvirta, dėl jos turi arba gali būti iškraipyta konkurencija (žr. 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *AlzChem / Komisija*, T-284/15, EU:T:2018:950, nepaskelbtas Rink., 59 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją].

59 Remiantis suformuota jurisprudencija, tik tiesiogiai ar netiesiogiai iš valstybės išteklių suteiktas arba valstybei papildomas išlaidas reiškiantis pranašumas yra laikomas pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Iš tiesų iš paties šios nuostatos teksto ir iš procedūros taisyklių, įtvirtintų SESV 108 straipsnyje, matyti, jog kitokiomis nei valstybės ištekliai priemonėmis suteikti pranašumai

nepatenka į nagrinėjamų nuostatų taikymo sritį (šiuo klausimu žr. 1993 m. kovo 17 d. Sprendimo *Sloman Neptun*, C-72/91 ir C-73/91, EU:C:1993:97, 19 punktą; 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Ecotrade*, C-200/97, EU:C:1998:579, 35 punktą ir 2001 m. kovo 13 d. Sprendimo *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, 58 punktą).

60 Vis dėlto pažymėtina, jog, remiantis suformuota jurisprudencija, nebūtina kiekvienu atveju nustatyti valstybės išteklių perdavimo fakto, kad vienai ar kelioms įmonėms suteiktą pranašumą būtų galima laikyti valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį (2019 m. kovo 28 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-405/16 P, EU:C:2019:268, 55 punktas; taip pat šiuo klausimu žr. 1994 m. kovo 15 d. Sprendimo *Banco Exterior de España*, C-387/92, EU:C:1994:100, 14 punktą ir 1999 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-6/97, EU:C:1999:251, 16 punktą).

61 Taigi pagalbos sąvoka apima ne tik suteiktą pozityviąją naudą, kaip antai subsidijas, bet ir įvairių formų intervencijas, kuriomis sumažinami įprastai į įmonės biudžetą įtraukti mokėjimai, ir, nors jos nėra subsidijos siauraja žodžio prasme, vis dėlto yra tokio paties pobūdžio ir daro identišką poveikį (žr. 2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *Komisija / Buczek Automotive*, C-405/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:186, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 19 d. Sprendimo *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt.* ir *Komisija / Prancūzija ir kt.*, C 399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 101 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

62 Be to, jurisprudencijoje nustatyta, kad tokia valstybės pagalbos sąvoka, kokia apibrėžta Sutartyje, yra teisinė sąvoka ir turi būti aiškinama vadovaujantis objektyviais kriterijais. Dėl šios priežasties Sąjungos teismas, iš esmės atsižvelgdamas tiek į jam pateiktas konkrečias ginčo aplinkybes, tiek į Komisijos atliktus techninius ar sudėtingus vertinimus, privalo vykdyti visapusę kontrolę, aiškindamasis, ar priemonė patenka į SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį (2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *British Aggregates / Komisija*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 111 punktas).

63 Šiuo klausimu primintina, kad, žinoma, vykdydamas valstybės pagalbos srityje Komisijos atliktų sudėtingų ekonominių vertinimų kontrolę Sąjungos teismas neturi pakeisti Komisijos ekonominio vertinimo savuoju (2013 m. sausio 24 d. Sprendimo *Frucona Košice / Komisija*, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 75 punktas ir 2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *Komisija / Buczek Automotive*, C-405/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:186, 49 punktas).

64 Vis dėlto Sąjungos teismas turi, be kita ko, patikrinti ne tik nurodytų įrodymų faktinį teisingumą, patikimumą ir nuoseklumą, bet ir tai, ar šie įrodymai apima visus esminius duomenis, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant sudėtingą padėtį, ir ar jie gali pagrįsti jais remiantis padarytas išvadas (2013 m. sausio 24 d. Sprendimo *Frucona Košice / Komisija*, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 76 punktas ir 2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *Komisija / Buczek Automotive*, C-405/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:186, 50 punktas).

2. Ginčijamas sprendimas

65 Ginčijamame sprendime Komisijos pateikti argumentai dėl NCHZ ekonominio pranašumo, suteikto dėl to, kad ji pripažinta „strategine bendrove“, išdėstyti šio sprendimo 44–48 punktuose.

66 Dėl valstybės išteklių naudojimo taikant pirmą priemonę Komisija manė, kad, „atsižvelgiant į suteiktą [strateginės bendrovės] statusą, [NCHZ] veikla buvo palaikoma, nepaisant aiškios rizikos (kuri iš tikrųjų pasitvirtino), kad pajamų nepakaks nei vykstant bankroto procedūrai turėtoms verslo veiklos sąnaudoms, nei socialinio draudimo įnašams ar kitiems įsiskolinimams valstybei padengti“ (ginčijamo sprendimo 74 konstatuojamoji dalis). Ji pridūrė, jog „dėl to, kad pritaikius [Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą] NCHZ veikla buvo tęsiama ir susikaupė papildomi įsiskolinimai, esamiems viešojo sektoriaus kreditoriams tapo sunkiau siekti, kad būtų patenkinti jų reikalavimai“ (ginčijamo sprendimo

76 konstatuojamoji dalis). Ji padarė išvadą, kad NCHZ paskelbimas strategine bendrove lėmė valstybės išteklių suteikimą negautų pajamų iš NCHZ nesumokėtų skolų valstybei per pirmą bankroto laikotarpį forma (ginčijamo sprendimo 77 konstatuojamoji dalis).

3. Dėl Komisijos nustatyto pirmosios priemonės kvalifikavimo kaip valstybės pagalbos

67 Pirmiausia dėl reikalavimų, kurie turi būti tenkinami, kad įsikišimas galėtų būti kvalifikuotas kaip valstybės pagalba, remiantis šio sprendimo 58 punkte nurodyta jurisprudencija, reikia konstatuoti, kad, ieškovė neginčija nei pirmosios priemonės atrankinio pobūdžio, nei to, kad ji galėjo daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

68 Be to, pažymėtina, jog, nors šiai pirmojo pagrindo daliai pagrįsti pateiktais argumentais ieškovė neginčija aplinkybės, kad pirmoji priemonė priskiriama valstybei, ji nurodė, jog siekė ginčyti, kad tai priemonei panaudoti valstybės ištekliai ir tai yra papildoma našta valstybei ar viešiesiems subjektams, ir įrodyti, kad NCHZ neatsidūrė kitokioje situacijoje nei ta, kurioje būtų buvusi, jeigu būtų taikytos bankroto teisės normos. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad šiais argumentais ieškovė iš esmės ginčija ekonominio pranašumo buvimą. Ieškinyje dėl pranašumo buvimo sąlygos analizės šiuo atveju ji daro nuorodą „į pirma nurodytas aplinkybes“, t. y. tas, kurias ji nurodė dėl valstybės išteklių perdavimo sąvokos, ir pažymi, kad iš jų aiškiai matyti, jog NCHZ nebuvo suteikta jokio pranašumo, kurio ji nebūtų turėjusi, jeigu būtų taikyta įprasta bankroto teisėje nustatyta tvarka. Todėl šiuos ieškovės argumentus reikia priskirti prie pirmojo pagrindo antros dalies ir šio pagrindo pirmas dvi dalis nagrinėti kartu.

69 Dėl vertinimo, ar NCHZ įgijo ekonominį pranašumą dėl taikytos pirmos priemonės, ir ginčijamo sprendimo teisėtumo vertinimo šiuo aspektu reikia konstatuoti, kad, nors ieškovė ir įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija sutaria, kad šiuo atveju reikšmingas 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimas *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579), jos iš to sprendimo padarė skirtingas išvadas.

70 Ieškovė manė, kad siekiant įvertinti, ar Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas NCHZ suteikė ekonominį pranašumą, reikia aiškintis dviem etapais. Pirma, reikia nustatyti, ar tas įstatymas suteikė galimybę NCHZ įgyti ekonominį pranašumą, kurio ši bendrovė nebūtų įgijusi, jeigu būtų taikytas Bankroto įstatymas, ir nagrinėti „alternatyvų scenarijų“, o tam reikėtų atlikti hipotetinę analizę *a posteriori*. Jeigu į šį pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, galima būtų atmesti galimybę, kad buvo įgytas ekonominis pranašumas, nes realiai NCHZ nebuvo palankiau vertinama nei tada, kai taikoma įprasta bankroto teisėje nustatyta tvarka. Antra, jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, būtų galima atmesti ekonominio pranašumo buvimą, jeigu taikydama Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą Slovakijos valstybė veikė kaip rinkos ekonomikos subjektas, todėl šio įstatymo taikymas atitiko tos valstybės ekonominius interesus.

71 Vis dėlto Komisija manė, jog dėl ieškovės pozicijos netenka prasmės jurisprudencija, skirta rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijui.

72 Pažymėtina, jog, remiantis 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimu *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579, 45 punktas) ir 1999 m. birželio 17 d. Sprendimu *Piaggio* (C-295/97, EU:C:1999:313, 43 punktas), įmonei taikoma sistema, kuria nukrypstama nuo įprastų bankroto teisės normų, turi būti laikoma valstybės pagalbos teikimu esant dviem situacijoms. Pirma, iš esmės įrodyta, kad įmonei leidžiama tęsti ekonominę veiklą tokiomis aplinkybėmis, kuriomis jai tai nebūtų buvę leista, jeigu būtų laikomasi įprastų bankroto teisės normų. Antra, iš esmės įrodyta, kad ši įmonė įgijo vieną ar kelis privalumus, kaip antai gavo valstybės garantiją už lengvatinį mokesčio tarifą, buvo atleista nuo pareigos mokėti baudas ar kitas pinigines sankcijas arba buvo jai faktiškai visiškai ar iš dalies panaikintos skolos valstybei, o to negalėjo gauti kita nemoki įmonė, kuriai taikomos įprastos bankroto teisės normos.

73 Atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus reikia patikrinti Komisijos ginčijamame sprendime pateiktą pirmosios priemonės vertinimą, siekiant išnagrinėti, ar ji nepadarė klaidos, kai nusprendė, kad NCHZ buvo suteikta valstybės pagalba.

74 Visų pirma reikia išnagrinėti sąlygas, kuriomis buvo leista tęsti NCHZ veiklą dėl pritaikyto Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo, ir šio taikymo pasekmes. Antra, reikia išnagrinėti ieškovės teiginį, kad Slovakijos valstybės sprendimas NCHZ taikyti Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą tenkina rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijų. Trečia, reikia išnagrinėti ieškovės teiginius dėl situacijos tapatumo, jeigu NCHZ būtų taikyta įprasta bankroto teisėje nustatyta tvarka.

a) Dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo NCHZ sąlygų, atsižvelgiant į tai, kad ji pripažinta strategine bendrove, ir šio taikymo pasekmių

75 Šiuo atveju įrodyta, kad dėl NCHZ pripažinimo strategine bendrove pirmasis administratorius neturėjo kitos galimybės, tik tęsti NCHZ veiklą, nes tai lėmė pritaikytas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas (ginčijamo sprendimo 80 konstatuojamoji dalis). Todėl per pirmą bankroto laikotarpį, kai NCHZ buvo taikomas tas įstatymas, ši bendrovė turėjo tęsti savo veiklą, neatsižvelgdama į jokius argumentus dėl jos kreditorių interesų, nepaisydama savo ekonominės situacijos ir net to, kad jos skolos augo ir viršijo pajamas (ginčijamo sprendimo 78, 80 ir 81 konstatuojamosios dalys).

76 Šiomis aplinkybėmis, nors 2009 m. pabaigoje NCHZ veikla buvo nuostolinga, o tai nurodyta 2009 m. spalio 26 d. analizėje, viešojo sektoriaus kreditoriai, turėję skolinių reikalavimų iki bankroto ir po bankroto bylos iškėlimo, atsidūrė tokioje padėtyje, kai per laikotarpį, kurio neįmanoma sutrumpinti, buvo labai didelė įsiskolinimo jiems augimo tikimybė.

77 Šiuo atveju aplinkybė, kad, pritaikius Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą, automatiškai NCHZ tolesnė veikla buvo siejama su kolektyvinio darbo santykių nutraukimo kliūtimi, lėmė dar didesnę riziką, kad augs NCHZ skolos visų pirma viešojo sektoriaus kreditoriams, be kita ko, *Sociálna poisťovňa, a.s.* (Socialinio draudimo institucija, Slovakija) ir *Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.* (Sveikatos draudimo institucija, Slovakija). Iš tikrųjų dėl tos kliūties NCHZ veiklos sąnaudos negalėjo būti ribojamos mažinant darbuotojų skaičių. Taigi NCHZ turėjo mokėti tiekėjams automatiškai tęsdama savo veiklą ir, turint omenyje jos finansinę situaciją, tuo pačiu metu negalėjo visiškai padengti savo socialinių išlaidų minėtiems dviem viešojo sektoriaus kreditoriams. Tačiau pažymėtina, jog ta kliūtis jai leido išsaugoti darbuotojus, kad galėtų tęsti veiklą.

78 Be to, pirmoji priemonė klientams suteikė tikrumo, kad NCHZ tęs veiklą visą pirmąjį bankroto laikotarpį, kaip tai nurodė Komisija ginčijamame sprendime (ginčijamo sprendimo 85 ir 86 konstatuojamosios dalys).

79 Taigi Komisija nepadarė klaidos, nurodydama Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo NCHZ pasekmes.

b) Dėl ieškovės teiginio, kad Slovakijos valstybės sprendimas NCHZ pripažinti strategine bendrove tenkino rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijų

80 Anot ieškovės, Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas NCHZ tenkino rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijų, nes jis buvo ekonomiškai naudingas viešojo sektoriaus kreditoriams. Visų pirma rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijus taikomas ne tik priemonėms, kurių teoriškai gali imtis privatūs ūkio subjektai, bet ir toms, kurios priskiriamos valstybės suverenitetui ir tik ji gali jas patvirtinti, kaip antai teisės aktams. Be to, su viešąja politika susiję argumentai nereiškia, kad rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijus netenkinamas, nes SESV 107 straipsnio 1 dalyje neišskiriami skirtingi priemonių tikslai ar jų priėmimo priežastys, jos apibrėžiamos pagal poveikį.

81 Antra, privataus kreditoriaus kriterijus taikomas ne tik skoloms valstybei pagal privatinę teisę, bet ir skoloms valstybei pagal viešąją teisę, kaip antai susijusioms su socialinio draudimo įmokų mokėjimu. Šiuo atveju tas kriterijus tenkinamas, nes NCHZ veiklos tęsimas tikrai negalėjo būti laikomas palankiausiu ekonominiu scenarijumi viešojo sektoriaus kreditoriams. Atliekant šį palyginimą turėjo būti atsižvelgta į visus pirmosios priemonės priėmimo metu žinomus reikšmingus duomenis.

82 Pirma, anot ieškovės, visi viešojo sektoriaus kreditoriai, turėję skolinių reikalavimų iki bankroto, neturintys skolų užtikrinimo priemonių ir jų turintys, akivaizdžiai buvo suinteresuoti, kad būtų tęsiama NCHZ veikla, nes tai buvo vienintelė priemonė patenkinti bent dalį iki bankroto įgytų skolinių reikalavimų, ir jiems visai nekilo rizika įgyti dar didesnę finansinę naštą. Iš Slovakijos valstybės sprendimo NCHZ pripažinti strategine bendrove aiškiai matyti, jog ji žinojo, kad šių kreditorių situacija bus blogesnė bendrovės likvidavimo atveju.

83 Antra, vykstant formaliai tyrimo procedūrai Slovakijos valdžios institucijos pateikė išsamios informacijos, įrodančios, kad pirmos priemonės priėmimo metu NCHZ veiklos tęsimas taip pat buvo geresnis ekonominis pasirinkimas ir buvo atsižvelgta į tikėtiną nepadengtų pasyvų augimą tęsiant veiklą. Pavyzdžiui, buvo įrodyta, kad socialinio draudimo institucijos, kuri buvo didžiausia skolinių reikalavimų po bankroto įgijusi viešojo sektoriaus kreditorė, situacija būtų buvusi akivaizdžiai blogesnė, jeigu nedelsiant būtų buvusi likviduota NCHZ. Tačiau ginčijamame sprendime Komisija net nenurodė šių argumentų. Dublike ieškovė teigia ir tai, kad būtų nereikalingas ribojimas išskirti sąnaudas, kurių būtų turėjusi socialinio draudimo institucija tuo atveju, jeigu NCHZ toliau vykdytų veiklą, ir tuo atveju, jeigu NCHZ būtų nedelsiant likviduota.

84 Trečia, ieškovė tvirtina, kad nei ginčijamame sprendime, nei Bendrajame Teisme Komisija neginčija pateikto apskaičiavimo tikslumo.

85 Remiantis jurisprudencija, privataus kreditoriaus kriterijus reiškia, kad reikia palyginti viešojo sektoriaus kreditoriaus elgesį su kaip galima panašiausioje situacijoje esančio privataus kreditoriaus elgesiu. Gali būti reikalingi duomenys, iš kurių matyti, jog valstybės sprendimas grindžiamas ekonominiais vertinimais, panašiais į tuos, kuriuos būtų parengęs privatus kreditorius (šiuo klausimu žr. 2017 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Fondul Proprietatea*, C-150/16, EU:C:2017:388, 25 ir 26 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

86 Vis dėlto privataus kreditoriaus kriterijus neturi būti taikomas šioje byloje. Iš tikrųjų per administracinę procedūrą Slovakijos valstybė nepateikė jokių duomenų, rodančių, kad ji priėmė sprendimą NCHZ pripažinti strategine bendrove, vykdydama ekonominio pobūdžio veiklą ir veikdama kaip kreditorė, o ne kaip viešosios valdžios subjektas (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 81 ir 82 punktus).

87 Bet kuriuo atveju, remiantis jurisprudencija, jeigu Komisija būtų suabejojusi dėl to kriterijaus taikytinumo, ji turėtų atlikti bendrą vertinimą, be šios valstybės narės pateiktos informacijos, atsižvelgdama į bet kokias kitas šiuo atveju reikšmingas aplinkybes, jai leidžiančias nustatyti, ar nagrinėjamą priemonę lėmė tos valstybės narės ūkio subjekto, ar viešosios valdžios subjekto statusas. Šiuo aspektu ypač gali būti reikšmingi šios priemonės pobūdis ir objektas, jos kontekstas, taip pat siekiamas tikslas ir šiai priemonei taikomos taisyklės. Tačiau ekonominių vertinimų, atliktų po priemonės patvirtinimo, retrospektyvaus atitinkamos valstybės narės investicijos faktinio pelningumo konstatavimo ar vėlesnių pateisinimų dėl faktiškai atliktų veiksmų nepakanka siekiant nustatyti, kad ši valstybė narė prieš imdamasi šios priemonės ar tuo pačiu metu priėmė tokį sprendimą, veikdama kaip ūkio subjektas (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 85 ir 86 punktus).

88 Taigi iš Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo ir Slovakijos vyriausybės sprendimo NCHZ suteikti strateginės bendrovės statusą matyti, jog Slovakijos valstybė siekė vienintelio tikslo, t. y. išvengti neigiamų NCHZ veiklos nutraukimo pasekmių Slovakijos visos chemijos pramonės veikimui ir

konkurencingumui ir neigiamo poveikio užimtumui atitinkamame regione, nes Slovakijos ekonomikai būtų kilusi grėsmė. Tačiau, priešingai, nei teigia ieškovė, iš Slovakijos valstybės sprendimo NCHZ pripažinti strategine bendrove nematyti, jog ji žinojo, kad skolinių reikalavimų iki bankroto įgijusių viešojo sektoriaus kreditorių padėtis būtų buvusi blogesnė likvidavus šią bendrovę.

89 Kaip teigia Komisija, kolektyvinio darbo santykių nutraukimo kliūtis atitiko pagrindinį Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo tikslą išsaugoti tokių bendrovių veiklą, o tai, be jokios abejonės, būtų buvę sunku, ar gal net neįmanoma, jeigu, kiek tai susiję su NCHZ, veikiančio administratoriaus patvirtintos priemonės būtų lėmusios didelį darbuotojų skaičiaus sumažėjimą.

90 Beje, ieškovės argumentai pirmiausia leidžia manyti, kad valstybė gali būti laikoma vienu viešuoju kreditoriumi. Vis dėlto toks požiūris atmestas 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendime *AlzChem / Komisija* (T-284/15, EU:T:2018:950, 184–196 punktai (nepaskelbti)).

91 Be to, kaip ginčijamame sprendime iš esmės nurodė Komisija (ginčijamo sprendimo 81, 83, 87 ir 88 konstatuojamosios dalys), neatlikta jokių pakankamų to laikotarpio tyrimų dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo NCHZ, kuriuose būtų išnagrinėtas šios bendrovės veiklos tęsimas atsižvelgiant į viešojo sektoriaus kreditorių interesus, nors, siekiant taikyti privataus kreditoriaus kriterijų ir jį taikant, svarbi tik turima informacija ir numatomos aplinkybės atitinkamo sprendimo priėmimo momentu (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 105 punktą). Beje, ieškovė akcentavo, kad „negalėjo patikrinti, ar tokie išsamūs vertinimai [dėl to, kad iki bankroto skolinių reikalavimų įgijusių viešojo sektoriaus kreditorių situacija būtų buvusi blogesnė likvidavus NCHZ] buvo atlikti prieš priimant sprendimą [NCHZ pripažinti strategine bendrove]“. Ji pažymėjo ir tai, kad dėl šio pripažinimo veikiantis administratorius tuo metu nebūtų galėjęs atlikti išsamios analizės, nes, kaip ji tai patikslino per teismo posėdį, atsakydama į Bendrojo Teismo pateiktą klausimą, tokios analizės nereikėjo atlikti dėl to, kad buvo taikomas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas.

92 Antra, net atsižvelgiant tik į socialinio draudimo institucijos situaciją, kaip Slovakijos valdžios institucijos taip pat nurodė 2013 m. lapkričio 29 d. antrajame atsakyme Komisijai, negalima pritarti ieškovės argumentams. Nors ji tvirtino, kad, nedelsiant likvidavus įmonę, ta institucija, kuri buvo didžiausia skolinių reikalavimų po bankroto bylos iškėlimo įgijusi viešojo sektoriaus kreditorė, būtų turėjusi daugiau nei 3 milijonų skolinį reikalavimą, ji nenurodė tos institucijos skolinio reikalavimo dydžio NCHZ veiklos tęsimo atveju, o jis turėjo būti apskaičiuotas tuo momentu, kai ta bendrovė buvo pripažinta strategine bendrove, kaip to reikalaujama pagal šio sprendimo 91 punkte nurodytą jurisprudenciją.

93 Be to, reikia atmesti ieškovės dublike pateiktą argumentą, kad Slovakijos valstybė atsižvelgė į tai, kad ji per socialinio draudimo instituciją būtų turėjusi mokėti nedarbo išmokas, jeigu NCHZ būtų likviduota. Šiuo klausimu ieškovė tvirtina, kad būtų reikėję skirti nedarbo išmokas buvusiems pagal darbo sutartis dirbusiems NCHZ darbuotojams ir kitų likvidavimo tiesiogiai paveiktų bendrovių darbuotojams ir kad visa šių išmokų suma būtų smarkiai viršijusi nurodytos pagalbos dydį. Tačiau, jeigu tokias išmokas būtų reikėję mokėti, jos būtų mokėtos ne NCHZ, o darbuotojams, kurių dalis dirbo kitose nei NCHZ bendrovėse. Todėl negalima atsižvelgti į aplinkybę, kad Slovakijos valstybė gali tapti buvusių NCHZ ar kitų bendrovių darbuotojų debitore, kai reikia nagrinėti jos, kaip NCHZ kreditorės, elgesį. Kaip nurodė Komisija, ieškovė pripažino, kad Slovakijos valstybė galėjo būti geresnėje padėtyje kaip viešosios valdžios institucija, atsakinga už nedarbo išmokas buvusiems darbuotojams, bet ne kaip NCHZ kreditorė, todėl jos nurodyti skaičiai, darant prielaidą, kad jie tikslūs, yra nereikšmingi. Šiuo klausimu iš tikrųjų reikia konstatuoti, kad ieškovės samprotavimai grindžiami prielaidomis tiek dėl galinčių būti susijusių darbuotojų, tiek dėl atlikto skaičiavimo.

94 Taigi, darant prielaidą, kad šiuo atveju taikytinas rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijus, reikia atmesti ieškovės teiginį, kad Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas tenkina šį kriterijų.

c) Dėl ieškovės teiginio, kad situacija būtų tapati, jeigu NCHZ būtų taikyta įprasta bankroto teisėje nustatyta tvarka

95 Remdamasi tam tikromis faktinėmis aplinkybėmis ieškovė tvirtina, kad Bankroto įstatymo taikymas NCHZ būtų lėmęs tokią pačią situaciją, kokią lėmė Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas šiai bendrovei, kuri dėl šios priežasties neįgijo jokių papildomų pranašumų dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatyme nustatyto jos veiklos tęsimo.

1) Dėl teiginio, kad pirmasis administratorius priėmė palankų sprendimą tęsti NCHZ veiklą, kai dar nebuvo priimtas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas

96 Visų pirma, anot ieškovės, 2009 m. spalio 14 d. pirmasis administratorius priėmė palankų sprendimą dėl NCHZ veiklos tęsimo, kai dar nebuvo priimtas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas. Kad pagrįstų šį teiginį, ieškovė darė nuorodą į spaudos agentūros pakartotą pareiškimą. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad tai buvo veikiau pareiškimas apie ketinimus nei pirmąjį administratorių įpareigojantis sprendimas, nes jis nurodė, kad „padarys viską, ką gali, kad bendrovė toliau veiktų“. Be to, buvo paminėta aplinkybė, kad tas administratorius atitinkamam Slovakijos ministrui dar turėjo pateikti NCHZ veiklos tęsimo išsaugojimo ekonominę analizę, kurią jis pateikė 2009 m. spalio 26 d.

97 Antra, ieškovė tvirtina, kad pirmasis administratorius nusprendė, jog buvo tenkinami keliami teisiniai reikalavimai NCHZ veiklai tęsti, kaip jis tai paaiškino NCHZ darbuotojams skirtoje kalboje 2009 m. spalio 20 d. vykusiame susirinkime. Vis dėlto ieškovė nurodo tik dalį tos kalbos. Pirmasis administratorius iš tikrųjų nurodė aplinkybę, kad pradinis vertinimas jam leido daryti išvadą, kad NCHZ, kaip veikiančios bendrovės, vertė yra daug didesnė nei pardavus jos turtą. Vis dėlto jis pridūrė, kad kita, ne mažiau svarbi, jo sprendimo tęsti veiklą priežastis buvo bankrutuojančios bendrovės ekonominė ir socialinė reikšmė visam atitinkamam regionui, o ne vien „mažam skaičiui“ NCHZ darbuotojų, taip pat jų šeimoms. Be to, šios dvi priežastys, t. y. NCHZ ekonominė vertė ir socialinis poveikis, vėliau buvo pakartoti jo kalboje. Beje, antroji minėta priežastis buvo nurodyta priimant Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą. Todėl pirmojo administratoriaus sprendimas negali būti laikomas susijusiu vien su NCHZ ekonominės situacijos analize.

98 Trečia, ieškovė nurodė 2009 m. spalio 26 d. analizę. Pirmiausia reikia konstatuoti, kad tai, ką ieškovė laiko analize, yra prezentacija, kurioje pateikti grafikai, išvardyti trumpi bendri argumentai apie ekonominius rezultatus nuo 2009 m. sausio mėn. iki lapkričio mėn., pirmojo administratoriaus 2009 m. paskutinio ketvirčio ekonominės priemonės, 2010 m. ekonominis planas ir išvadoms skirta dalis, kurią sudaro trys punktai.

99 Pirma, nors ieškovė teigia, kad dauguma 2009 m. spalio 26 d. analizėje nurodytų priemonių buvo grindžiamos rinkos raida ar derybomis su privačiomis šalimis, to visiškai nematyti iš atsiųsto dokumento. Be to, kaip teigia Komisija, reikia pažymėti, jog tam tikros priemonės, kaip antai mokesčių lengvatos, suponavo viešosios valdžios institucijų įsikišimą.

100 Antra, 2009 m. spalio 26 d. analizėje pirmasis administratorius iš tiesų padarė išvadą, kaip teigia ieškovė, kad reikėjo toliau tęsti NCHZ veiklą, kad ji būtų parduota kaip veikianti įmonė, ir taip geriau užtikrinti NCHZ kreditorių interesus. Vis dėlto jis pridūrė, jog jis „veiks būtent taip, kad eksploatuojant NCHZ tai nenulemtų jokių pasyvų“. Vadinasi, nors 2009 m. spalio mėn. pirmasis administratorius nusprendė, kad NCHZ veiklos tęsimas tuo metu buvo geriausia išeitis, tai nereiškia, kad šis sprendimas negalėjo būti pakeistas atsižvelgiant į NCHZ ekonominės situacijos pokyčius 2010 metais.

101 Trečia, nors ieškovė teigia, kad 2009 m. spalio 26 d. analizę patvirtino gamybos rodikliai ir nauji užsakymai nuo 2009 m. rugsėjo mėn. iki lapkričio mėn., įrodantys, kad NCHZ veikė, nes šie rezultatai buvo panašūs į pasiektus per pirmesnius aštuonis 2009 m. mėnesius ir buvo pagrindo tikėti, kad

bendrovės veikla pritrauks investuotojus, pažymėtina, jog, pirma, gautų užsakymų skaičiaus išlaikymo reikšmė ribota dėl to, kad 2009 m. spalio mėnesį pranešta apie priimtą Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą. Be to, iš 2013 m. lapkričio 29 d. antrojo Slovakijos valdžios institucijų atsakymo Komisijai matyti, jog tuo metu vyravo veikiau įplaukų iš pardavimų ir naujų užsakymų mažėjimo tendencija. Antra, ieškovės argumentai grindžiami vien prielaidomis, kad ateityje bus investuotojų.

102 Vadinasi, net jeigu reikėjo manyti, kad pirmasis administratorius teigiamai nusprendė dėl NCHZ veiklos tęsimo prieš tai, kai buvo priimtas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas, ir tai nebuvo vien ketinimo pareiškimas, o tai, atrodo, Komisija pripažino, bet kuriuo atveju tai nereiškia, kad administratorius būtinai ir išliko tokios nuomonės per visą pirmąjį bankroto laikotarpį ir kad jis jos laikėsi.

2) Dėl teiginio, kad pirmojo administratoriaus pradinį sprendimą būtų patvirtinęs kompetentingas komitetas

103 Anot ieškovės, nėra pagrindo manyti, jog kompetentingas komitetas nebūtų patvirtinęs pirmojo administratoriaus pradinio sprendimo. Ji tvirtina, jog jau tada buvo aišku, kad, jeigu NCHZ būtų likviduota, iki bankroto skolinių reikalavimų turėjusiems kreditoriams nebūtų grąžintos skolos, todėl jie neturėjo ko prarasti, balsuodami už šios bendrovės veiklos tęsimą, ir kad privilegijuoti kreditoriai, kreditorių komitetas ir bankroto bylą nagrinėjantis teismas buvo už NCHZ veiklos tęsimą. Grįsdama savo argumentus ji remiasi 2014 m. kovo mėn. analize, *ex post* atlikta konkrečiai paprašius Komisijai. Anot ieškovės, buvo akivaizdu, kad teritorijos išvalymo sąnaudos sudarys milijonus eurų ir joms bus skiriama pirmenybė, palyginti su iki bankroto susidariusiomis skolomis. Be to, ji tvirtina, kad 2009 m. ekonominiai rodikliai, beje, iš tikrųjų buvo geresni nei 2010 m. ir kad nors tam tikri 2010 m. įvykę rinkos pokyčiai padarė neigiamos įtakos faktinei NCHZ raidai, jų nebuvo galima numatyti 2009 m. pabaigoje. Beje, ji tvirtina, kad net jeigu NCHZ veiklos tęsimas nebuvo naudingas viešojo sektoriaus kreditorių, neturinčių skolinių įsipareigojimų užtikrinimo priemonių ir įgijusių skolinių reikalavimų po bankroto bylos iškėlimo, interesams, jie tam veiklos tęsimui negalėjo prieštarauti.

104 Visų pirma šiuo klausimu pažymėtina, kad ieškovės argumentai grindžiami prielaidomis ir tvirtinimais, nes ji remiasi 2009 m. spalio 26 d. analize, kurios negalima laikyti pakankama (žr. šio sprendimo 98–101 punktus); be to, ji nenurodė jokios per pirmąjį bankroto laikotarpį atliktos analizės, o tokios analizės nebuvimas nekelia nuostabos, nes, kaip nurodė pati ieškovė (žr. šio sprendimo 91 punktą), kad ir koks būtų buvęs to laiko analizės turinys ir jos išvados, NCHZ veikla turėjo būti tęsiama (ginčijamo sprendimo 80 konstatuojamoji dalis). Be to, 2014 m. sausio 13 d. trečiajame atsakyme Komisijai Slovakijos valdžios institucijos nurodė, kad, nors manė, jog vėliau priimti sprendimai galėjo aiškiai rodyti, kad kompetentingo komiteto nuomonė dėl tolesnės NCHZ veiklos palanki, jos nežinojo, ką tas komitetas galėjo galiausiai nuspręsti 2009 m. gruodžio mėnesį.

105 Antra, aplinkybė, kad pagrindinių žaliavų ir tam tikrų produktų kainos pokyčiai krypo nepalankia linkme, o taip ir nutiko ir ieškovė tai nurodė dublike, yra veiksnys, į kurį turėjo atsižvelgti veikiantis administratorius ir kompetentingas komitetas. Nors ieškovė tvirtina, kad šių pokyčių numatyti nebuvo galimybės, kai pirmasis administratorius sprendė dėl NCHZ tolesnės veiklos, ir jos galėjo būti nežinomos net 2009 m. pabaigoje, vis dėlto pažymėtina, jog 2009 m. spalio 26 d. analizėje energijos kainų augimas ir produktų kainų mažėjimas buvo nurodyti kaip motyvai, dėl kurių pasiekti neigiami rezultatai nuo 2009 m. birželio mėn. iki liepos mėn., ir kad bent jau strategiškai svarbių žaliavų kainų klausimas buvo nurodytas kaip rizikos veiksnys, siejamas su 2009 m. paskutinio ketvirčio finansiniu valdymu.

106 Trečia, net atsižvelgiant į tai, kad buvo žinoma apie dideles valymo išlaidas NCHZ veiklos nutraukimo atveju, lieka klausimas, ar veikiantis administratorius ir kompetentingas komitetas, kuriam priklausė ir *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas), iš tikrųjų būtų nusprendę, kad NCHZ veiklos tęsimas yra teisingas sprendimas. Tačiau ieškovės argumentai dėl šio aspekto grindžiami tik prielaidomis.

107 Pirma, nežinoma apie kompetentingo komiteto narių sprendimus, t. y. privilegijuotų kreditorių ir kreditorių komiteto sprendimus, kurie, remiantis Bankroto įstatymu, turėjo būti perduoti *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) sprendimui priimti.

108 Iš tikrųjų neturi reikšmės aplinkybė, kad, anot ieškovės, *Fond národného majetku Slovenskej Republiky* (Slovakijos Respublikos nacionalinio turto fondas), kuris buvo skolinių reikalavimų iki bankroto įgijęs viešojo sektoriaus kreditorius, užtikrinimo priemonių neturintis ir taip pat jų turintis kreditorius, deklaracijoje, pridėtoje prie 2013 m. rugsėjo 2 d. pirmojo Slovakijos valdžios institucijų atsakymo Komisijai, nurodė, kad būtų balsavęs už NCHZ veiklos tęsimą. Šio subjekto deklaracija parengta 2013 m. liepos mėn., t. y. pasibaigus pirmajam bankroto laikotarpiui.

109 Be to, nors ieškovė tvirtino, kad iki bankroto skolinių reikalavimų turėjusiems kreditoriams visai nekilo rizikos, vis dėlto ji nepaisė aplinkybės, kad, kaip matyti iš bylos medžiagos, skolos privilegijuotiems kreditoriams augo per pirmą bankroto laikotarpį. Beje, ji nurodė Novakų (Slovakija) komunos ir *Environmentálny fond* (Aplinkos fondas, Slovakija) skolų augimo statistinius duomenis jau 2009 m. pabaigoje (šie duomenys yra ir bylos medžiagoje). Todėl, neatlikus išsamesnės analizės, nebūtų tikslu manyti, jog šių kreditorių situacija buvo tokia aiški, kad jie galėjo balsuoti tik už NCHZ veiklos tęsimą.

110 Maža to, ieškovė teigia, jog kreditorių komitetą sudarę penki privataus sektoriaus kreditoriai (visi jie neturėjo skolinių įsipareigojimų užtikrinimo priemonių ir tuo metu visi buvo privatūs) 2010 m. sausio 11 d. balsavo už NCHZ veiklos tęsimą. Tačiau reikia konstatuoti, kad toks 2010 m. sausio 11 d. sprendimas nereikšmingas, nes NCHZ jau buvo taikomos Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo nuostatos. Vadinasi, šis balsavimas galėjo būti tik simbolinis, be to, jam galėjo daryti įtaką tai, kad buvo taikomas tas įstatymas. Maža to, nėra jokio tikrumo ir niekur net nenurodyta, kad šio balsavimo rezultatas būtų buvęs identiškas, kai NCHZ ekonominė situacija pablogėjo per pirmą bankroto laikotarpį, t. y. 2010 metais.

111 Antra, kadangi *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) turėjo priimti sprendimą po kreditorių komiteto ir privilegijuotų kreditorių, nėra jokių garantijų dėl jo sprendimo, o ieškovė, atsakydama į Komisijos argumentą, tik teigia, kad jis būtų nurodęs tęsti veiklą, kaip tai padarė 2011 metais.

112 Trečia, ieškovė teigia, kad, nors NCHZ veiklos tęsimas neatitiko po bankroto bylos iškėlimo skolinių reikalavimų įgijusių viešojo sektoriaus kreditorių, tarp kurių socialinio draudimo institucija ir sveikatos draudimo institucija, kurioms priklausė apie 83 % visų po bankroto bylos iškėlimo susidariusių viešojo sektoriaus kreditoriams nesumokėtų pasyvų, interesų, šie kreditoriai negalėjo tam prieštarauti. Be to, ji priduria, kad net jeigu visi šie kreditoriai būtų turėję teisę pateikti savo nuomonę dėl NCHZ veiklos tęsimo, o jos jie neturėjo, jų prieštaravimas nebūtų turėjęs įtakos galutiniam sprendimui, nes visi po bankroto susidarę pasyvai siekė 8,5 mln. EUR 2009 m. pabaigoje, o skolos viešojo sektoriaus kreditoriams sudarė mažiau nei 9 % šios sumos.

113 Žinoma, Bankroto įstatyme, konkrečiai – 83 straipsnio 4 dalyje, nenustatyta, kad tokiomis aplinkybėmis, kaip šioje byloje, socialinio draudimo institucija galėjo įsikišti į sprendimo tęsti NCHZ veiklą priėmimo procesą, vykstantį *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) (šiuo klausimu žr. 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *AlzChem / Komisija*, T-284/15, EU:T:2018:950, nepaskelbtas Rink., 151 punktą).

114 Vis dėlto pažymėtina, jog darant prielaidą, kad visi ieškovės nurodyti skaičiai patvirtinti, veikiantis administratorius buvo atsakingas už visų po bankroto atsiradusių skolų sumokėjimą. Taigi aplinkybė, kad NCHZ skoloms leista didėti per pirmąjį bankroto laikotarpį, prieštaravo šiai pareigai. Reikia akcentuoti, kaip tai padarė Komisija, kad, nors iš tikrųjų bankrutuojantis subjektas realiai gali būti eksploatuojamas, net jeigu dėl to atsiranda nuostolių, pirmasis administratorius aiškiai nurodė, jog jis veiks taip, kad tokia situacija nesusiklostytų (žr. šio sprendimo 100 punktą).

115 Be to, ieškovės teiginys grindžiamas prielaida, pagal kurią kompetentingas komitetas nenagrinėjo 2009 m. pabaigoje galimų numatyti perspektyvų, kad, priėmus sprendimą tęsti NCHZ veiklą, 2010 m. didės skola viešajam sektoriui, arba jas laikė nereikšmingomis. Per teismo posėdį atsakydama į Bendrojo Teismo pateiktą klausimą ieškovė pripažino, kad, jeigu tęsiant veiklą susidarytų labai didelė po bankroto atsiradusių skolų suma, skolinių reikalavimų iki bankroto turėję kreditoriai pirmieji būtų kreipęsi į administratorių dėl veiklos nutraukimo, kad apsaugotų bet kokią galimybę susigrąžinti jiems priklausančias skolas.

116 Ketvirta, negalima pritarti ieškovės argumentui, kuriuo ji ginčija aplinkybę, kad, nors Komisija nepareiškė abejonių dėl jos pačios Slovakijos valdžios institucijų prašytos pateikti 2014 m. kovo mėn. analizės tikslumo, ji tos analizės nepripažino įrodymu, teigdama, kad ji buvo labai glausta, hipotetinė ir atlikta *ex post* (ginčijamo sprendimo 87 konstatuojamoji dalis).

117 Pirma, priešingai, nei tvirtina ieškovė, 2014 m. kovo mėn. analizė yra bent jau neišsami. Iš tikrųjų buvo svarbu žinoti skolinių reikalavimų iki bankroto turėjusių kreditorių, kurie galėjo įgyti skolinių reikalavimų ir po bankroto, galimas NHCZ tolesnės veiklos sąnaudas (žr. šio sprendimo 109 punktą). Tačiau analizėje dėl šio aspekto nieko nepasakyta.

118 Antra, negalima priimti ieškovės argumentų, kuriais ginčijamas Komisijos vertinimas dėl 2014 m. kovo mėn. analizės hipotetinio pobūdžio ir *ex post* atliktos analizės nereikšmingumo.

119 Šiuo klausimu ieškovė ginčija tai, kad Komisija ginčijamame sprendime atmetė įrodymus, remdamasi tuo, kad jie surinkti *ex post*, reikšmingai nepaaiškindama, išskyrus pavienėje išnašoje nurodytą jurisprudenciją, nors ta jurisprudencija nepagrindžia Komisijos argumento dėl *ex post* atliktos analizės nereikšmingumo. Anot ieškovės, 2014 m. kovo mėn. analizė ypač patikima, nes pagrindiniai NCHZ likvidavimo sąnaudų veiksniai buvo siejami su šios bendrovės veiklos pobūdžiu ir chemijos pramonės įsipareigojimais ir jiems negalėjo daryti įtakos jokie NCHZ ekonominės situacijos pokyčiai vykdant bankroto procedūrą. Komisija neginčijo atitinkamų aplinkybių ir skaičių. Esant tokiai situacijai, leidžiama atlikti analizę *ex post* (šiuo klausimu žr. 2007 m. kovo 29 d. Sprendimo *Scott / Komisija*, T-366/00, EU:T:2007:99, 136–138 punktus). Be to, dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo veikiantis administratorius tuo metu nebūtų galėjęs atlikti išsamios analizės, todėl NCHZ situacija skiriasi nuo situacijų, dėl kurių priimta Komisijos ginčijamo sprendimo 13 išnašoje nurodyta jurisprudencija. Anot ieškovės, svarbu tiksliai skirti 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendime *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579) nustatytą kriterijų ir rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijų. Nors, remiantis rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijumi, tam tikromis aplinkybėmis leidžiama abejoti *ex post* analizės reikšmingumu, norint atlikti tame sprendime reikalaujamą analizę, kuria siekiama nustatyti, ar NCHZ būtų tęsusi veiklą ir tuo atveju, jeigu jai būtų taikyta įprasta tvarka pagal bankroto teisę, iš esmės reikėtų atlikti hipotetinę analizę *ex post*. Remiantis tame sprendime nustatytu kriterijumi, reikėtų vertinti tai, kas, tikėtina, būtų įvykę, jeigu Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo nebūtų buvę.

120 Pažymėtina, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579) 36 punkte nėra nustatyto reikalavimo atlikti „hipotetinę priešingos padėties analizę“; juo tik siekiama atsakyti į Komisijos argumentą, pateiktą toje byloje, kurioje priimtas tas sprendimas, kad pelno mažėjimas dėl ginčijamos priemonės galėjo lemti valstybės iš mokesčių gaunamų išteklių sumažėjimą, o tai suponavo valstybės išteklių perdavimą dėl tos priemonės taikymo. Be to, jokiame kitame to sprendimo punkte nenustatytas reikalavimas atlikti „hipotetinę priešingos padėties analizę“.

121 Dėl Komisijos vertinimo, susijusio su 2014 m. kovo mėn. analizės *ex post* atlikimu ir jos nereikšmingumu, neginčytina, kad, jeigu NCHZ nebūtų pritaikytas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas, pirma, nebūtų nustatyta kolektyvinio darbo santykių nutraukimo kliūtis ir, antra, sprendimą dėl šios bendrovės veiklos būtų turėjęs priimti kompetentingas komitetas ir tas sprendimas nebūtų buvęs savaiminis. Priešingai, nei teigia ieškovė, situacija, kuri susiklostė dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo NCHZ, ir situacija, kuri būtų susiklosčiusi, jeigu NCHZ būtų pritaikyta

įprasta tvarka pagal bankroto teisę, gali būti palygintos tik atlikus analizę, grindžiamą žiniomis apie buvusią situaciją ir duomenis tuo momentu, kai reikėjo priimti sprendimą dėl galimo NCHZ veiklos tęsimo, ir tada, kai ji buvo pripažinta „strategine bendrove“ (šiuo klausimu žr. generalinio advokato N. Fennelly išvados byloje *Ecotrade*, C-200/97, EU:C:1998:378, 31 punktą).

122 Taigi ieškovė neteigia, kad 2014 m. kovo mėn. analizė buvo atlikta atsižvelgiant į to laiko, kai NCHZ buvo pripažinta strategine bendrove, duomenis. Beje, iš ieškovės pateiktos analizės matyti, jog administratorius ją parengė remdamasis ne 2009 m., o 2010 m. gruodžio mėn. turėtais duomenimis, vertindamas, ar jie gali būti tinkami ir kalbant apie 2009 m. gruodžio mėn.; jis jų iš naujo nenagrinėjo, o tik nusprendė, kad tam tikriems iš tų duomenų laiko veiksnys neturi įtakos. Beje, jis pabrėžė, kad buvo kilę sunkumų renkant 2009 m. gruodžio mėnesio duomenis.

123 Vadinasi, negalima vienareikšmiškai nuspręsti, kad 2014 m. kovo mėn. analizė atitinka NCHZ padėties analizę, kuri galėjo būti atlikta, jeigu ši bendrovė nebūtų pripažinta strategine. Taigi ginčijamame sprendime Komisijos pateiktą vertinimą, kad 2014 m. kovo mėn. analizė neturi reikšmės, nes ji hipotetinė ir atlikta *ex post*, reikia pripažinti teisingu.

124 Penkta, anot ieškovės, nėra jokių įrodymų, patvirtinančių, kad buvo suinteresuotumas nedelsiant likviduoti NCHZ. Grįsdama šį argumentą ji tvirtina, kad ginčijamame sprendime Komisija neišnagrinėjo įrodymų, pateiktų per formalią tyrimo procedūrą, o tik apskritai ir savavališkai parodė nepasitikėjimą jais (ginčijamo sprendimo 83, 84 ir 87 konstatuojamosios dalys), nepateikdama nė menkiausių įrodymų, pagrindžiančių jos nuomonę, kad kompetentingas komitetas nebūtų pritaręs tolesnei NCHZ veiklai. Komisija neginčijo Slovakijos valdžios institucijų pateiktų statistinių ir kitų duomenų ir taip akivaizdžiai pripažino, kad jie tikslūs.

125 Šiuo klausimu, priešingai, nei teigia ieškovė, reikia nuspręsti, kad atitinkama valstybė narė, šiuo atveju Slovakijos Respublika, o ne Komisija, turėjo įrodyti, kad situacija būtų buvusi tokia pati, net jeigu NCHZ būtų taikyta įprasta tvarka pagal bankroto teisę, o ne Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas. Ginčijamame sprendime Komisija nurodė priežastis, dėl kurių nepriėmė šiuo tikslu atsiųstų duomenų (žr. šio sprendimo 98–101 ir 116–123 punktus), ir reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei tvirtina ieškovė, ji nepripažino, kad Slovakijos vyriausybės pateikti statistiniai ir kiti duomenys yra tikslūs. Todėl reikia atmesti ieškovės teiginį, kad nėra jokių įrodymų, patvirtinančių suinteresuotumo, kad bendrovė būtų nedelsiant likviduota, buvimą.

126 Be to, atsižvelgiant į šio sprendimo 91 punkte nurodytą jurisprudenciją, pakankamo ir to laiko tyrimo dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo NCHZ, kuriame būtų išnagrinėta šios bendrovės tolesnė veikla atsižvelgiant į viešojo sektoriaus kreditorių interesus, nebuvimas pateisina aplinkybę, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, ginčijamame sprendime Komisijai nereikėjo atsakyti į Slovakijos valstybės argumentus dėl NCHZ likvidavimo sąnaudų, kurių patirtų socialinio draudimo institucija ir kurios buvo grindžiamos 2014 m. kovo mėn. analize.

127 Vadinasi, priešingai, nei teigia ieškovė, negalima nuspręsti, kad nėra jokio pagrindo manyti, jog kompetentingas komitetas nebūtų patvirtinęs pirmojo administratoriaus pradinio sprendimo.

128 Maža to, reikia atmesti ieškovės argumentą, pateiktą atsakant į Komisijos argumentą, kad sprendimas tęsti NCHZ veiklą bet kuriuo atveju buvo priimtas ir neprieštarauja Slovakijos vyriausybės sprendimui NCHZ taikyti Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą. Anot jos, pastarasis sprendimas turi būti vertinamas turint omenyje tai, kad tuo metu buvo paaštrėjusi ekonominė ir finansinė krizė, ir atsižvelgiant į tai, kad dėl būgštavimų ir galbūt dėl artėjančių 2010 m. rinkimų ta vyriausybė veikė proaktyviai, neturėdama konkrečios informacijos apie realią NCHZ situaciją, o pirmasis administratorius neprašė jokio Slovakijos valstybės įsikišimo.

129 Šie ieškovės argumentai neįtikina, nes jie grindžiami prielaida, kad Slovakijos valstybė priėmė įstatymą ir nusprendė jį taikyti vienintelei bendrovei, neturėdama konkrečios informacijos apie jos padėtį. Tačiau primintina, jog pirmasis administratorius turėjo pateikti informaciją Slovakijos valdžios institucijoms, o jis tai padarė, pateikdamas 2009 m. spalio 26 d. analizę (žr. šio sprendimo 96 punktą). Jeigu būtų buvusi galimybė neabejoti dėl kompetentingo komiteto priimamo sprendimo turinio, kaip teigia ieškovė, Slovakijos valdžios institucijoms nebūtų buvę jokio pagrindo abejoti tuo, kad NCHZ toliau veiks. Priešingai, ieškovės nurodyti būgštavimai dėl artėjančių rinkimų įrodo, kad kompetentingas komitetas galėjo priimti kitokį sprendimą, t. y. likviduoti NCHZ, remdamasis ekonomine situacija ir jos raidos perspektyvomis.

130 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti ieškovės teiginį, kad, jeigu NCHZ būtų taikyta bendra bankroto teisėje nustatyta tvarka, veikiančio administratoriaus sprendimą būtų patvirtinęs kompetentingas komitetas, o jis būtų nusprendęs tęsti NCHZ veiklą.

3) Dėl teiginio, kad kompetentingo komiteto sprendimas būtų suteikęs tokį patį saugumą klientams ir tiekėjams kaip Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas

131 Visų pirma, anot ieškovės, kompetentingo komiteto sprendimas būtų suteikęs tokį patį saugumą klientams ir tiekėjams kaip Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas, priešingai, nei tvirtino Komisija (ginčijamo sprendimo 88 konstatuojamoji dalis). Ji teigia, kad, net jei šie teiginiai būtų teisingi, o taip nėra, tas saugumas būtų daręs poveikį NCHZ skolų (dalinio) grąžinimo tikimybės laipsniui ir dydžiui, tik jeigu bendrovės veikla tęsiama, bet ne tuo atveju, jeigu ji būtų nedelsiant likviduota. Be to, ieškovė ginčija Komisijos vertinimą, pagal kurį egzistavo geresnė klientams ir tiekėjams dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo suteikta garantija, kad NCHZ tęs veiklą bent iki to įstatymo galiojimo pabaigos, o tai įrodė aplinkybė, kad, nepaisant to įstatymo taikymo, NCHZ neteko klientų 2009 m. ir 2010 m. (ginčijamo sprendimo 85 ir 86 konstatuojamosios dalys).

132 Ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, kad pirmoji priemonė NCHZ ir tretiesiems asmenims, be kita ko, jos klientams ir tiekėjams, suteikė užtikrintumą, kad šios bendrovės veikla bus tęsiama, o įprastomis bankroto sąlygomis niekada negarantuojama, kad bankrutuojanti bendrovė tęs veiklą, ir taip NCHZ buvo palankiau vertinama, palyginti su panašioje padėtyje esančiais konkurentais (ginčijamo sprendimo 78, 85, 89 ir 90 konstatuojamosios dalys). Ji nurodė, jog, nepaisant Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo suteikiamos apsaugos, 2009 m. ir 2010 m. NCHZ neteko tam tikrų klientų, kaip tai įrodė administratoriaus ekonominė analizė, parengta baigus galioti tam įstatymui (ginčijamo sprendimo 86 konstatuojamoji dalis). Ji nusprendė: „jei [įstatymas] nebūtų buvęs taikytas NCHZ, ji būtų susidūrusi su papildomomis negatyviomis pasekmėmis (pavyzdžiui, klientai pereitų prie saugesnių tiekėjų), o tai reikšmingai padidintų riziką, kad kreditoriai pasirinks nutraukti [bendrovės] veiklą tame etape“ (ginčijamo sprendimo 88 konstatuojamoji dalis).

133 Iš ginčijamo sprendimo aiškiai matyti, jog Komisija ne tik atsižvelgė į situaciją tuo metu, kai NCHZ buvo taikomas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas, bet ir nurodė, kad sprendimas nutraukti NCHZ veiklą galėjo būti priimtas 2010 m., o tas įstatymas darė poveikį visą pirmąjį bankroto laikotarpį, t. y. kiek ilgiau nei metus, ir per visą šį laikotarpį situacija negalėjo būti pakeista. Pati ieškovė akcentavo, kad, jeigu paaiškėja, kad bankroto administratoriaus strategija nesėkminga, remiantis Bankroto įstatymo 88 straipsnio 2 dalimi, turi būti sušauktas kompetentingas komitetas.

134 Ieškovės argumentuose neatsižvelgta į tai, kad skolinių reikalavimų iki bankroto įgiję kreditoriai, be kita ko, viešojo sektoriaus, per pirmąjį bankroto laikotarpį galėjo stebėti po bankroto didėjančias skolas, kai NCHZ veikla buvo tęsiama, todėl, nors NCHZ toliau veikė, jie buvo suinteresuoti NCHZ galimybe gauti pelno, kad ji galėtų sumokėti po bankroto atsiradusias skolas, priešingu atveju, tai būtų papildomi nuostoliai, didinantys iki bankroto turėtą skolą. Kaip nurodė Komisija (ginčijamo sprendimo 86 konstatuojamoji dalis), atsižvelgdami į tai, kad neteko klientų ar tiekėjų, šie kreditoriai galėjo

peržiūrėti savo poziciją 2010 m., jeigu NCHZ būtų taikyta įprasta tvarka pagal bankroto teisę. Be to, net vien iki bankroto skolinių reikalavimų turėję kreditoriai galėjo būti priversti siūlyti nutraukti NCHZ veiklą (žr. šio sprendimo 115 punktą).

135 Taigi, nors, kaip teigia ieškovė, Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas negarantavo faktinio tiekimo, jis garantavo darbuotojų išsaugojimą dėl kolektyvinio darbo santykinių nutraukimo draudimo ir, be kita ko, klientams ir tiekėjams užtikrino, kad NCHZ veikla bus tęsiama bent iki to įstatymo galiojimo pabaigos, nesvarbu, kokios būtų nesumokėtos skolos, be kita ko, viešajam sektoriui.

136 Ieškovė nepateikia jokių įrodymų, galinčių patvirtinti, kaip tokį patį užtikrintumą tretiesiems asmenims galėjo suteikti kompetentingo komiteto sprendimas, kuriame nustatyta, kad NCHZ veikla bus tęsiama laikotarpį, identišką Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo galiojimo laikotarpiui. Konkrečiai nėra teigiama, kad, remdamasis Bankroto įstatymu, kompetentingas komitetas turėjo galimybę ar net ketino nustatyti tokią užtikrintą NCHZ veiklos tęsimo trukmę. Iš tikrųjų ieškovė tik tvirtina, kad, atsižvelgiant į NCHZ veiklos tęsimo trukmę per antrąjį bankroto laikotarpį, galima daryti prielaidą, kad kompetentingo komiteto sprendime tęsti NCHZ veiklą paskutinį 2009 m. ketvirtį būtų nustatyta lygiavertė trukmė.

137 Be to, dėl ginčijamo sprendimo 86 konstatuojamojoje dalyje nurodyto klientų netekimo 2009 m. ir 2010 m. ieškovė nurodė tik stabilumą 2009 m. pabaigoje. Tačiau iš bylos medžiagos matyti, jog tuo metu vyravo veikiau įplaukų iš pardavimo ir kartu naujų užsakymų mažėjimo tendencija (žr. šio sprendimo 101 punktą). Vadinasi, nebuvo garantijos, kad tariamas ieškovės nurodytas stabilumas galėjo išlikti per pirmąjį bankroto laikotarpį, jeigu būtų taikyta įprasta tvarka pagal bankroto teisę.

138 Antra, atsakydama į Komisijos argumentą, kad NCHZ padėtis per laikotarpį nuo jos bankroto paskelbimo iki Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo priėmimo, o vėliau jo taikymo, buvo kiek iškraipyta dėl viešojo sektoriaus paskelbtos informacijos, kurioje aiškiai nurodyta, kad buvo rengiamas sprendimas įstatymų leidybos lygiu, ieškovė teigia, jog, nors Komisija rėmėsi keliais pareiškimais, jie visi buvo paskelbti tą pačią dieną, t. y. 2009 m. spalio 26 d., kai NCHZ teritorijoje lankėsi Slovakijos ūkio ministras. Anot ieškovės, kadangi vieši pareiškimai padaryti likus tik 10 dienų iki Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo priėmimo, jų poveikis buvo ribotas per laikotarpį iki to priėmimo, o du pirmieji mėnesiai po NCHZ balanso pateikimo buvo lemiami sėkmingam jos veiklos tęsimui per bankroto procedūrą užtikrinti, nes NCHZ administracija ir pirmasis administratorius turėjo pradėti daugybę derybų su pagrindiniais klientais ir tiekėjais. Minėti pareiškimai veikiau yra svarūs NCHZ finansinio stabilumo per bankroto procedūrą įrodymai.

139 Dėl šio aspekto pirmiausia reikia nuspręsti, kad, kaip tvirtina Komisija, darant prielaidą, kad NCHZ taikė gerą komunikacijos strategiją, vis dėlto ji negalėjo garantuoti bendrovės komercinių santykių išlaikymo. Be to, jau minėta, kad pirmasis administratorius nurodė, jog ketina daryti viską, kas įmanoma, kad NCHZ toliau veiktų. Galiausiai, kaip akcentavo Komisija, iš Komisijos cituoto pirmojo straipsnio, paskelbto 2009 m. spalio 26 d., matyti, jog Slovakijos ūkio ministerijos atstovas pranešė spaudai, kad buvo rengiamas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas, ir vien ši aplinkybė sustiprino NCHZ kreditorių pasitikėjimą. Tame straipsnyje nurodyta, jog Slovakijos ūkio ministras viešuose pareiškimuose akcentavo, kad tas įstatymas bus tam tikra garantija tiekėjams dėl skolos sumokėjimo. Be to, iš Komisijos cituoto antrojo straipsnio, paskelbto 2009 m. spalio 26 d., matyti, jog tą pačią dieną Slovakijos ūkio ministras per vizitą NCHZ bendrovėje pristatė Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą, kuris buvo rengiamas ir turėjo padėti šiai bendrovei sukurti garantijas kreditoriams.

140 Taigi reikia atmesti ieškovės teiginį, kad kompetentingo komiteto sprendimas klientams ir tiekėjams būtų suteikęs tokį patį saugumą kaip Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas.

4) Dėl teiginio, kad NCHZ nesuteikta jokio papildomo pranašumo dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatyme nustatyto jos veiklos tęsimo

141 Dublike, atsakydama į Komisijos argumentą, kad nuostolingas NCHZ veiklos tęsimas tikriausiai padarė poveikį kreditorių skolų eiliškumui, o tai galbūt pasireiškė faktiniu skolos valstybei atsisakymu, ieškovė tvirtina, kad per pirmąjį bankroto laikotarpį veikiantis administratorius turėjo taikyti ir įprastas bankroto taisykles, o kai bankrutuojanti bendrovė eksploatuojama siekiant ją parduoti, remiantis veiklos tęstinumo principu, pirmumas teikiamas kreditoriams, turintiems iki bankroto susidariusių skolų, neatsižvelgiant į jų viešojo sektoriaus subjekto ar privataus subjekto statusą. Todėl NCHZ nebuvo suteikta jokio papildomo pranašumo dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatyme numatyto veiklos tęsimo.

142 Šiems argumentams negalima pritarti.

143 Visų pirma ieškovė nepagrįstai teigia, kad nesumokėtos skolos buvo ne Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo, o iš esmės įprasto eksploatavimo per bankroto laikotarpį rezultatas. Iš tikrųjų toks argumentas reiškia, kad bankrutuojanti įmonė eksploatuojama neišvengiamai nuostolingai. Tačiau, remiantis Bankroto įstatymo 88 straipsnio 2 dalimi, tokiu atveju nesvarbu, ar per bankroto pirmąjį laikotarpį, ar jo pradžioje veikiantis administratorius turėjo kreiptis į kompetentingą komitetą dėl nurodymo tęsti NCHZ veiklą, nes, remiantis Bankroto įstatymu, pirmiausia turi būti atsižvelgta į kreditorių interesus. Šiuo klausimu ir iki bankroto skolinių reikalavimų įgiję kreditoriai galėjo įspėti tą administratorių (žr. šio sprendimo 115 punktą). Vadinasi, taikant įprastą tvarką pagal bankroto teisę buvo galimybių apriboti nuostolingą eksploatavimą, o tokios galimybės taikant Strategiškai svarbių bendrovių įstatymą nebuvo.

144 Antra, dėl to, kad NCHZ tęsė veiklą, kaip nustatyta Strategiškai svarbių bendrovių įstatyme, ši bendrovė turėjo sumokėti su gamyba susijusias skolas, o tai, turint omenyje jos finansinę situaciją, galėjo daryti tik neigiamą poveikį jos skolų sumokėjimui visų pirma dviem viešojo sektoriaus subjektams, t. y. socialinio draudimo ir sveikatos draudimo institucijoms.

145 Be to, šiomis aplinkybėmis kolektyvinio darbo santykių nutraukimo kliūtis, taip pat įtvirtinta Strategiškai svarbių bendrovių įstatyme, pablogino situaciją. Iš tikrųjų, kaip teigia ieškovė, jeigu NCHZ būtų taikyta bendra tvarka pagal bankroto teisę, būtų nuspręsta dėl kolektyvinio darbo santykių nutraukimo bankroto pradžioje, o ne 2011 m., kai tai buvo padaryta. Ieškovė iš tikrųjų tvirtina, kad dėl to būtų labai sumažėjusios NCHZ sąnaudos, bet realiai buvo kitaip, nes NCHZ negalėjo pasinaudoti šia galimybe ir turėjo papildomų sąnaudų, gal net beveik nereikalingų, ir didelę šių sąnaudų dalį sudarė įmokos socialinio draudimo ir sveikatos draudimo institucijoms. Vis dėlto ji neteigia, kad NCHZ negalėjo sumokėti visų šių skolų ir skolos šioms dviem viešojo sektoriaus institucijoms augo, nors tuo pačiu metu NCHZ toliau išlaikė darbuotojus, kad galėtų tęsti savo veiklą. Vadinasi, negalima pritarti ieškovės argumentui, kad draudimas nutraukti darbo santykius dėl ekonominių priežasčių NCHZ nesuteikė ekonominio pranašumo, ir, priešingai, nei teigia ieškovė, ta kliūtis lėmė papildomą naštą viešojo sektoriaus kreditoriams, palyginti su tuo, kaip būtų buvę pritaikius bendrą tvarką pagal bankroto teisę.

146 Beje, jau atsakyta į ieškovės argumentą, kad Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas suteikė ekonominės naudos tik Slovakijos valstybei, nes, jeigu NCHZ būtų atleidusi savo darbuotojus anksčiau, ta valstybė būtų turėjusi padengti pagrindines išlaidas, patirtas dėl nedarbo ir kitų socialinio draudimo išmokų mokėjimo (žr. šio sprendimo 93 punktą).

147 Vadinasi, negalima pritarti teiginiui, kad NCHZ nebuvo suteikta jokio papildomo pranašumo dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatyme numatyto NCHZ veiklos tęsimo.

148 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti ieškovės argumentus, kad įprastos tvarkos pagal bankroto teisę taikymas NCHZ būtų lėmęs tokią pačią padėtį, kokią lėmė Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas šiai bendrovei.

d) Išvada

149 Reikia konstatuoti, kad Slovakijos valdžios institucijų pripažinimas NCHZ, kaip strateginės bendrovės, lėmė įpareigojimą, pirma, tęsti jos veiklą, visiškai nepaisant jos ekonominės situacijos ir pajėgumo mokėti skolas, be kita ko, viešajam sektoriui, ir, antra, išlaikyti darbuotojus dėl kolektyvinio darbo santykių nutraukimo kliūties, taip jai leidžiant tęsti veiklą su klientams ir tiekėjams teikiamu užtikrintumu, kad ji veiks iki 2010 m. pabaigos. Tuo pačiu metu Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymas padidino kreditoriams, be kita ko, viešojo sektoriaus, kylančią riziką, kuri dėl jos finansinės situacijos pripažinimo strategiškai svarbia bendrove momentu buvo neišvengiama, kad skolos jiems didės per pirmąjį bankroto laikotarpį. Šiuo atveju ta rizika realizavosi per pirmąjį bankroto laikotarpį tiek viešojo sektoriaus kreditoriams, skolinių reikalavimų įgijusiems iki bankroto ir po jo, tiek kreditoriams, skolinių reikalavimų įgijusiems tik po bankroto.

150 Taigi negalima nuspręsti, kad įprastomis rinkos sąlygomis NCHZ galėjo įgyti tokį patį pranašumą kaip tas, kuris jai buvo suteiktas iš valstybės išteklių, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 59–61 punktuose nurodytą jurisprudenciją. Pirma, šiuo atveju nebuvo taikomas rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijus ir bet kuriuo atveju neįrodyta, kad pirmoji priemonė atitiko tą kriterijų. Antra, negalima daryti išvados, kad situacija būtų buvusi identiška, jeigu NCHZ būtų taikyta įprasta tvarka pagal bankroto teisę, ir kad viešojo sektoriaus kreditoriai neturėjo papildomos naštos (žr. šio sprendimo 94 ir 148 punktus). Kiek tai susiję su šiuo aspektu, ieškovės argumentai dėl 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579, 36 punktas) nepaneigia šio vertinimo. To sprendimo 36 punkte Teisingumo Teismas iš esmės nusprendė, jog aplinkybė, kad toje byloje nagrinėjama priemonė galėjo lemti privataus sektoriaus kreditorių pelno sumažėjimą, todėl galimas negautas mokestines pajamas, neleido nuspręsti, kad tą priemonę reikėjo kvalifikuoti kaip valstybės pagalbą. Iš tikrųjų ryšys tarp tos priemonės ir galimų negautų mokestinių pajamų buvo pernelyg netiesioginis (šiuo klausimu žr. generalinio advokato N. Fennelly išvados byloje *Ecotrade*, C-200/97, EU:C:1998:378, 24 punktą). Tačiau ginčijamame sprendime Komisijos pateikti argumentai dėl pirmos priemonės visiškai negrindžiami analogiškais motyvais ar tokiu netiesioginiu ryšiu.

151 Taigi pirmoji priemonė, apimanti įpareigojimą tęsti NCHZ veiklą ir kolektyvinio darbo santykių nutraukimo draudimą, gali būti priskirta tiek prie pirmosios, tiek prie antrosios situacijų, nurodytų 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendime *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579, 45 punktas) ir 1999 m. birželio 17 d. Sprendime *Piaggio* (C-295/97, EU:C:1999:313, 43 punktas) (žr. šio sprendimo 72 punktą).

152 Vadinasi, Komisija nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad šios bendrovės pripažinimas strategine bendrove lėmė NCHZ suteiktą pranašumą ir tam buvo panaudoti valstybės ištekliai.

153 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti pirmojo pagrindo pirmą ir antrą dalis.

C. Dėl antrojo pagrindo, susijusio su pareigos atlikti kruopštų ir nešališką tyrimą ir Komisijai tenkančios bendradarbiavimo pareigos nevykdymu

154 Anot ieškovės, Komisija neįvykdė pareigos atlikti kruopštų ir nešališką priemonės, kuri tariamai yra valstybės pagalba, tyrimą, nes prieš priimdama ginčijamą sprendimą iš esmės ji turėjo paprašyti daugiau informacijos.

155 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija ginčija ieškovės argumentų pagrįstumą.

156 Visų pirma, ieškovė tvirtina, kad, jeigu Komisija manė, jog būtinai reikėjo išsamesnės *ex post* analizės, ji turėjo jos paprašyti, tačiau to nepadarė. Be to, 2014 m. kovo mėn. analizė buvo klaidingai ignoruojama vien dėl to, kad ji atlikta *ex post*, nors Komisija neginčijo toje analizėje pateiktų duomenų tikslumo ir patikimumo, o tiems duomenims laiko veiksnys neturėjo įtakos.

157 Remiantis jurisprudencija dėl įrodymų vertinimo principų valstybės pagalbos srityje, Komisija privalo rūpestingai ir nešališkai vykdyti aptariamų priemonių tyrimo procedūrą, kad priimdama galutinį sprendimą, kuriuo patvirtinamas pagalbos egzistavimas ir tam tikrais atvejais jos nesuderinamumas ar neteisėtumas, turėtų kuo išsamesnių ir patikimesnių įrodymų (2010 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Komisija / Scott*, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 90 punktas ir 2014 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 63 punktas).

158 Komisija yra įgaliota priimti sprendimą, remdamasi turima informacija, jei nevykdydama SESV 4 straipsnio 3 dalyje nustatytos pareigos bendradarbiauti su šia institucija valstybė narė nepateikia informacijos, kurios prašė Komisija tam, kad išnagrinėtų naujos ar pakeistos pagalbos kvalifikavimą ir suderinamumą su bendrąja rinka arba patikrintų, ar pirma patvirtinta pagalba buvo tinkamai taikoma. Tačiau prieš priimdama tokį sprendimą Komisija turi nurodyti valstybei narei per Komisijos nustatytą terminą pateikti visus dokumentus ir informaciją, kurie būtini priežiūrai vykdyti. Tik tuo atveju, jei, nepaisydama Komisijos nurodymo, valstybė narė nepateikia reikalaujamos informacijos, Komisija turi teisę užbaigti procedūrą ir remdamasi turima informacija priimti sprendimą (2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Graikija ir kt. / Komisija*, T-415/05, T-416/05 ir T-423/05, EU:T:2010:386, 226 punktas).

159 Reikia konstatuoti, kad 2014 m. kovo 21 d. Slovakijos valdžios institucijos analizę atsiuntė savo 2014 m. gegužės 14 d. ketvirto atsakymo Komisijai priede.

160 Pažymėtina, kad, pirma, pačios Slovakijos valdžios institucijos kelis kartus nagrinėjo klausimą, kas būtų įvykę 2009 m. gruodžio mėn., jeigu NCHZ nebūtų buvusi pripažinta strategine bendrove. Iš tikrųjų jos tą klausimą jau buvo aptarusios 2013 m. lapkričio 29 d. antrame Komisijai pateiktame atsakyme ir 2014 m. sausio 13 d. trečiame Komisijai pateiktame atsakyme. Vadinasi, negalima kaltinti Komisijos, kad ji Slovakijos valdžios institucijų neprašė naujos analizės, kad gautų naujos informacijos po savo ketvirto atsakymo. Šiuo klausimu reikia akcentuoti tai, kad ieškovės nurodytoje byloje, kurioje priimtas 2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimas *Graikija ir kt. / Komisija* (T-415/05, T-416/05 ir T-423/05, EU:T:2010:386), situacija buvo kitokia. Toje byloje sprendime pradėti formalią tyrimo procedūrą nebuvo preliminaraus ginčijamų priemonių vertinimo, siekiant nustatyti, ar jose buvo valstybės pagalbos elementų, ar ne, kai vyko administracinė procedūra, visai neginčytos būtent tos priemonės ir nebuvo jokių prašymų pateikti informacijos dėl tų priemonių suderinamumo su vidaus rinka. Šiomis aplinkybėmis Sąjungos teismas nusprendė, kad nebuvo galima kaltinti atitinkamos valstybės narės dėl nepakankamos informacijos pateikimo Komisijai, kad ji galėtų vertinti ginčijamas priemones, žinodama visas bylos aplinkybes; laikydamasi pareigos atlikti kruopštų ir nešališką tyrimą tinkamo pagrindinių Sutarties taisyklių, susijusių su valstybės pagalba, taikymo sumetimais Komisija privalėjo toliau tęsti nagrinėjimą ir atlikti išsamesnį tyrimą (šiuo klausimu žr. 2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Graikija ir kt. / Komisija* (T-415/05, T-416/05 ir T-423/05, EU:T:2010:386, 240, 246 ir 249 punktus).

161 Pažymėtina, kad, pirma, priešingai, nei teigia ieškovė, negalėjo būti „aišku“, kad duomenys, kuriuos reikėjo gauti iš administratoriaus, turėjo būti surinkti atlikus *ex post* analizę. Iš tikrųjų pirmame 2013 m. rugsėjo 2 d. Komisijai pateiktame atsakyme Slovakijos valdžios institucijos teigė, kad privataus kreditoriaus kriterijus turėtų būti taikomas socialinio draudimo institucijai ir sveikatos draudimo institucijai. Paskui antrame 2013 m. lapkričio 29 d. Komisijai pateiktame atsakyme tos institucijos nurodė: „[Slovakijos] valstybė daro tai, ko jos prašė Komisija dėl privataus kreditoriaus kriterijaus“. Jos taip pat nurodė, kad visi privatūs kreditoriai pasirinko NCHZ veiklos tęsimą, ir pridūrė, jog privataus kreditoriaus kriterijus turėjo būti taikomas tik socialinio draudimo institucijai, remiantis jurisprudencija, atsižvelgiant į NCHZ ekonominius aspektus ir taikant gero administravimo principą. Beje, ieškovė pabrėžė, kad *ex post* analizėje „nagrinėti reikšmingi klausimai, susiję su „valstybės išteklių perdavimu“ ir „privataus investuotojo kriterijumi“.

162 Taigi, jeigu privataus investuotojo kriterijus buvo taikytinas, remiantis jurisprudencija, *ex post* analizė negalėjo turėti reikšmės (šiuo klausimu žr. 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-482/99, EU:C:2002:294, 71 punktą; taip pat šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2012 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 105 punktą). Be to, priešingai, nei teigia ieškovė, tokia analizė nėra „akivaizdžiai tinkamiausia priemonė“ nagrinėjant kriterijų, nustatytą 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendime *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579). Iš tikrųjų galimos raidos taikant Bankroto įstatymą analizė, t. y. anot ieškovės, nagrinėjimas, „ką privatūs kreditoriai būtų nusprendę kompetentingame komitete“, turėjo būti grindžiamas to laiko, kai NCHZ buvo pripažinta strategine bendrove ir kai jai buvo taikomas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas, duomenimis (žr. šio sprendimo 121 punktą).

163 Šiomis aplinkybėmis atsižvelgiant į tai, kad Slovakijos valdžios institucijos ketvirto 2014 m. gegužės 14 d. Komisijai atsiųsto atsakymo priede pateikė tik vieną analizę, kurioje naudoti *ex post* duomenys, ir taikytos metodologijos paaiškinimus, o tai nebuvo ginčijama, reikia nuspręsti, kaip ir Komisija, kad jai nereikėjo prašyti kitos informacijos šiuo klausimu.

164 Antra, ieškovė teigia, kad sprendimas susigrąžinti nurodytą valstybės pagalbą buvo priimtas remiantis laikinais statistiniais duomenimis, prieš tai nepaprašius patvirtinti galutinių statistinių duomenų, o tai yra akivaizdus Komisijos pareigos bendradarbiauti ir pareigos priimti sprendimus remiantis svaria informacija neįvykdymas. Ji teigia, jog tinkamos informacijos prašymas užbaigus formalų tyrimą negali ištaisyti padėties dėl jos pareigos prašyti atsiųsti reikšmingos informacijos neįvykdymo.

165 Ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, kad pagalbą sudarė nesumokėtos skolos valstybei ir viešojo sektoriaus subjektams, susikaupusios per laikotarpį, kai NCHZ buvo taikomas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas. Ji nurodė, kad, remiantis Slovakijos valdžios institucijų pateikta informacija, viešojo sektoriaus kreditoriams nesumokėtų skolų dydis siekė 735 817,44 EUR 2009 m. gruodžio 31 d. ir 5 519 241,54 EUR 2010 m. gruodžio 31 d. Ji nurodė, jog šios sumos buvo tiksliausi ir santykinai atsargūs turimi duomenys apie tuo metu nesumokėtų skolų dydžius. Anot Komisijos, Slovakijos valdžios institucijos patvirtino, kad nebuvo jokios tikslios informacijos apie skolas viešojo sektoriaus kreditoriams nei tuo metu, kai NCHZ buvo pripažinta strategine bendrove, nei tuo metu, kai jai buvo nustotas taikyti Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas. Komisija padarė išvadą, kad pagalbos suma sudarė 4 783 424,10 EUR (ginčijamo sprendimo 101 konstatuojamoji dalis).

166 Primintina, jog, remiantis Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 3 dalimi, kompetentinga nacionalinė valdžios institucija neteisėtos pagalbos susigrąžinimą iš gavėjo vykdo pagal nacionalinės teisės nuostatas (žr. 2014 vasario 13 d. Sprendimo *Mediaset*, C-69/13, EU:C:2014:71, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Sąjungos teisėje nereikalaujama, kad tokios pagalbos susigrąžinimas būtų vykdomas remiantis vien Komisijos sprendimu dėl pagalbos grąžinimo (2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-527/12, EU:C:2014:2193, 39 punktas).

167 Vadinasi, valstybės pagalbos srityje jokia Sąjungos teisės nuostata nereikalauja, kad Komisija, nurodydama grąžinti su bendrąja rinka nesuderinama paskelbtą pagalbą, nustatytų tikslią grąžintinos pagalbos sumą. Pakanka, kad Komisijos sprendime būtų pateikta informacijos, leidžiančios jo adresatui be pernelyg didelių sunkumų pačiam nustatyti šią sumą (2000 m. spalio 12 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-480/98, EU:C:2000:559, 25 punktas ir 2005 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Komisija / Graikija*, C-415/03, EU:C:2005:287, 39 punktas).

168 Taigi jurisprudencijoje nustatyta, kad Komisija teisėtai gali apsiriboti pareigos grąžinti nagrinėjamą pagalbą pripažinimu ir palikti nacionalinėms valdžios institucijoms pačioms apskaičiuoti konkrečią grąžintiną sumą (šiuo klausimu žr. 2005 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Komisija / Graikija*, C-415/03, EU:C:2005:287, 40 punktą). Beje, valstybės narės pareigą apskaičiuoti konkrečią susigrąžintinos pagalbos sumą apima platesnė SESV 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta lojalaus bendradarbiavimo pareiga, abipusiai saistanti Komisiją ir valstybes nares, kai jos įgyvendina Sutarties taisykles valstybės pagalbos srityje (šiuo klausimu žr. 2002 m. birželio 13 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, C-382/99,

EU:C:2002:363, 91 punktą). Tiksli pagalbos suma gali būti nustatyta vėliau, pagalbos susigrąžinimo etape, t. y. priėmus ginčijamą sprendimą (šiuo klausimu žr. 2017 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, T-314/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:903, 203 punktą).

169 Šiuo atveju pažymėtina, jog skolų dydžio klausimas buvo aptartas per administracinę procedūrą. Taip pat tai buvo padaryta 2014 m. gegužės 14 d. ketvirtame Slovakijos valdžios institucijų pateiktame atsakyme. Kaip tvirtina Komisija, ji aiškiai paprašė, o tai patvirtina Slovakijos valdžios institucijų atsakymas, „detalių apie NCHZ skolas (viešojo sektoriaus ir privatiems kreditoriams, turintiems užtikrinimo priemonių ir jų neturintiems [ir] mokėtinas sumas) penkiais skirtingais momentais: i) bankroto laikotarpio pradžioje; ii) 2009 m. gruodžio mėn. (kai NCHZ pripažinta strategine bendrove); iii) 2011 m. sausio mėn.; iv) NCHZ pardavimo *Via Chem Slovakia* momentu; ir v) bankroto laikotarpio pabaigoje“. Komisijos nustatytos sumos, atitinkančios skolų viešajam sektoriui dydžius atitinkamo laikotarpio pradžioje ir pabaigoje (ginčijamo sprendimo 101 konstatuojamoji dalis), yra visuma Slovakijos valdžios institucijų nurodytų dydžių, atitinkamai mokėtinų 2009 m. gruodžio 31 d. ir 2010 m. gruodžio 31 d. Šiuo klausimu Slovakijos valdžios institucijos patikslino, kad jų atsakymas buvo grindžiamas administratoriaus turėtais duomenimis ir kad šiuose duomenyse gali neatsispindėti „realus“ skolų dydis, be kita ko, nes 2010 m. gruodžio mėn. egzistavusi skola galėjo būti sumokėta 2011 m. sausio mėn. Todėl reikia konstatuoti, kad šis atsakymas rodo, jog buvo atsiųsta turima informacija. Be to, pažymėtina, jog ieškovė neginčija aplinkybės, kad Komisija nurodė susigrąžintinos pagalbos dydžio apskaičiavimo metodą.

170 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, negalima kaltinti Komisijos tuo, kad prieš priimdama ginčijamą sprendimą ji nelaukė, kol Slovakijos valdžios institucijos atsiųs naujus skaičiavimo duomenis.

171 Beje, negalima nuspręsti, kad, kaip leido suprasti ieškovė, Komisija, išreikšdama savo pasipiktinimą dėl nagrinėjamos priemonės neteisėtumo, nurodė susigrąžinti didesnę nei gavėjo gautą sumą. Beje, ieškovė nenurodė jokių bylos medžiagoje esančių įrodymų šiam teiginiui pagrįsti.

172 Papildomai primintina, kad vykdydamos SESV 4 straipsnio 3 dalyje nustatytą lojalaus bendradarbiavimo pareigą, abipusiai saistančią Komisiją ir valstybes nares, kai jos įgyvendina Sutarties taisykles valstybės pagalbos srityje (šiuo klausimu žr. 2002 m. birželio 13 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, C-382/99, EU:C:2002:363, 91 punktą), Komisija ir atitinkama valstybė narė turi sąžiningai bendradarbiauti. Atsakymuose į pritaikius proceso organizavimo priemones Bendrojo Teismo pateiktus klausimus (žr. šio sprendimo 30 punktą) Komisija nurodė, kad atitinkamos pagalbos susigrąžinimo etape tam tikri NCHZ viešojo sektoriaus kreditoriai pateikė tikslesnius skaičius, kurių ji neturėjo prieš priimdama ginčijamą sprendimą, be kita ko, susijusius su įsiskolinimu *Slovenský vodohospodársky podnik* (Valstybinė vandens valdymo įmonė, Slovakija), ir kad iš tų atsiųstų skaičių buvo matyti, jog reali pagalbos suma galėjo būti didesnė už ginčijamame sprendime nurodytą sumą, o to ieškovė neginčijo.

173 Vadinasi, negalima kaltinti Komisijos, kad ginčijamame sprendime nustatytus skaičiavimus grindė Slovakijos valdžios institucijų atsiųstais duomenims ir veikė, nevykdydama jai tenkančios bendradarbiavimo pareigos.

174 Vadinasi, antrąjį pagrindą reikia atmesti.

D. Dėl pirmojo pagrindo trečios dalies, susijusios su akivaizdžia vertinimo klaida, padaryta apskaičiuojant nurodytos valstybės pagalbos dydį

175 Ieškovė teigia, jog, nors Komisija galėjo pagrįstai nuspręsti, kad dėl pirmosios priemonės NCHZ buvo suteikta valstybės pagalba, ji padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, apskaičiuodama tos pagalbos dydį.

176 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija ginčija ieškovės argumentų pagrįstumą.

177 Ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, kad pagalbą sudarė nesumokėtos skolos Slovakijos valstybei ir viešojo sektoriaus subjektams, susikaupusios per laikotarpį, kai NCHZ buvo taikomas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas (ginčijamo sprendimo 101 konstatuojamoji dalis) (žr. šio sprendimo 165 punktą).

178 Visų pirma, anot ieškovės, didelė dalis nesumokėtų NCHZ skolų būtų susikaupusios, įskaitant, jeigu sprendimas likviduoti šią bendrovę būtų buvęs priimtas per pirmąjį bankroto laikotarpį. Taigi Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, nes neatsižvelgė į šias skolas priešingos situacijos scenarijuje. Iš tikrųjų NCHZ negalėjo būti likviduota anksčiau nei 2010 m. gegužės mėn., o iki tol susikaupusių viešiesiems subjektams nesumokėtų skolų dalis negali būti laikoma susidariusia dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo, todėl ir valstybės pagalba. Be to, toks likvidavimas būtų lėmęs ir NCHZ nesumokėtas skolas socialinio draudimo bendrovei.

179 Primintina, jog Komisija teisingai nusprendė, kad NCHZ suteiktas pranašumas buvo papildoma našta Slovakijos valstybei dėl Strategiškai svarbių bendrovių taikymo NCHZ per pirmąjį bankroto laikotarpį (žr. šio sprendimo 152 punktą).

180 Taigi, remiantis suformuota jurisprudencija, valstybei narei nustatyta pareiga panaikinti valstybės pagalbą, kurią Komisija laiko nesuderinama su vidaus rinka, siekiama atkurti prieš tai buvusią padėtį (žr. 1995 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-350/93, EU:C:1995:96, 21 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat šiuo klausimu žr. 1999 m. birželio 17 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-75/97, EU:C:1999:311, 64 ir 65 punktus). Restitucijos atveju pagalbos gavėjas praranda rinkoje gautą naudą savo konkurentų atžvilgiu ir yra atkuriama iki pagalbos suteikimo buvusi situacija (šiuo klausimu žr. 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Unicredito Italiano*, C-148/04, EU:C:2005:774, 113 punktą ir 2009 m. kovo 4 d. Sprendimo *Associazione italiana del risparmio gestito et Fineco Asset Management / Komisija*, T-445/05, EU:T:2009:50, 193 punktą).

181 Iš to išplaukia, kad Komisija nepadarė teisės klaidos, nes nusprendė, kad, siekiant atkurti ankstesnę situaciją, susigrąžintinos pagalbos suma turi atitikti viešojo sektoriaus subjektams nesumokėtų skolų sumą per Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo NCHZ laikotarpį.

182 Ieškovės argumentai grindžiami prielaida dėl „alternatyvaus scenarijaus“ ir kompetentingo komiteto sprendimo nutraukti NCHZ veiklą pirmojo bankroto laikotarpio pradžioje. Vis dėlto grąžintinos sumos neturi būti nustatytos atsižvelgiant į skirtingus veiksmus, kurie galėjo būti atlikti, jeigu nebūtų buvę priemonės, dėl kurios skirta pagalba, o ankstesnės situacijos atkūrimas nereiškia kitokios nei buvusi padėties atkūrimo atsižvelgiant į tokias hipotetines aplinkybes, kaip suinteresuotųjų ūkio subjektų galėtas pasirinkti veikimo būdas, o jų dažnai yra keli (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Unicredito Italiano*, C-148/04, EU:C:2005:774, 114 ir 118 punktus ir 2009 m. kovo 4 d. Sprendimo *Associazione italiana del risparmio gestito ir Fineco Asset Management / Komisija*, T-445/05, EU:T:2009:50, 203 punktą). Šiuo klausimu pažymėtina, kad, nors ieškovė nurodė labai tikslius skaičiavimo duomenis, teigdama būtent tai, kad skolos socialinio draudimo institucijai ir skolos sveikatos draudimo institucijai turi būti sumažintos atitinkamai 1 590 091,20 EUR ir 276 626,24 EUR, šie duomenys grindžiami tik prielaidomis. Iš tikrųjų, pirma, remiantis ieškovės nurodytu scenarijumi, nežinoma data, kai buvo priimtas sprendimas nutraukti NCHZ veiklą. Antra, priešingai, nei ji teigia, remiantis jos nurodytu 2010 m. birželio mėn. tyrimu, gamybos nutraukimui reikia 10–18 savaičių termino, o ne būtinai 18 savaičių. Trečia, toliau remiantis ieškovės nurodytu scenarijumi, nėra jokio užtikrintumo dėl darbuotojų, kurie turėjo būti atleisti, skaičiaus, nes tam tikri darbuotojai galėjo nuspręsti palikti NCHZ prieš jai nutraukiant veiklą, o tai būtų turėję pasekmių dviem minėtiems viešojo sektoriaus mokėtinų sumų dydžiams.

183 Vadinasi, reikia atmesti ieškovės argumentus tiek, kiek jie grindžiami klaidinga prielaida, kad Komisija turėjo atsižvelgti į NCHZ likvidavimo sąnaudas pirmojo bankroto laikotarpio pradžioje.

184 Antra, ieškovė teigia, kad Komisijos susikaupusių skolų per pirmąjį bankroto laikotarpį apskaičiavimas grindžiamas netiksliais skaičiais ir įvertinimais. Vis dėlto nagrinėjant antrąjį ieškinio pagrindą jau nurodyta, kad skaičius, kuriais remtasi apskaičiuojant pagalbos dydį, atsiuntė Slovakijos valdžios institucijos ir kad bet kuriuo atveju tiksli to subjekto turimų skolų suma gali būti apskaičiuota susigrąžinimo etape (žr. šio sprendimo 164–173 punktus).

185 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti pirmojo pagrindo trečią dalį.

186 Dėl šios priežasties reikia atmesti visą pirmąjį pagrindą.

E. Dėl šeštojo pagrindo, susijusio su SESV 296 straipsnio pažeidimu, siejamu su Komisijos padaryta išvada dėl ekonominio tęstinumo buvimo

187 Ieškovė tvirtina negalinti suprasti priežasčių, dėl kurių Komisija padarė išvadą, kad buvo ekonominis tęstinumas, ir teigia, jog ginčijamas sprendimas šiuo klausimu nepakankamai motyvuotas, kad Bendrasis Teismas galėtų vykdyti to sprendimo teisminę kontrolę. Dublike ji tvirtina, jog vien aplinkybė, kad atsiliepime į ieškinį Komisija turėjo pasiaiškinti, kas ją konkrečiai paskatino ginčijamame sprendime „(ne)taikyti“ veiksnių, kuriuos ji pripažino reikšmingais atliekant šį vertinimą (ginčijamo sprendimo 132 konstatuojamoji dalis), įrodo ginčijamo sprendimo nepakankamą motyvavimą šiuo klausimu.

188 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija ginčija ieškovės argumentų pagrįstumą.

189 Pirmiausia pažymėtina, jog ginčijamame sprendime Komisija patikslino, kad ji nagrinės tik galimą NCHZ ir ieškovės ekonominį tęstinumą, remdamasi tuo, kad *Via Chem Slovakia* ieškovei pardavė NCHZ 2012 m. rugpjūčio 1 d., t. y. tik po dienos nuo NCHZ įsigijimo, ir ji nei valdė, nei eksploatavo HCHZ (ginčijamo sprendimo 133 ir 134 konstatuojamosios dalys). Ji pripažino, kad šių dviejų sandorių apimtis nebuvo identiška, nes *Via Chem Slovakia* liko tam tikro nekilnojamojo turto savininkė. Vis dėlto ji pažymėjo, jog NCHZ ekonominės veiklos tęsimui reikalingas turtas buvo suteiktas ieškovei naudotis pagal nuomos sutartį. Ji pažymėjo, kad dėl šios priežasties atsižvelgta į abiejų sandorių specifiką, nes ji reikšminga šiam vertinimui (ginčijamo sprendimo 135 konstatuojamoji dalis).

190 Toliau pažymėtina, jog Komisija nurodė, kad pareigos susigrąžinti nesuderinamą valstybės pagalbą taikymas galėjo būti išplėstas ją nustatant naujai bendrovei, kuriai ta pagalba pasinaudojusi bendrovė perdavė ar pardavė dalį savo turto, jeigu šio perdavimo ar pardavimo struktūra leidžia konstatuoti abiejų bendrovių ekonominį tęstinumą (ginčijamo sprendimo 130 konstatuojamoji dalis). Ji pridūrė, jog, remiantis jurisprudencija, ekonominio tęstinumo tarp pagalbos gavėjo ir įmonės, kuriai buvo perduotas jos turtas, vertinimas yra parengtas remiantis požymių, kuriuos ji išvardijo, visuma (ginčijamo sprendimo 132 konstatuojamoji dalis).

191 Komisija abu pardavimo sandorius išnagrinėjo atsižvelgdama į tuos požymius. Pirma, ji kėlė klausimą, ar *Via Chem Slovakia* sumokėta kaina, paskui ieškovės sumokėta kaina už įmonės „aktyvus“ atitiko rinkos kainą, ir nusprendė, kad taip tikriausiai nebuvo (ginčijamo sprendimo 136–148 konstatuojamosios dalys). Antra, dėl kiekvieno iš pardavimo sandorių apimties ji nusprendė, kad NCHZ pardavimo bendrovei *Via Chem Slovakia* dalykas buvo NCHZ kaip visuma, t. y. kaip veikianti įmonė su visais NCHZ aktyvais ir teisėmis bei prievolėmis, ir kad ieškovė tęsė NCHZ veiklą be jokių didelių komercinės, personalo ar gamybos politikos pokyčių (ginčijamo sprendimo 149–158 konstatuojamosios dalys). Trečia, ji nurodė daranti prielaidą, kad nebuvo ryšio tarp buvusių ir naujų NCHZ, kuri buvo perleista ieškovei, savininkų, nes ji neturėjo jokių priešingų įrodymų (ginčijamo sprendimo 159–162 konstatuojamosios dalys). Ketvirta, dėl „pardavimo“ momento ji padarė išvadą, kad pardavimas vyko, kai Komisija jau buvo pradėjusi preliminarų skundo tyrimą ir rezultatus perdavusi Slovakijos valdžios institucijoms pastaboms pateikti (ginčijamo sprendimo

163 konstatuojamoji dalis). Penkta, dėl sandorio ekonominės logikos ji nusprendė, kad nebuvo jokių komercinės strategijos pokyčių ir kad ieškovė paprasčiausiai naudojo aktyvus taip pat kaip pardavėja (ginčijamo sprendimo 164–167 konstatuojamosios dalys).

192 Galiausiai pažymėtina, jog Komisija nusprendė, kad pokyčiai buvo susiję, kaip jai atrodė, su bendrovės pavadinimu ir juridiniu asmeniu, kuriam priklausė NCHZ. Ji padarė nuorodą į 2011 m. konkurso sąlygas ir į 2012 m. sausio 16 d. NCHZ ir *Via Chem Slovakia* pirkimo-pardavimo sutartį, pagal kurias iš esmės NCHZ buvo parduota kaip kilnojamojo ir nekilnojamojo turto visuma, kartu su jos darbuotojais. Be to, ji pažymėjo, kad „įgijėjas“ nekeitė NCHZ produktų portfelio ir tęsė NCHZ komercinę politiką ir kad už NCHZ sumokėta kaina tikriausiai nebuvo rinkos kaina (ginčijamo sprendimo 168 konstatuojamoji dalis). Ji padarė išvadą, kad tarp NCHZ ir ieškovės buvo ekonominis tęstinumas (ginčijamo sprendimo 169 konstatuojamoji dalis).

193 Taigi reikia konstatuoti, kad Komisija paminėjo priežastis, dėl kurių nusprendė, kad tarp NCHZ ir ieškovės buvo ekonominis tęstinumas. Iš tiesų ginčijamo sprendimo antraštinėje dalyje „Išvada dėl ekonominio tęstinumo tarp NCHZ ir [ieškovės] įsigytos ir vykdytos veiklos“ esančioje 168 konstatuojamojoje dalyje ji nurodė su *Via Chem Slovakia* įvykdytu NCHZ įsigijimo sandoriu susijusias aplinkybes. Vis dėlto dėl produktų portfelio ir sumokėtos kainos ši nuoroda bet kuriuo atveju turi būti laikoma susijusia su ieškove atsižvelgiant į 146 ir 157 konstatuojamosiose dalyse pateiktus vertinimus.

194 Maža to, kadangi Komisija nurodė, kad ekonominio tęstinumo vertinimas turi būti atliekamas atsižvelgiant į požymių visumą, išnagrinėjus tam tikras aplinkybes, galima suprasti, jog savo išvadą ji grindė būtent ginčijamo sprendimo 168 konstatuojamojoje dalyje nurodytais požymiais.

195 Be to, priešingai, nei teigia ieškovė, Komisija pateikė savo argumentus dėl NCHZ pardavimo *Via Chem Slovakia* kainos, kurių negalima pripažinti netiksliais ir neaiškiais, kaip ir tų, kurie pateikti dėl *Via Chem Slovakia* ir ieškovės sutartos pardavimo kainos ir yra aiškūs. Pirma, ji nurodė priežastis, dėl kurių nusprendė, kad 2011 m. konkurso sąlygos nesuteikė galimybės pritraukti kiek galima daugiau konkurso dalyvių, kad jie varžytųsi tarpusavyje dėl geriausio pasiūlymo (tai pirma sąlyga, siekiant parduoti už didžiausią įmanomą rinkos kainą) (ginčijamo sprendimo 136–144 konstatuojamosios dalys). Antra, ji nurodė, jog pardavimas buvo organizuotas kaip veikiančios įmonės pardavimas, todėl nebuvo galimybės gauti kuo didesnę galutinę kainą, priimant konkurso pasiūlymus dėl NCHZ atskirų veiklos sričių (ginčijamo sprendimo 145 konstatuojamoji dalis). Trečia, ji pažymėjo, kad *Via Chem Slovakia* vykdytas NCHZ pardavimas ieškovei buvo tik dviejų privačių bendrovių be jokio konkurso sudarytas sandoris, šios dvi bendrovės tiesiog susitarė dėl kainos, o kiti subjektai neturėjo galimybės pasiūlyti didesnę kainą, todėl abejonės, ar *Via Chem Slovakia* sumokėta kaina atitiko rinkos kainą, taip pat kyla ir dėl ieškovės sumokėtos kainos (ginčijamo sprendimo 146 konstatuojamoji dalis).

196 Vadinasi, remiantis šio sprendimo 39–41 punktuose nurodyta jurisprudencija, reikia pripažinti, kad ginčijamas sprendimas tinkamai motyvuotas dėl Komisijos atlikto NCHZ ir ieškovės ekonominio tęstinumo egzistavimo vertinimo, todėl šeštąjį pagrindą reikia atmesti.

F. Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su SESV 107 straipsnio 1 dalies, SESV 108 straipsnio 2 dalies ir Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes pareiga sugrąžinti nurodytą valstybės pagalbą nustatyta ir ieškovei

197 Ieškovė teigia, kad Komisija pažeidė SESV 107 straipsnio 1 dalį, SESV 108 straipsnio 2 dalį ir Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalį, nes nusprendė, kad egzistavo NCHZ ir ieškovės ekonominis tęstinumas, ir jai taip pat nustatė pareigą sugrąžinti konstatuotą valstybės pagalbą.

198 Visų pirma ieškovė teigia, kad, remiantis jurisprudencija, valstybės pagalba jos gavėjo turto įgijėjui gali būti perduota tik jeigu ji gauta už mažesnę nei rinkos kainą. Tačiau *Via Chem Slovakia*, paskui ieškovė pirko NCHZ turtą už rinkos kainą, tad ieškovės negalima laikyti pasinaudojusia valstybės pagalba ir

vien dėl to negalima reikalauti, kad ją sugrąžintų (šiuo klausimu žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-277/00, EU:C:2004:238, 70 punktą ir 2009 m. liepos 1 d. Sprendimo *Operator ARP / Komisija*, T-291/06, EU:T:2009:235, 67 punktą). Vadinasi, šiuo atveju Komisijos požiūris pažeidžia Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnį, nes, remiantis šia nuostata ir atsižvelgiant į suformuotą jurisprudenciją, valstybės pagalba gali būti susigrąžinta tik iš jos gavėjo.

199 Anot ieškovės, 2012 m. kovo 28 d. Sprendimas *Ryanair / Komisija* (T-123/09, EU:T:2012:164, 161 ir 162 punktai) nepagrindžia Komisijos teiginio, kad rinkos kaina nėra lemiamas kriterijus, nes tame sprendime dėl aplinkybės, kad buvo sumokėta kaina, atitinkanti rinkos kainą, kitų ekonominio tęstinumo vertinimo kriterijų nagrinėjimas tapo perteklinis. Beje, Komisija tokį jurisprudencijos aiškinimą patvirtino savo pranešime „<…> dėl veiksmingo Komisijos sprendimų, kuriais valstybėms narėms nurodoma susigrąžinti neteisėtą ir nesuderinamą [su vidaus rinka] valstybės pagalbą, įgyvendinimo“ (OL C 272, 2007, p. 4; toliau – 2007 m. pranešimas), nes jo 33 punkte nurodyta, kad ji turi teisę išplėsti pareigos grąžinti taikymą, tik jeigu gali įrodyti, kad turtas buvo parduotas už mažesnę nei rinkos kainą. Tačiau šiuo atveju ji teigia galinti naudoti kaip tinkama tame sprendime nurodytus rodiklius ir, išskyrus teiginį, kad sandorio apimtis turi būti svarbiausias rodiklis, ji net nesiaiškino skirtingų rodiklių hierarchijos.

200 Antra, ieškovė teigia, kad net esant konkrečioms aplinkybėms, kai pagalbos gavėjo turtas perduotas už mažesnę nei rinkos kainą, vien šis faktas Komisijai nesuteikia teisės sprendimą grąžinti pagalbą taikyti ir šio turto pirkėjui. Priešingai, taikydama tam tikrus kriterijus ji turi įrodyti, kad turtas buvo perduotas siekiant išvengti nurodymo grąžinti ir kad egzistavo pagalbos gavėjo ir pirkėjo ekonominis tęstinumas (šiuo klausimu žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-277/00, EU:C:2004:238, 86 punktą). Šiuo atveju šie kriterijai neginčijamai patvirtintų išvengimo ar ekonominio tęstinumo galimybės nebuvimą. Iš tikrųjų, nors Komisija teisingai konstatavo aplinkybes, jos nepagrindžia jos išvados dėl ekonominio tęstinumo buvimo, nes, atsižvelgiant į jos sprendimų praktiką ir jurisprudenciją, vien perdavimo apimties nepakanka tokiai išvadai padaryti, įskaitant ir tuo atveju, jeigu parduota taikant įmonės tęstinumo principą, nes ieškovė, be to, įrodė, kad buvo gauta galima didžiausia rinkos kaina. Todėl nebuvo jokio NCHZ ir *Via Chem Slovakia* ar juo labiau NCHZ ir ieškovės ekonominio tęstinumo.

201 Trečia, ieškovė mano, kad ypač bankroto bylose Komisijos požiūris daro pražūtingą ekonominį poveikį ir nėra būtinas žvelgiant iš konkurencijos teisės pozicijų. Ji siekia, kad būtų suformuota daug griežtesnė jurisprudencija, pagal kurią sandorio apimtis turėtų būti lemiamas kriterijus, o pardavimo kaina taptų tik papildomu kriterijumi.

202 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija ginčija ieškovės argumentų pagrįstumą. Ji mano, kad atsižvelgė į skirtingus jurisprudencijoje nustatytus elementus ir konkrečias bylos aplinkybes ir kad nepadarė klaidos, kai konstatavo, kad šiuo atveju buvo ekonominis tęstinumas, todėl pareigą grąžinti taikė ir ieškovei.

203 Ginčijamame sprendime Komisijos pateikti argumentai dėl NCHZ ir ieškovės ekonominio tęstinumo buvimo išdėstyti šio sprendimo 189–192 punktuose.

1. Pirminės pastabos

204 Primintina, jog Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalyje „Pagalbos išieškojimas nustatyta:

„Jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo <…>.“

205 Remiantis suformuota jurisprudencija, pagrindinis neteisėtai suteiktos valstybės pagalbos susigrąžinimo tikslas yra panaikinti konkurencijos iškraipymą dėl neteisėta pagalba suteikto konkurencinio pranašumo. Iki neteisėtos arba su vidaus rinka nesuderinamos pagalbos buvusios padėties atkūrimo tikslas yra būtina sąlyga siekiant išsaugoti Sutarčių nuostatų dėl valstybės pagalbos veiksmingumą (žr. 2018 m. kovo 7 d. Sprendimo *SNCF Mobilités / Komisija*, C-127/16 P, EU:C:2018:165, 104 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

206 Nors Reglamente Nr. 659/1999 konkrečiai nenustatyta atvejo, kai Komisija priima sprendimą, kuriuo konstatuoja atitinkamo pradinio pagalbos gavėjo ir kito subjekto ekonominio tęstinumo buvimą, šis principas suformuotas Sąjungos teismo, kad Komisija galėtų išplėsti pareigos grąžinti taikymą pirminio atitinkamos pagalbos gavėjo turto perėmėjui ir užtikrinti sprendimų dėl grąžinimo veiksmingumą.

207 Taigi neteisėta pagalba turi būti susigrąžinta iš bendrovės, kuri tęsia įmonės, gavusios šią pagalbą, ūkinę veiklą, jeigu įrodyta, kad ta bendrovė toliau faktiškai naudojasi konkurenciniu pranašumu, susijusiu su tos pagalbos gavimu (žr. 2018 m. kovo 7 d. Sprendimo *SNCF Mobilités / Komisija*, C-127/16 P, EU:C:2018:165, 106 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

208 Jurisprudencijoje nustatyta, kad vertinant ekonominio tęstinumo buvimą galima atsižvelgti į šiuos elementus: perdavimo dalyką, t. y. į turtą ir įsipareigojimus, darbo jėgos išsaugojimą ir turto grupes; į perdavimo kainą, perimančiosios ir perimamos bendrovių akcininkų ar savininkų tapatybę, perdavimo įvykdymo momentą, t. y. jau pradėjus tyrimą, procedūrą ar priėmus galutinį sprendimą, arba net į sandorio ekonominę logiką (šiuo klausimu žr. 2003 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Italija ir SIM 2 Multimedia / Komisija*, C-328/99 ir C-399/00, EU:C:2003:252, 78 punkto paskutinę įtrauką; 2018 m. kovo 7 d. Sprendimo *SNCF Mobilités / Komisija*, C-127/16 P, EU:C:2018:165, 108 punktą; 2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Graikija ir kt. / Komisija*, T-415/05, T-416/05 ir T-423/05, EU:T:2010:386, 135 punktą ir 2012 m. kovo 28 d. Sprendimo *Ryanair / Komisija*, T-123/09, EU:T:2012:164, 155 punktą). Sąjungos teismas nustatė, kad Komisija neturi pareigos atsižvelgti į visus tuos elementus, ir tai matyti iš vartojamo žodžių junginio „galima atsižvelgti“ (šiuo klausimu žr. 2012 m. kovo 28 d. Sprendimo *Ryanair / Komisija*, T-123/09, EU:T:2012:164, 156 punktą ir 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *SNCF / Komisija*, T-242/12, EU:T:2015:1003, 235 punktą).

209 Kiek tai susiję su pardavimo kaina, pažymėtina, kad nors rinkos kainos kriterijus yra vienas svarbiausių, jis bet kuriuo atveju nėra pakankamas sprendžiant, kad nėra ekonominės veiklos tęstinumo (šiuo klausimu žr. generalinio advokato P. Mengozzi išvados byloje, kurioje priimtas Sprendimas *SNCF Mobilités / Komisija*, C-127/16 P, EU:C:2017:577, 116 punktą). Šiuo klausimu pažymėtina, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, byloje, kurioje priimtas 2012 m. kovo 28 d. Sprendimas *Ryanair / Komisija*, T-123/09, EU:T:2012:164, 157–161 punktai), Komisija nusprendė, kad nebuvo ekonominio tęstinumo, savo sprendime remdamasi perdavimo dalyku ir perduoto turto kaina, atitinkančia rinkos kainą, ir akcininkų tapatumo nebuvimu bei sandorio ekonomine logika, o ne vien perdavimo kaina.

210 Be to, remiantis jurisprudencija, kai įmonė neteisėtos pagalbos gavėja bankrutuoja ir sukuriama bendrovė tam, kad tęstų dalį šios bankrutuojančios įmonės veiklos, šios veiklos tęsimas, nors atitinkama pagalba nebuvo visiškai susigrąžinta, gali reikšti, kad dėl šios įmonės konkurencinio pranašumo, turėto jos konkurentų atžvilgiu, iškraipytos konkurencijos situacija tęsiasi. Iš tokios naujai įsteigtos bendrovės, jeigu ji turi šį pranašumą, gali būti reikalaujama grąžinti nagrinėjamą pagalbą. Taip yra būtent tuo atveju, kai įsigyjamas likviduojamos bendrovės turtas nesumokant rinkos sąlygas atitinkančios kainos ar kai nustatoma, jog įsteigus tokią bendrovę buvo išvengta pareigos grąžinti minėtą pagalbą, o tai ypač taikytina tuomet, kai sumokėtos rinkos sąlygas atitinkančios kainos nepakanka neutralizuoti konkurenciniam pranašumui, susijusiam su neteisėtos pagalbos gavimu (2012 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Komisija / Ispanija*, C-610/10, EU:C:2012:781, 104–107 punktai; 2013 m. sausio 24 d. Sprendimo *Komisija / Ispanija*, C-529/09, EU:C:2013:31, 107 ir 109 punktai ir 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *SNCF / Komisija*, T-242/12, EU:T:2015:1003, 234 punktas).

211 Galiausiai reikia priminti, jog jurisprudencijoje nurodyti faktinio pagalbos gavėjo nustatymo kriterijai yra objektyvūs, o siekiant konstatuoti, kad pareigos grąžinti išvengta perleidžiant turtą, tyčios elementas nebūtinas (šiuo klausimu žr. 2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Graikija ir kt. / Komisija*, T-415/05, T-416/05 ir T-423/05, EU:T:2010:386, 146 punktą).

212 Taigi, remiantis jurisprudencija, nors tai, kad perdavimo kaina nėra rinkos kaina, gali lemti pareigos grąžinti taikymo išplėtimą, vien aplinkybės, kad perdavimo kaina atitinka rinkos sąlygas, priešingai, nei tvirtina ieškovė, nepakanka ekonominio tęstinumo egzistavimo galimybei atmesti ir tam tikromis aplinkybėmis neužkerta kelio išplėsti pareigos grąžinti taikymą dėl pareigos grąžinti išvengimo, ir nebūtinai turi būti nustatytas ketinimas jos išvengti.

213 Be to, reikia pažymėti, jog ieškovės nurodytas 2007 m. pranešimas priimtas anksčiau nei, be kita ko, 2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimas *Graikija ir kt. / Komisija* (T-415/05, T-416/05 ir T-423/05, EU:T:2010:386) ir 2012 m. kovo 28 d. Sprendimas *Ryanair / Komisija* (T-123/09, EU:T:2012:164). Todėl iš esmės tame pranešime Komisija negalėjo atsižvelgti į vėlesnę nei 2007 m. jurisprudenciją ir jos negalima kaltinti dėl to, kad dabar į ją atsižvelgia.

214 Galiausiai dėl perdavimo dalyko šiuo atveju pažymėtina, jog, nors ginčijamame sprendime kelis kartus nurodytas NCHZ turto pardavimas, nebuvo ginčyta, kad, išskyrus nekilnojamąjį turtą, *Via Chem Slovakia* ir ieškovės pirkimo-pardavimo sandoris buvo sudarytas dėl viso su chemijos produktų gamyba susijusio turto ir teisių (be kita ko, gamybos mechanizmų ir įrangos, sutarčių) ir visų su chemijos produktų gamyba susijusių įsipareigojimų (įskaitant visas darbo sutartis) (ginčijamo sprendimo 135 konstatuojamoji dalis).

215 Atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus reikia išnagrinėti Komisijos atliktą ekonominio tęstinumo, pateisinančio pareigos grąžinti valstybės pagalbą nustatymą ir ieškovei, buvimo analizę.

2. Dėl NCHZ pardavimo kainos

216 Ieškovė tvirtina, kad Komisija galėjo nustatyti pareigą grąžinti tik NCHZ, nes bankrutuojančio ūkio subjekto turtas parduotas už rinkos kainą.

217 Komisija ginčija ieškovės argumentų pagrįstumą.

218 Sprendime pradėti formalią tyrimo procedūrą Komisijai kilo abejonių dėl to, ar *Via Chem Slovakia* vėliau ieškovės už NCHZ turtą paeiliui sumokėta kaina atitiko rinkos kainą, ir ginčijamame sprendime ji nurodė, jog ši abejonė neišsisklaidė (ginčijamo sprendimo 136, 146 ir 147 konstatuojamosios dalys). Visų pirma šiuo klausimu Komisija pažymėjo, jog konkurso procedūroje, po kurios NCHZ parduota bendrovei *Via Chem Slovakia*, buvo nustatyta galimybė pasirinkti įsipareigojimus, t. y. penkerius metus išlaikyti minimalų gamybos lygį, minimalias investicijas ir per tą laiką neparduoti ar neperduoti NCHZ turto, o tai galėjo atgrasyti potencialius pretendentus ir (arba) neigiamai paveikti pateiktus pasiūlymus (ginčijamo sprendimo 17, 138–144 konstatuojamosios dalys), be to, konkurso dalyviai galėjo pirkti tik visą turtą, kad toliau vykdytų veiklą, todėl nebuvo galima atmesti galimybės, kad, pardavus skirtingus NCHZ veiklos sektorius, visa pardavimo kaina galėjo būti didesnė (ginčijamo sprendimo 145 konstatuojamoji dalis). Antra, ji nurodė, jog *Via Chem Slovakia* įvykdytas NCHZ perdavimas ieškovei buvo tik dviejų privačių bendrovių sandoris, ir jokio konkurso nebuvo organizuota (ginčijamo sprendimo 146 konstatuojamoji dalis). Ji nusprendė, jog „atrodo, kad NCHZ turtas nebuvo parduotas taip, kad būtų užtikrintos kuo didesnės pajamos iš perduoto verslo“ (ginčijamo sprendimo 147 konstatuojamoji dalis).

a) Dėl įrodinėjimo pareigos

219 Ieškovė teigia, kad pagalbos gavėjo turto įgijėjo turėto ekonominio pranašumo įrodinėjimo pareiga tenka Komisijai ir kad nepakanka jos pareikštų abejonių. Taigi ji nepateikė jokių įrodymų, kad pardavimo kaina iš tikrųjų buvo mažesnė už rinkos kainą.

220 Komisija ginčija ieškovės teiginius.

221 Pažymėtina: kadangi remiantis jurisprudencija vieno iš elementų, pavyzdžiui, vien pardavimo už rinkos kainą, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant, ar buvo ekonominis pranašumas, nepakanka, kad būtų atmesta galimybė išplėsti pareigos grąžinti taikymą kitai bendrovei nei pirmoji atitinkamos pagalbos gavėja, Komisija nebūtinai turi įrodyti tokios pardavimo kainos nebuvimą, kad galėtų daryti išvadą dėl ekonominio tęstinumo, o į tokios pardavimo kainos garantijos nebuvimą Komisija gali atsižvelgti atlikdama bendrą skirtingų nagrinėjamų elementų vertinimą.

b) Dėl pardavimo bendrovei „Via Chem Slovakia“

1) Dėl tariamos pardavimo už rinkos kainą prezumpcijos, kai pardavimo sandoris sudarytas vykdant teismo kontroliuojamą bankroto procedūrą

222 Anot ieškovės, kadangi pardavimo sandoris sudarytas vykdant bankroto bylą nagrinėjančio teismo, kuris turi pareigą veikti atsižvelgdamas į mokėjimus nutraukusios bendrovės kreditorių interesus, kontroliuojamą bankroto procedūrą, preziumuojama, kad turtas parduotas už galimą didžiausią kainą (šiuo klausimu žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-277/00, EU:C:2004:238, 93 ir 94 punktus).

223 Anot Komisijos, nėra jokios prezumpcijos, pagal kurią bet koks vykdant bankroto procedūrą sudarytas pardavimo sandoris laikomas sudarytu pagal rinkos kainą.

224 Šiuo klausimu pažymėtina, jog byloje, kurioje priimtas 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimas *Vokietija / Komisija*, C-277/00, EU:C:2004:238, 92 ir 93 punktai), Komisija neginčijo teiginio, kad įmonė parduota už rinkos kainą, ir nekonstatavo, kad dėl pardavimo sąlygų poveikio sumažėjo pardavimo kaina. Vadinasi, ieškovė tą sprendimą aiškino plačiai.

225 Beje, aplinkybė, kad pardavimas vyksta kontroliuojant teismui, žinoma, suteikia garantiją, kad bus laikomasi nustatytų taisyklių ir kad bankroto bylą nagrinėjantis teismas kuo geriausiai užtikrins kreditorių interesus. Vis dėlto šiuo atveju Komisija turi patikrinti, ar pardavimo bendrovei *Via Chem Slovakia* sąlygos užtikrino, kad būtų sumokėta rinkos kaina, ir išnagrinėti, kaip vyko šis pardavimas.

2) Dėl tariamos kaip galima didžiausios pardavimo kainos garantijos, kai vyksta atviro, skaidraus ir besąlyginio konkurso procedūra

226 Anot ieškovės, kiek tai susiję su NCHZ pardavimu *Via Chem Slovakia*, pardavėja buvo teisiškai įpareigota gauti didžiausią galimą pardavimo kainą. Kadangi pagal *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) nustatytus reikalavimus administratoriaus vykdyta konkurso procedūra yra atvira, skaidri ir besąlyginė, buvo užtikrintas NCHZ turto pardavimas už didžiausią galimą kainą rinkoje. Ji pažymi, jog Komisijai kilo abejonių ne dėl antro konkurso skaidrumo, o dėl įsipareigojimų pasirinkimo (ginčijamo sprendimo 137–144 konstatuojamosios dalys) ir dėl galimybės pirkti konkrečias turto dalis, o ne jį pirkti kaip visumą, nebuvimo. Ji ginčija dėl šio aspekto Komisijos pateiktus vertinimus.

227 Visų pirma ginčijamo sprendimo 17 ir 137 konstatuojamosiose dalyse Komisija konstatavo, kad pagal 2011 m. konkurso reikalavimus potencialūs konkurso dalyviai galėjo teikti pasiūlymus su „įgijėjo įsipareigojimais“ arba „be įgijėjo įsipareigojimų“ (toliau – atitinkamai „pasiūlymas su įsipareigojimais“ ir „pasiūlymas be įsipareigojimų“). Ji pažymėjo, jog buvo nurodyta, kad, jeigu didžiausią sumą pasiūlo įsipareigojimų neprisiėmęs konkurso dalyvis, didžiausią sumą iš visų įsipareigojimus prisiėmusių dalyvių pasiūliusio konkurso dalyvio pasiūlymas gali būti prilygintas didžiausią sumą pasiūliusio įsipareigojimų neprisiėmusio konkurso dalyvio pasiūlymui.

228 Komisija nusprendė, kad suteikta galimybė padidinti siūlomą sumą po to, kai jau pateikti visi pasiūlymai, galėjo atgrasyti potencialius dalyvius ir (arba) padaryti neigiamą poveikį jau pateiktiems pasiūlymams. Ji paaiškino, kad tikėtina, jog pasiūlymą su įsipareigojimais pateikusio dalyvio siūloma suma galėjo būti mažesnė, jeigu 2011 m. konkurso sąlygose nebūtų numatyta tokios prilyginimo galimybės. Ji nusprendė, kad ši sąlyga galėjo atgrasyti pretendentus, nepageidavusius teikti pasiūlymo su įsipareigojimais, nes net jeigu jų siūloma suma būtų buvusi didžiausia, pasiūlymas galėjo būti atmestas. Komisija padarė išvadą, kad galimybė pateikti pasiūlymą su įsipareigojimais galėjo daryti poveikį siūlytai kainai (ginčijamo sprendimo 138–140 ir 143 konstatuojamosios dalys).

229 Pirmiausia reikia atmesti ieškovės argumentą, kad realiai įsipareigojimų pasirinkimo galimybė nepadarė jokio poveikio pardavimo kainai, nes nė vienas konkurso dalyvis ta galimybe nepasinaudojo. Pirma, jis grindžiamas faktų konstatavimu *a posteriori*. Antra, toks argumentas nereikšmingas nagrinėjant, ar nustatytos konkurso sąlygos leido užtikrinti didžiausią galimą pardavimo kainą.

230 Pažymėtina, jog ginčijamo sprendimo 141 konstatuojamojoje dalyje Komisija tvirtino, kad pagal 2011 m. konkurso sąlygas pirmenybė teikta prisiimti įsipareigojimus galintiems dalyviams, o tai gali būti požymis, kad pasiūlyme be įsipareigojimų nurodyta kaina galėjo būti didesnė nei laimėtojo pasiūlyta kaina. Vis dėlto reikia pažymėti, kad bet kuriuo atveju tam, kad būtų atrinktas pasiūlymas su įsipareigojimais, jame pasiūlyta kaina turėjo būti peržiūrėta ir prilyginta pasiūlyme be įsipareigojimų siūlytai kainai.

231 Vis dėlto tiesa tai, kad, kaip ginčijamo sprendimo 139 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, vienas iš maksimalią kainą konkurse užtikrinančių elementų yra netikrumas dėl kitų konkurso dalyvių siūlomos kainos. Taigi konkursas, kuriame tam tikriems dalyviams leidžiama pakeisti jų pasiūlytą kainą, suponuoja riziką, kad, pirma, savo pasiūlymą galintys keisti dalyviai siekia nesiūlyti didžiausios kainos, kuria jie vertina parduodamą įmonę, laukdami, kol būtinai reikės padidinti siūlomą kainą, ir, antra, negalintys keisti pasiūlymo taip pat siekia siūlyti mažesnę už didžiausią kainą, kuria jie vertina parduodamą įmonę, arba net nusprendžia neteikti pasiūlymo, manydami, kad bet kuriuo atveju juos išstums įsipareigojimus galintis prisiimti konkurso dalyvis.

232 Taigi negalima atmesti tikimybės, kad nustatytos 2011 m. konkurso sąlygos, pagal kurias buvo leidžiama keisti pasiūlytą pardavimo kainą, galėjo padaryti poveikį pardavimo kainai taip, kad ji nebuvo didžiausia galima kaina.

233 Antra, ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, jog aplinkybė, kad pardavimas buvo organizuotas kaip veikiančios įmonės, t. y. kaip viso jos turto pardavimas, užkirto kelią galimybei padidinti maksimalią galutinę kainą pasitelkiant skirtingiems NCHZ veiklos sektoriams skirtas procedūras, kartu panaikinant ar sumažinant potencialius galimo šios bendrovės veiklos nutraukimo keliamus sunkumus. Ji konstatavo, kad Slovakijos valdžios institucijų pateiktuose dokumentuose buvo nurodyti potencialūs tik tam tikrų NCHZ dalių įsigijimu suinteresuoti pretendentai. Anot Komisijos, todėl nebuvo galimybės atmesti prielaidos, kad pardavus skirtingus NCHZ veiklos sektorius būtų gauta didesnė galutinė pardavimo kaina (ginčijamo sprendimo 145 konstatuojamoji dalis).

234 Ieškovė tvirtina, kad neturi reikšmės tai, ar pardavus turtą dalimis būtų gauta didesnė pardavimo kaina; svarbu tai, ar įgijėjas už turtą sumokėjo kainą, atitinkančią rinkos kainą, ir reikėtų atsakyti į vienintelį klausimą, ar jis gavo ekonominės naudos. Be to, anot ieškovės, Komisija turėjo pateikti įrodymų, patvirtinančių, kad buvo galimybė pasiekti geresnių rezultatų turtą pardavus dalimis.

235 Komisija ginčija šiuos argumentus ir tvirtina, kad, jeigu buvo galimybė gauti didesnę kainą turtą pardavus dalimis, bet buvo nuspręsta parduoti bendrovę kaip veikiančią įmonę, kad būtų užtikrinta NCHZ tolesnė ekonominė veikla, o ne gautos maksimalios pajamos iš pardavimo, aišku, kad parduota ne už rinkos kainą, t. y. už didžiausią kainą, kurią galima gauti rinkoje.

236 Pažymėtina, kad bent vienas pretendentas parodė suinteresuotumą pirkti ne kaip visumą (ginčijamo sprendimo 145 konstatuojamoji dalis) ir kad *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) administratoriaus prašė įvertinti šį papildomą pasiūlymą. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad atsakydama į Bendrojo Teismo pateiktą klausimą Komisija nurodė, jog 2011 m. konkurse buvo draudžiama parduoti turtą dalimis, o ieškovė to neginčijo.

237 Reikia nuspręsti, kad kaina, į kurią būtina atsižvelgti, yra parduodamos įmonės kaina. Taigi negalima preziumuoti, kad už įmonės pardavimą gauta kaina, siūlant pirkti ją visą, t. y. kad pirktų vienas pirkėjas, buvo didžiausia kaina, kuri galėjo būti gauta rinkoje. Iš tikrųjų, net jeigu siektas tikslas buvo NCHZ veiklos tęsimas, tai nereiškė, kad reikėjo uždrausti turtą parduoti dalimis.

238 Pirma, akivaizdu, kad parduota įmonė galėjo tęsti veiklą, nors skirtingų turto dalių nuosavybė priklausė keliems subjektams. Iš tikrųjų tolesnis pardavimas ieškovei parodė, kad įmonė galėjo būti suinteresuota pirkti dalį turto, o kitą dalį išsinuomoti ir taip naudotis visu turtu.

239 Antra, kaip per teismo posėdį tvirtino Komisija ir įstojusi į bylą šalis, atskirų turto dalių pardavimo galimybė nereiškė, kad toks sandoris turėjo būti sudarytas, ypač jeigu jis būtų buvęs finansiškai mažiau naudingas.

240 Vis dėlto pardavimo galimybė, kai perdavimo dalykas nėra tik bendras ekonominis vienetas, būtų leidusi neriboti potencialių įgijėjų pasirinkimo (šiuo klausimu žr. 2012 m. kovo 28 d. Sprendimo *Ryanair / Komisija*, T-123/09, EU:T:2012:164, 158 punktą) ir preziumuoti, kad, jeigu kitos 2011 m. konkurso sąlygos būtų buvusios kitokios (žr. šio sprendimo 232 punktą), įmonė būtų buvusi parduota už didžiausią kainą.

241 Papildomai pažymėtina, jog ieškovė tvirtina, kad jeigu, kaip šiuo atveju, turtas parduodamas tretiesiems asmenims konkurse, organizuojamame vykdant bankroto procedūrą, akivaizdu, kad šalys turi ekonominę motyvaciją ir kad pirkėjas yra suinteresuotas sudaryti sandorį, kuris, jo nuomone, leistų įžvelgti galimybę gauti pelno. Tačiau reikia konstatuoti, kad atsižvelgiant į tai, jog *Via Chem Slovakia* neeksploatavo NCHZ, o ją įsigijusi pardavė, pritaikius ieškovės samprotavimus pirmajam pardavimo sandoriui, tai reikštų, kad *Via Chem Slovakia* pasiūlė ir sumokėjo mažesnę nei rinkos kainą.

242 Trečia, nors ieškovė teigia, jog abi konkurso procedūros patvirtina, kad pardavimo bendrovei *Via Chem Slovakia* kaina atitiko rinkos sąlygas, vis dėlto pažymėtina, jog, kaip ginčijamo sprendimo 16 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, 2010 m. konkurse pateiktas tik vieno dalyvio pasiūlymas, kurio administratorius atsisakė, manydamas, kad gali sulaukti geresnio pasiūlymo.

243 Beje, kadangi 2011 m. konkurso paskutiniame etape abu dalyviai pateikė pasiūlymus, panašius į pirmąjį pasiūlymą (ginčijamo sprendimo 16 konstatuojamoji dalis), ieškovė padarė išvadą, kad tai buvo rinkos kainos įrodymas. Vis dėlto reikia atmesti šį argumentą, nes vienas iš dviejų dalyvių buvo bendrovė, kurios pasiūlymas buvo atmestas 2010 m. konkurse, be to, jis atmestas dėl šio sprendimo 232 ir 240 punktuose nurodytų priežasčių.

244 Ketvirta, atsakydama į ieškovės argumentą Komisija tvirtina, kad administratoriaus atlikta *Via Chem Slovakia* pasiūlytos kainos *ex post* analizė nepatvirtino, kad taip gauta kaina iš tikrųjų atitiko rinkos kainą. Ši analizė atlikta dėl klausimo, ar tame etape buvo geriausias sprendimas parduoti įmonę bendrovei *Via Chem Slovakia*.

245 Šiuo klausimu pažymėtina, jog atsakydama į Bendrojo Teismo per posėdį pateiktą klausimą Komisija nurodė, kad analizę vertino kaip atliktą *ex post*, nes ji buvo atlikta gavus 2011 m. konkurso pasiūlymus. Iš šios analizės, Komisijos atsiųstos pritaikius proceso organizavimo priemones, matyti, kad joje nagrinėtas klausimas, ar tame etape įmonės pardavimas bendrovei *Via Chem Slovakia* buvo geriausias sprendimas. Taip pat iš jos matyti, jog administratorius nemanė, kad *Via Chem Slovakia* pasiūlyta kaina neabejotinai buvo rinkos kaina, bet nurodė, kad NCHZ reikėjo parduoti, nes pardavimo atidėjimas vėlesniam laikui būtų turėjęs kitų neigiamų pasekmių šiai bendrovei, visų pirma jeigu jos veikla būtų tęsiama vykdant bankrotą.

246 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia nuspręsti, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, 2011 m. konkurso sąlygos neleido daryti prielaidos, kad pardavimu siekta gauti galimą didžiausią pelną, ir Komisija teisingai nusprendė, kad nebuvo užtikrintumo, kad *Via Chem Slovakia* sumokėta kaina buvo įmonės NCHZ rinkos kaina.

c) Dėl „Via Chem Slovakia“ su ieškove sudaryto pardavimo sandorio

247 Ieškovė tvirtina, jog, nepaisant aplinkybės, kad *Via Chem Slovakia* ir jos sudaryto pirkimo sandorio sąlygos neturi reikšmės, nes pirmą kartą parduota už rinkos kainą, reikia preziumuoti, kad rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančių ūkio subjektų suderėta pardavimo kaina atitinka rinkos sąlygas, įskaitant ir tada, kai neskelbiamas konkursas.

248 Ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, kad *Via Chem Slovakia* su ieškove sudarytas pardavimo sandoris buvo dviejų privačių bendrovių sudarytas sandoris ir joks konkursas nebuvo organizuojamas. Ji nurodė, kad tos bendrovės tiesiog susitarė dėl kainos, o kiti subjektai neturėjo galimybės pasiūlyti didesnės kainos. Ji padarė išvadą, kad abejonės dėl to, ar *Via Chem Slovakia* sumokėta kaina atitiko rinkos kainą, taip pat taikytinos ir ieškovės sumokėtai kainai (ginčijamo sprendimo 146 konstatuojamoji dalis).

249 Reikia atmesti ieškovės padarytą nuorodą į sprendimų praktiką, nes Komisijos sprendimai dėl kitų bylų negali paveikti ginčijamo sprendimo, kuris gali būti vertinamas atsižvelgiant tik į objektyvias Sutarties normas, galiojimo (šiuo klausimu žr. 2010 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Todaro Nunziatina & C.*, C-138/09, EU:C:2010:291, 21 punktą ir 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *SNCF / Komisija*, T-242/12, EU:T:2015:1003, 121 punktą).

250 Beje, tiesa tai, kad, kaip Komisija nusprendė ginčijamame sprendime, aplinkybė, kad nebuvo varžomasi, neužtikrina to, kad ši kaina atitiko rinkos kainą ar buvo už ją mažesnė.

d) Išvada

251 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, kaip iš esmės Komisija nusprendė ginčijamo sprendimo 144–146 ir 168 konstatuojamosiose dalyse, darytina išvada, kad negalima užtikrintai teigti, jog abu pardavimo sandoriai vienas po kito buvo sudaryti pagal rinkos kainą.

3. Dėl sandorio apimties

252 Anot ieškovės, vienintelis kriterijus, patvirtinantis, kad nebuvo vengta grąžinti pagalbą, yra sandorio apimtis. Ji teigia, kad net jeigu vien NCHZ turto pardavimas dalimis būtų leidęs paneigti ekonominį tęstinumą, tik aplinkybės, kad NCHZ turtas parduotas laikantis NCHZ ir *Via Chem Slovakia* veiklos tęstinumo principo, nepakanka ekonominiam tęstinumui konstatuoti. Be to, kiek tai susiję su tam tikro *Via Chem Slovakia* turto pardavimu ieškovei (nes perduota tik 60 % NCHZ veiklos), galima net teigti, kad perdavimo apimtis nebuvo pakankama šiam kriterijui patenkinti, todėl ekonominis tęstinumas galėjo būti atmestas remiantis vien šiuo pagrindu.

253 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija ginčija ieškovės argumentus. Ji mano, kad sandorio apimtis yra ypač svarbus kriterijus, ir pažymi, kad ieškovė neginčija argumentų šiuo klausimu, pateiktų ginčijamame sprendime, o mėgina kaip galima sumažinti šio aspekto reikšmę, nors nėra galimybės jos požiūrio pagrįsti jurisprudencija.

254 Visų pirma ginčijamame sprendime Komisija nurodė, kad kuo didesnė pradinės įmonės dalis perduota naujam subjektui, tuo didesnė tikimybė, kad su tuo turtu susijusi ekonominė veikla toliau bus naudinga dėl įgyto pranašumo, gavus nesuderinamą pagalbą (ginčijamo sprendimo 149 konstatuojamoji dalis).

255 Antra, Komisija pažymėjo, jog pardavimo bendrovei *Via Chem Slovakia* sandoris buvo sudarytas dėl NCHZ turto, t. y. kaip dėl veikiančios įmonės (ginčijamo sprendimo 150 ir 151 konstatuojamosios dalys). Be to, ji nurodė, kad, kiek tai susiję su pardavimu ieškovei, šios įgytos įmonės veiklos apimtis išliko identiška ankstesnei NCHZ veiklos apimčiai ir buvo perimti daugiau nei 95 % NCHZ darbuotojų (ginčijamo sprendimo 152 konstatuojamoji dalis). Taip pat ji pažymėjo, jog, išskyrus nekilnojamąjį turtą, visą perduotos įmonės turtą ir visas teises ir pareigas perėmė ieškovė (ginčijamo sprendimo 153 ir 156 konstatuojamosios dalys). Anot Komisijos, tai, kad dalis turto buvo naudojama pagal nuomos sutartį, o ne tiesiogiai įgijus nuosavybės teisę, nedaro jokios įtakos aplinkybei, kad ieškovė „tiesiog“ tęsia NCHZ ekonominę veiklą tokiu pat mastu kaip iki sandorio (ginčijamo sprendimo 156 konstatuojamoji dalis). Be to, Komisija nurodė, kad ieškovė paliko NCHZ administracijos vadovus (ginčijamo sprendimo 154 konstatuojamoji dalis), prieš tai, t. y. šios bendrovės veiklos įsigijimo momentu, viešai paskelbusi spaudoje neketinanti daryti jokių esminių pakeitimų dėl darbuotojų ar gamybos, ir kad ji paliks postuose dabartinius vadovus (ginčijamo sprendimo 155 konstatuojamoji dalis). Taigi, Komisijos nuomone, ieškovė tęsė NCHZ veiklą be jokių esminių komercinės, personalo ar gamybos politikos pokyčių (ginčijamo sprendimo 158 konstatuojamoji dalis).

256 Pažymėtina, jog siekdama įrodyti, kad sandorio apimtis iš tikrųjų yra paneigiantis kriterijus, kuris, jeigu tenkinamas, gali vienas paneigti galimybę, kad atitinkamu sandoriu siekta apeiti sprendimą grąžinti pagalbą, ieškovė tvirtina, kad ši išvada išplaukia iš jurisprudencijos ir šiuo klausimu nurodo generalinio advokato A. Tizzano išvados byloje *Vokietija / Komisija* (C-277/00, EU:C:2003:354) 67 punktą. Tačiau tame punkte pakartotas Komisijos argumentas ir, priešingai, nei tvirtina ieškovė, nėra jokių papildomų nuorodų. Maža to, jurisprudencijoje nustatyta, kad galima atsižvelgti į įvairius elementus, tarp kurių nurodyti „perdavimo dalykas, t. y. turtas ir įsipareigojimai, darbo jėgos išsaugojimas ir turto grupės“ (žr. šio sprendimo 208 punktą), tačiau iš jos neišplaukia, kad reikia atmesti ekonominio tęstinumo prielaidą, jeigu sandorio apimtis yra maža.

257 Be to, reikia konstatuoti, kad, kaip tvirtina Komisija, ieškovė nepateikė jokių argumentų, kuriais ginčijami vertinimai dėl dviejų paeiliui sudarytų sandorių apimties, pateikti ginčijamame sprendime, išskyrus argumentą kad ieškovei buvo perduota tik 60 % veiklos. Tačiau Komisija atsakė į šį argumentą ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamojoje dalyje, o ieškovė nepateikė jokių argumentų, prieštaraujančių vertinimams, pagal kuriuos ji iš *Via Chem Slovakia* nuomojo nekilnojamąjį turtą (žemę ir pastatus), kurių neįsigijo ir kurie nebuvo būtini chemijos produktų gamybai. Be to, ji nepateikė jokių argumentų, kuriais būtų ginčijami Komisijos vertinimai, kad ieškovė tęsė NCHZ veiklą be jokių esminių komercinės, personalo ar gamybos politikos pokyčių (žr. šio sprendimo 255 punktą).

258 Kadangi ginčijamame sprendime Komisijos pateikti argumentai neatrodo klaidingi, šiuo atveju jie leidžia nuspręsti, kad sandorio apimtis, atsižvelgiant į perdavimo dalyką, veikiau rodo, kad buvo NCHZ ir ieškovės ekonominis tęstinumas. Aplinkybė, kad ji neįsigijo chemijos produktų gamybai būtino nekilnojamojo turto (žemės ir pastatų), o jį išsinuomojo, nepaneigia šios išvados, nes būtent ji naudojasi NCHZ ekonominę veiklą leidžiančių tęsti priemonių visuma.

4. Dėl sandorio ekonominės logikos

259 Darydama nuorodą į 2007 m. pranešimo 33 punktą ieškovė tvirtina, kad sandorio ekonominės logikos kriterijumi siekiama ne užtikrinti, kad pirkėjas naudotų turtą kitaip nei pardavėjas, o nustatyti, ar sandoris pateisinamas kitu ekonominiu pagrindu nei sprendimo grąžinti pagalbą apėjimas. Šis kriterijus neskirtas taikyti kitu tikslu nei nustatyti apėjimui ir yra ypač naudingas nagrinėjant grupės viduje sudarytus sandorius. Jeigu, kaip šiuo atveju, turtas trečiajam asmeniui parduotas rengiant konkursą, organizuojamą vykdant bankroto procedūrą, šalių ekonominė motyvacija akivaizdi. Viena vertus, pardavėjas, t. y. šiuo atveju administratorius, siekia gauti lėšų bankrutuojančios bendrovės skoloms sumokėti, o tam, kaip šiuo atveju, parduoda turtą, laikydamasis veiklos tęstinumo principo, kad kreditoriams sumokėtų skolas, jeigu iš tokio pardavimo galima gauti didesnių pajamų nei pardavus turtą dalimis. Antra vertus, pirkėjas nori sudaryti sandorį, kuris, jo nuomone, leidžia įžvelgti galimybę uždirbti pelno. Bet kuriuo atveju Komisijos teiginys, kad NCHZ turto įsigijimas nederėjo su kita ieškovės veikla (ginčijamo sprendimo 166 konstatuojamoji dalis), „ekonominiu požiūriu yra absurdiškas“.

260 Komisija mano, kad ginčijamame sprendime šiuo klausimu nepadaryta jokių klaidų. Ji tvirtina, kad ieškovė nenurodė jokios jurisprudencijos, pagrindžiančios jos pateiktą ekonominės logikos kriterijaus aiškinimą, ir, atrodo, nepaisė aplinkybės, kad jurisprudencijoje jis nurodytas kaip vienas iš elementų, į kuriuos galima atsižvelgti siekiant įrodyti valstybės pagalbos gavėjo ir to gavėjo turto įgijėjo ekonominį tęstinumą, o ne galimą nurodymo grąžinti apėjimą.

261 Ginčijamame sprendime Komisija pažymėjo, kad sandorio ekonominės logikos kriterijumi siekiama patikrinti, ar turtą įsigyjantis subjektas naudoja jį taip pat kaip pardavėjas, ar, priešingai, jis turtui taiko savo komercinę strategiją ir taip gauna sąveiką, paaiškinančią jo interesą įsigyti tą turtą (ginčijamo sprendimo 164 konstatuojamoji dalis). Ji nurodė, kad ieškovė įsigijo visą NCHZ chemijos produktų gamybos padalinį, t. y. pagrindinę šios veikiančios bendrovės verslo dalį su daugiau kaip 95 % jos darbuotojų ir su jais susijusiomis teisėmis ir pareigomis, ir kad ieškovės produktų portfelis ir veiklos apimtis buvo tokie patys kaip bendrovės NCHZ (ginčijamo sprendimo 165 konstatuojamoji dalis). Be to, ji pažymėjo, kad ieškovė spaudoje pranešė apie ketinimą nedaryti jokių esminių NCHZ veikimo ir veiklos apimties pokyčių. Anot Komisijos, nors ieškovė priklausė didelei bendrovių grupei, nebuvo reikšmingos sąveikos su kitomis grupės narėmis (ginčijamo sprendimo 166 konstatuojamoji dalis). Ji nusprendė, kad nebuvo komercinės strategijos pokyčių ir kad ieškovė naudojo turtą taip pat kaip pardavėja (ginčijamo sprendimo 167 konstatuojamoji dalis).

262 Pirmiausia primintina, jog siekiant konstatuoti, kad pareigos grąžinti išvengta perleidžiant turtą, tyčios elementas nebūtinas (žr. šio sprendimo 211 punktą). Vadinasi, priešingai, nei teigia ieškovė, ūkio subjekto ekonominės logikos kriterijus, jurisprudencijoje nurodytas kaip vienas iš elementų (žr. šio sprendimo 208 punktą), nebūtinai skirtas nustatyti, ar atitinkamas sandoris grindžiamas kitu ekonominiu pagrindu nei toks išvengimas, ir nebūtinai skirtas vien tam.

263 Toliau pažymėtina, jog negalima tvirtinti, kaip teigia ieškovė, kad NCHZ turto perdavimo vadovaujantis šios bendrovės veiklos ekonominio tęstinumo principu ekonominė logika reiškia, kad akivaizdžiai siekta gauti maksimalų pelną, kad būtų sumokėtos skolos kreditoriams. Iš tikrųjų, kaip nuspręsta, prieš sudarant pardavimo sandorį su *Via Chem Slovakia* konkursas nebuvo organizuotas taip, kad būtų užtikrintas pardavimas už didžiausią kainą (žr. šio sprendimo 246 punktą).

264 Galiausiai dėl pardavimo ieškovei Komisija pripažino, kad tam tikri bendrovių grupės, kuriai ji priklausė, nariai taip pat veikė chemijos pramonės srityje, bet nurodė, kad jų veiklos sritis buvo kita. Tačiau ieškovė ginčija šį sąveikos nebuvimo vertinimą tik pateikdama teiginius, bet jų nepagrįsdama. Bet kuriuo atveju neginčyta aplinkybė, kad, kaip nusprendė Komisija, ieškovė tiesiog naudojo turtą taip pat kaip NCHZ, nekeisdama komercinės strategijos, leidžia daryti išvadą, kad su ieškove sudaryto sandorio ekonominė logika, kiek tai susiję būtent su ieškove, reiškė anksčiau NCHZ vykdytos veiklos tęsimą.

265 Vadinasi, Komisija nepadarė klaidos, kai nusprendė, kad sandorio ekonominė logika buvo NCHZ ir ieškovės ekonominio tęstinumo požymis.

5. Dėl kitų Komisijos išnagrinėtų elementų

a) Dėl ketinimo išvengti sprendimo grąžinti pagalbą

266 Ieškovė teigia, kad ginčijamo sprendimo 131 konstatuojamojoje dalyje Komisija konstatavo, kad, nors ji neturi jokių tiesioginių įrodymų, kad sandoriu siekta išvengti galimo sprendimo grąžinti pagalbą pasekmių, vis dėlto ji pripažino ir tai, kad Slovakijos valdžios institucijos gerai žinojo, kad ji, gavusi 2011 m. spalio 17 d. pateiktą skundą, atliko preliminarų tyrimą ir žinojo apie NCHZ už kartelinį susitarimą 2009 m. liepos 22 d. sprendimu skirtą 19,6 mln. baudą. Anot ieškovės, Komisija klaidingai nusprendė, kad šios dvi aplinkybės netiesiogiai įrodo ketinimą išvengti grąžinimo. Dublike ieškovė nurodė, kad Komisija pripažino, kad ši byla nesusijusi su vengimu.

267 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija teigia, jog nusprendė, kad buvo NCHZ ir ieškovės ekonominis tęstinumas, ir jis galėjo egzistuoti, nepaisant to, ar egzistavo konkretus ketinimas išvengti sprendimo grąžinti pagalbą, ir kad ji visiškai netvirtino, jog ši byla susijusi su vengimu (ginčijamo sprendimo 131 konstatuojamoji dalis).

268 Reikia konstatuoti, kad ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, kad buvo NCHZ ir ieškovės ekonominis tęstinumas, nesiremdama būtent ketinimu išvengti tame sprendime nustatytos pareigos grąžinti pagalbą. Todėl ieškovės argumentas neturi prasmės.

b) Dėl pradinio NCHZ savininko ir jos naujo savininko ryšių

269 Anot ieškovės, turtas buvo parduotas tretiesiems asmenims, neturėjusiems jokių ryšių su NCHZ ar jos akcininkais, o tai Komisija iš esmės pripažino ginčijamame sprendime. Tokie ryšiai neegzistuoja ir tarp NCHZ ir *Via Chem Slovakia*. Dublike ji tvirtina, kad Komisija nepateikė jokių teisinių ar ekonominių argumentų, paaiškinančių, kodėl šis kriterijus gali būti taikomas tik ekonominiam tęstinumui įrodyti, bet ne jo buvimui paneigti. Iš tikrųjų šis kriterijus leidžia nustatyti, ar parduota siekiant išvengti sprendimo grąžinti pagalbą, ar to nesiekta.

270 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija pažymi, kad į šią aplinkybę buvo atsižvelgta vertinant ekonominį tęstinumą, tačiau tvirtina, kad jokios konkrečios išvados negalima daryti remiantis tuo, kad savininkų tapatybė liko nežinoma, juo labiau kad ginčijamas sprendimas nesusijęs su ketinimu išvengti nurodymo grąžinti. Triplike Komisija, remdamasi 2012 m. kovo 28 d. Sprendimu *Ryanair / Komisija* (T-123/09, EU:T:2012:164, 156 punktas), ginčija ieškovės argumentą, kad dėl nežinomos savininkų tapatybės negalima įrodyti jokio vengimo, todėl ir ekonominio tęstinumo.

271 Ginčijamame sprendime Komisija nurodė: „kadangi nėra jokių įrodymų, kad būtų priešingai, ji daro prielaidą, kad tarp [ieškovei] perduoto NCHZ verslo pirminių ir galutinių naujų savininkų ryšio nėra“ (ginčijamo sprendimo 162 konstatuojamoji dalis).

272 Pažymėtina, kad tarp jurisprudencijoje nurodytų reikšmingų elementų egzistuoja ir perimančios įmonės, ir pradinės įmonės akcininkų ar savininkų tapatybė (žr. šio sprendimo 208 punktą). Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 159–162 ir 168–170 konstatuojamųjų dalių, nors Komisija šį elementą išnagrinėjo, ji teisingai pasielgė, nes nenustatė, kad tai buvo NCHZ ir ieškovės ekonominio tęstinumo buvimo požymis. Vis dėlto atlikdama bendrą skirtingų išnagrinėtų elementų vertinimą ji taip pat teisingai nusprendė, kad buvusių ir naujų NCHZ savininkų ryšių nebuvimas neleidžia atmesti tokio ekonominio tęstinumo galimybės.

273 Beje, ieškovės argumentą, kad šis elementas leidžia nustatyti, ar parduota siekiant išvengti sprendimo grąžinti pagalbą, ar to nesiekiant, reikia atmesti kaip netinkamą dėl tos pačios priežasties, kaip nurodyta šio sprendimo 268 punkte.

c) Dėl pardavimo momento

274 Anot ieškovės, kreditoriai, administratorius ir *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas), kai dar nebuvo pradėta jokio tyrimo valstybės pagalbos srityje, nusprendė parduoti turtą konkurso būdu, kad būtų tęsiama NCHZ veikla. Be to, Komisija neteigia, kad administratorius, *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas), NCHZ, *Via Chem Slovakia* ar ieškovė pardavimo sandorio ar sandorių sudarymo momentu žinojo apie jos vykdomą procedūrą. Tačiau vengimui egzistuoti būtina sąlyga yra žinojimas apie sprendimo grąžinti valstybės pagalbą priėmimo grėsmę. Iš ginčijamo sprendimo 168 konstatuojamosios dalies formuluotės galima suprasti, kad Komisija savo išvados nenorėjo grįsti pardavimo momentu. Ji netiesiogiai pritarė, kad šiuo atveju tas elementas paneigė vengimo egzistavimą.

275 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija pažymi, kad ji konstatavo NCHZ ir ieškovės ekonominį tęstinumą, remdamasi ne šiuo elementu, nes ginčijamo sprendimo 163 konstatuojamojoje dalyje tik paprasčiausiai užfiksuotas faktas. Be to, ji teigia, kad nesistengė įrodyti ketinimo išvengti nurodymo grąžinti pagalbą. Triplike ji teigia, jog ieškovės teiginys, kad pareigos grąžinti pagalbą taikymas negali būti išplėstas taip, kad ji apimtų ir įgijėją, kuriam nepranešta, nepaisant objektyvaus ekonominio tęstinumo egzistavimo, negali būti pagrįstas jurisprudencija, o remiantis ja, negalima pritarti ir teiginiui, kad ekonominis tęstinumas negali būti įrodytas, jei turtas perduotas anksčiau, nei pradėta formali tyrimo procedūra.

276 Ginčijamo sprendimo 163 konstatuojamojoje dalyje Komisija išnagrinėjo pardavimo momento kriterijų. Ji pažymėjo, jog „pardavimas įvyko <…> pradėjus pirminį tyrimą dėl skundo ir persiuntus [skundo nagrinėjimo rezultatus Slovakijos Respublikai], kad ji pateiktų pastabas“, ir ši valstybė „bent jau <…> [buvo informuota], kad yra galimybė, jog atitinkamos priemonės galėtų būti neteisėta ir nesuderinama pagalba, kurią reikėtų susigrąžinti“.

277 Reikia konstatuoti, kad jurisprudencijoje, be kitų reikšmingų elementų, nurodytas ir „perdavimo įvykdymo momentas“, t. y. jau pradėjus tyrimą, pradėjus procedūrą ar priėmus galutinį sprendimą“ (žr. šio sprendimo 208 punktą). Nors Komisija šį elementą išnagrinėjo ginčijamo sprendimo 163 konstatuojamojoje dalyje, ji jo nenurodė ginčijamo sprendimo 168–170 konstatuojamosiose dalyse, kuriose padarė išvadas dėl ekonominio tęstinumo egzistavimo, šiuo atveju kaip tokio tęstinumo požymio.

278 Be to, priešingai, nei tvirtina ieškovė, iš ginčijamo sprendimo nematyti, jog Komisija netiesiogiai pripažino, kad pardavimo momentas paneigia vengimo egzistavimą. Iš tikrųjų ji tik nurodė, kad, nors ji neturėjo jokių tiesioginių įrodymų, kad sandoriu siekta išvengti galimo sprendimo grąžinti pagalbą poveikio, „Slovakijos valdžios institucijoms buvo aišku, kad [ji] preliminariai tyrė skundą dėl NCHZ nuo 2011 m. spalio 17 d. [ginčijamo sprendimo 2 konstatuojamoji dalis] ir kad 2009 m. liepos 22 d.

sprendimu [ginčijamo sprendimo 12 konstatuojamoji dalis] buvo pateiktas galiojantis reikalavimas NCHZ sumokėti 19,6 mln. EUR baudą dėl dalyvavimo karteliniame susitarime“ (ginčijamo sprendimo 131 konstatuojamoji dalis).

279 Be to, reikia konstatuoti, kad argumentuodama, jog vengimo grąžinti egzistavimui būtina sąlyga yra žinojimas apie sprendimą grąžinti valstybės pagalbą ar bent apie tokio sprendimo priėmimo grėsmę, ieškovė nurodė pardavimą siekiant išvengti valstybės pagalbos grąžinimo. Tačiau šį argumentą reikia atmesti kaip netinkamą dėl tos pačios priežasties, kaip nurodyta šio sprendimo 268 punkte.

280 Papildomai reikia pažymėti, kad ieškovė teigia, jog sprendimas parduoti NCHZ, kad ji tęstų veiklą, buvo priimtas, kai nieko nebuvo žinoma apie Komisijos vykdomą tyrimą dėl galimos valstybės pagalbos. Netgi atsižvelgiant į 2010 m. konkurso datą ar, neišrinkus laimėtojo, į *súd v Trenčíne* (Trenčyno teismas) nutarties dėl vykdymo, kuria administratorius įpareigotas parduoti 2011 m. birželio mėn., datą, reikia konstatuoti, kad tada Komisija nebuvo gavusi įstojusios į bylą šalies skundo. Be to, nebūtinai turi reikšmės aplinkybė, kad galiausiai su *Via Chem Slovakia* buvo sutarta dėl pardavimo 2012 m. sausio 16 d., t. y. kai Komisija vyriausybei išsiuntė skundą slovakų kalba, kuris jau 2011 m. spalio 17 d. buvo išsiųstas kita nei slovakų kalba. Tačiau reikia pažymėti, jog 2012 m. rugpjūčio mėn., kai NCHZ buvo parduota ieškovei, apie skundą buvo žinoma ir vyko tyrimas, rengiamas prieš formalios tyrimo procedūros etapą. Ieškovė pati pažymi, kad pirmasis Komisijos vykdomo preliminaraus tyrimo valstybės pagalbos srityje požymis administratoriui buvo 2012 m. balandžio 2 d. Komisijos raštas, kurį jis gavo 2012 m. balandžio 10 d. Todėl sudarydamos antrąjį pardavimo sandorį *Via Chem Slovakia* ir ieškovė apie tai turėjo žinoti, nes, kiek tai susiję su ieškove, priešingai, nei ji tvirtino per teismo posėdį, atsakydama į Bendrojo Teismo pateiktą klausimą, pažymėtina, jog kiekvienas rūpestingas ūkio subjektas turi išsamiai susipažinti su ketinamo pirkti subjekto ekonomine situacija.

6. Dėl Komisijos bendro vertinimo, susijusio su NCHZ ir ieškovės ekonominio tęstinumo buvimu

281 Ginčijamame sprendime Komisija savo išvadą dėl ekonominio tęstinumo buvimo grindė aplinkybe, kad abiejuose paeiliui sudarytuose pardavimo sandoriuose tikriausiai buvo sutarta dėl rinkos kainos neatitinkančios kainos, ir sandorio apimtimi, atsižvelgiant į perduotą dalyką, taip pat sandorio ekonomine logika (ginčijamo sprendimo 168 ir 169 konstatuojamosios dalys).

282 Išnagrinėjus ginčijamą sprendimą matyti, jog Komisija nepadarė klaidos dėl to, kad nusprendė, jog, pirma, tiek sandorio apimtis (perdavimo dalykas), tiek jo ekonominė logika galėjo būti NCHZ ir ieškovės ekonominio tęstinumo egzistavimo požymiai (žr. šio sprendimo 254–258 ir 261–265 punktus) ir, antra, nebuvo galima užtikrintai teigti, kad abu pardavimo sandoriai vienas po kito buvo sudaryti sutarus dėl rinkos kainos (žr. šio sprendimo 251 punktą).

283 Šiomis aplinkybėmis atsižvelgiant į tai, kad, remiantis jurisprudencija, pirma, jeigu perdavimo kaina atitiko rinkos kainą, ji buvo tik vienas iš galimo ekonominio tęstinumo buvimo analizės elementų, ir, antra, rinkos sąlygas atitinkančios kainos sumokėjimo nepakanka konkurenciniam pranašumui dėl gautos neteisėtos pagalbos neutralizuoti, reikia nuspręsti, kad dėl konkrečių šios bylos aplinkybių Komisija teisingai nusprendė išplėsti pareigos grąžinti taikymą, kad ji būtų taikoma ir ieškovei, nepaisant to, kad visiškai nekonstatuotas ketinimas išvengti pareigos grąžinti pagalbą.

284 Taigi reikia atmesti ketvirtąjį pagrindą.

G. Dėl subsidiariai pateikto penktojo pagrindo, susijusio su SESV 107 straipsnio 1 dalies, 108 straipsnio 2 dalies ir Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes ieškovei nustatytos pareigos grąžinti nurodytą valstybės pagalbą išplėtimas neapribotas 60 % tos pagalbos dydžio

285 Subsidiariai ieškovė tvirtina, kad ginčijamas sprendimas turi trūkumų, nes Komisija pareigos grąžinti tariamai NCHZ suteiktą valstybės pagalbą neapribojo 60 % tos pagalbos dydžio. Ji teigia, kad negalėjo gauti visos tos sumos todėl, kad iš *Via Chem Slovakia* nusipirko tik 60 % NCHZ turto ir kad ji negauna netiesioginės naudos iš likusios *Via Chem Slovakia* nuosavybės teise priklausančios dalies, nes moka rinkos sąlygomis nustatytą nuomos mokestį.

286 Įstojusios į bylą šalies palaikoma Komisija ginčija ieškovės argumentų pagrįstumą.

287 Ginčijamame sprendime Komisija nurodė, kad ieškovė „nuomojo chemijos produktų gamybai reikalingą nekilnojamąjį turtą (žemę ir pastatus) iš *Via Chem Slovakia*“ ir kad, „išskyrus nekilnojamąjį turtą, visą kitą turtą, teises ir įsipareigojimus, susijusius su perduotu verslu, perėmė [ieškovė] <…>, taigi [ji] vykdo NCHZ veiklą, ir turi tą patį produktų portfelį“ (ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamoji dalis). Ji nusprendė taip: „tai, kad dalis turto yra naudojama nuomos pagrindu, o ne tiesioginės nuosavybės būdu, nekeičia to fakto, kad [ieškovė] tiesiog tęsia NCHZ ekonominę veiklą tokiu pat mastu, kaip iki sandorio (ginčijamo sprendimo 156 konstatuojamoji dalis).

288 Kaip nuspręsta, Komisija pagrįstai padarė išvadą, kad reikia nustatyti pareigą grąžinti pagalbą ir ieškovei, nes buvo NCHZ ir jos ekonominis tęstinumas. Tačiau šis tęstinumas grindžiamas, be kitų motyvų, ir aplinkybe, kad ieškovė turėjo visas NCHZ teises ir pareigas, kad tęstų tą pačią veiklą.

289 Be to, kaip pažymi Komisija, ieškovė neginčija aplinkybės, kad ji nuomojo chemijos produktų gamybai reikalingą nekilnojamąjį turtą, kurio neįsigijo, t. y. likusius 40 %, priklausiusius *Via Chem Slovakia*. Taigi aplinkybė, kad ji neturėjo nuosavybės teisės, o šį nekilnojamąjį turtą nuomojo, kaip ji tvirtina, už rinkos kainą, visiškai nereikšminga, nes ji tą turtą galėjo naudoti, kad galėtų tęsti anksčiau NCHZ vykdytą veiklą.

290 Vadinasi, atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes, dėl kurių padaryta išvada, kad egzistavo NCHZ ir ieškovės ekonominis tęstinumas, nereikėjo apriboti pareigos grąžinti pagalbą išplėtimo taip, kad ji apimtų 60 % tos pagalbos, o penktąjį pagrindą reikia atmesti.

291 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, šį ieškinį reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

292 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

293 Remiantis Procedūros reglamento 138 straipsnio 3 dalimi, *AlzChem*, įstojusi į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų, padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. *Fortischem a.s.* padengia savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.

3. *AlzChem AG* padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Berardis Papasavvas Spineanu-Matei

Paskelbta 2019 m. rugsėjo 24 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

I. Ginčo aplinkybės 1

II. Ginčijamas sprendimas 4

III. Procesas 5

IV. Šalių reikalavimai 6

V. Dėl teisės 6

A. Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su SESV 296 straipsnio antros pastraipos pažeidimu, siejamu su Komisijos išvada dėl NCHZ suteiktos valstybės pagalbos egzistavimo 7

B. Dėl pirmojo pagrindo pirmos ir antros dalių, susijusių atitinkamai su valstybės išteklių perdavimu ir ekonominio pranašumo suteikimu NCHZ 10

1. Jurisprudencijos priminimas 10

2. Ginčijamas sprendimas 11

3. Dėl Komisijos nustatyto pirmosios priemonės kvalifikavimo kaip valstybės pagalbos 12

a) Dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatymo taikymo NCHZ sąlygų, atsižvelgiant į tai, kad ji pripažinta strategine bendrove, ir šio taikymo pasekmių 13

b) Dėl ieškovės teiginio, kad Slovakijos valstybės sprendimas NCHZ pripažinti strategine bendrove tenkino rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ūkio subjekto kriterijų 13

c) Dėl ieškovės teiginio, kad situacija būtų tapati, jeigu NCHZ būtų taikyta įprasta bankroto teisėje nustatyta tvarka 16

1) Dėl teiginio, kad pirmasis administratorius priėmė palankų sprendimą tęsti NCHZ veiklą, kai dar nebuvo priimtas Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas 16

2) Dėl teiginio, kad pirmojo administratoriaus pradinį sprendimą būtų patvirtinęs kompetentingas komitetas 17

3) Dėl teiginio, kad kompetentingo komiteto sprendimas būtų suteikęs tokį patį saugumą klientams ir tiekėjams kaip Strategiškai svarbių bendrovių įstatymas 21

4) Dėl teiginio, kad NCHZ nesuteikta jokio papildomo pranašumo dėl Strategiškai svarbių bendrovių įstatyme nustatyto jos veiklos tęsimo 23

d) Išvada 24

C. Dėl antrojo pagrindo, susijusio su pareigos atlikti kruopštų ir nešališką tyrimą ir Komisijai tenkančios bendradarbiavimo pareigos nevykdymu 24

D. Dėl pirmojo pagrindo trečios dalies, susijusios su akivaizdžia vertinimo klaida, padaryta apskaičiuojant nurodytos valstybės pagalbos dydį 27

E. Dėl šeštojo pagrindo, susijusio su SESV 296 straipsnio pažeidimu, siejamu su Komisijos padaryta išvada dėl ekonominio tęstinumo buvimo 29

F. Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su SESV 107 straipsnio 1 dalies, SESV 108 straipsnio 2 dalies ir Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes pareiga sugrąžinti nurodytą valstybės pagalbą nustatyta ir ieškovei 30

1. Pirminės pastabos 31

2. Dėl NCHZ pardavimo kainos 33

a) Dėl įrodinėjimo pareigos 34

b) Dėl pardavimo bendrovei „Via Chem Slovakia“ 34

1) Dėl tariamos pardavimo už rinkos kainą prezumpcijos, kai pardavimo sandoris sudarytas vykdant teismo kontroliuojamą bankroto procedūrą 34

2) Dėl tariamos kaip galima didžiausios pardavimo kainos garantijos, kai vyksta atviro, skaidraus ir besąlyginio konkurso procedūra 34

c) Dėl „Via Chem Slovakia“ su ieškove sudaryto pardavimo sandorio 37

d) Išvada 37

3. Dėl sandorio apimties 38

4. Dėl sandorio ekonominės logikos 39

5. Dėl kitų Komisijos išnagrinėtų elementų 40

a) Dėl ketinimo išvengti sprendimo grąžinti pagalbą 40

b) Dėl pradinio NCHZ savininko ir jos naujo savininko ryšių 40

c) Dėl pardavimo momento 41

6. Dėl Komisijos bendro vertinimo, susijusio su NCHZ ir ieškovės ekonominio tęstinumo buvimu 42

G. Dėl subsidiariai pateikto penktojo pagrindo, susijusio su SESV 107 straipsnio 1 dalies, 108 straipsnio 2 dalies ir Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes ieškovei nustatytos pareigos grąžinti nurodytą valstybės pagalbą išplėtimas neapribotas 60 % tos pagalbos dydžio 43

Dėl bylinėjimosi išlaidų 43